

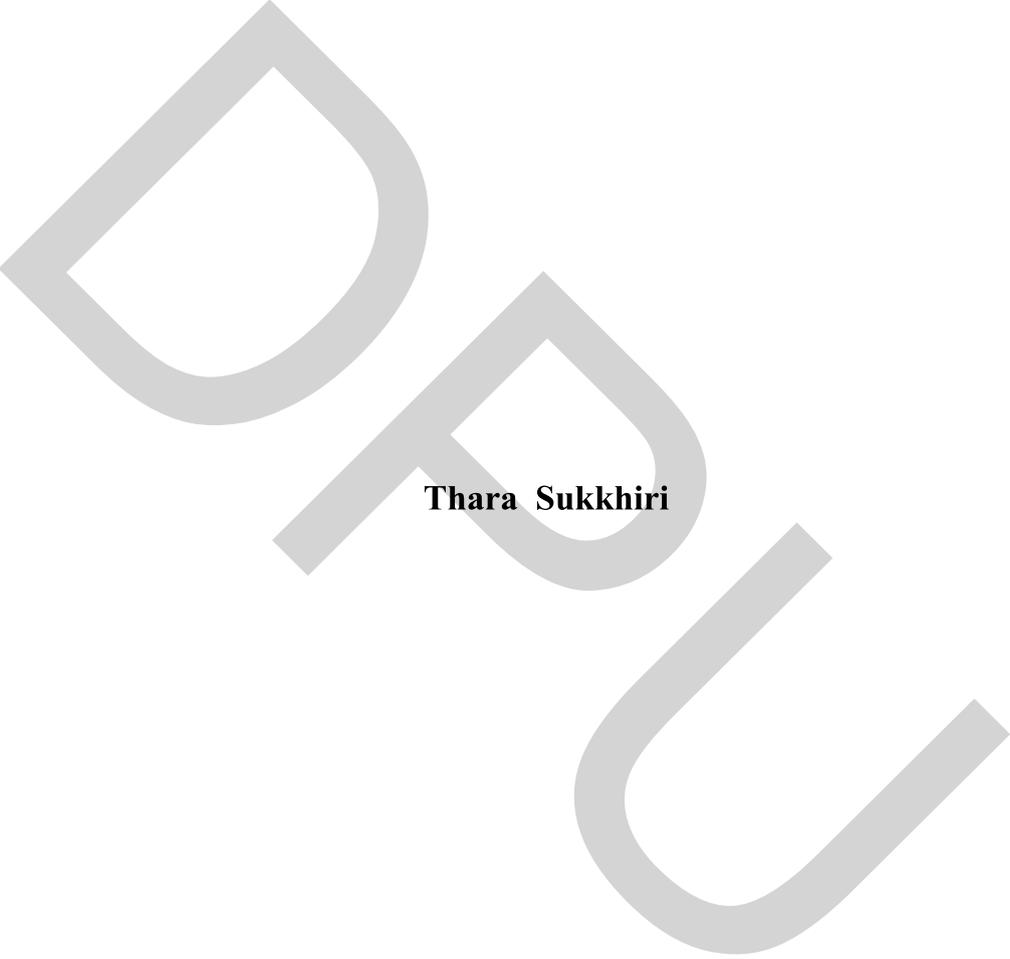
แรงจูงใจและทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะ
ด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยว
ในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย
จังหวัดนครราชสีมา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2559

**The Motivations and Attitudes of Thai Domestic Tourists towards
The Environmental Attributes and Tourism Management of
Phimai Historical Park, Phimai district, Nakhon ratchasima province**

Thara Sukkhiri

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Tourism Management
Faculty of Tourism and Hospitality, Dhurakij Pundit University**

2016

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แรงจูงใจและทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะ
ด้าน	สภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยาน
	ประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
ชื่อผู้เขียน	ธรา สุขศิริ
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.เลิศพร ภาระสกุล
สาขาวิชา	การจัดการการท่องเที่ยว
ปีการศึกษา	2558

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาแรงจูงใจในด้านต่างๆ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย 2) เพื่อศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยกับแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย 4) เพื่อศึกษาความแตกต่างของแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย 5) เพื่อศึกษาอิทธิพลระหว่างแรงจูงใจในแต่ละด้านกับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมาที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป โดยที่เก็บแบบสอบถามหลังจากการเยี่ยมชมอุทยานประวัติศาสตร์พิมายเสร็จสิ้นแล้ว จำนวน 400 คน ได้จากการสุ่มแบบตามสะดวก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนสถิติเชิงอนุมานใช้วิธีการวิเคราะห์ปัจจัยหรือการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) สถิติตค่าความแตกต่างแบบ (T-test) สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) สถิติไคสแควร์ (Chi-square) และสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 15-25 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เป็นผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ สถานภาพโสด มีรายได้ต่อเดือน 5,000-10,000 บาท และมีภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ 1. นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม (Eigenvalue 3.185) 2. นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิ (Eigenvalue 2.039) 3. นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการพักผ่อน (Eigenvalue 1.179) นักท่องเที่ยวมีระดับทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมและการจัดการ 2 ระดับ คือ ดีมากและดีปานกลาง โดยที่มีทัศนคติดีมาก ร้อยละ 54.75 และดีปานกลาง ร้อยละ 45.25 นอกจากนี้เพศไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและด้านการจัดการ (Sig 0.633) ปัจจัยทางด้านประชากรที่แตกต่างกันมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) อธิบายได้ดังนี้ 1) คุณลักษณะด้านประชากรที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมต่างกัน ได้แก่ อายุ อาชีพ สถานภาพและรายได้มีแรงจูงใจแตกต่างกัน ในขณะที่ลักษณะด้านประชากรที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวมีแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิต่างกัน ได้แก่ อายุและภูมิลำเนา ลักษณะด้านประชากรที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการพักผ่อนต่างกัน ได้แก่ อาชีพ และแรงจูงใจในแต่ละด้านมีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและด้านการจัดการ โดยที่แรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการมากที่สุด (β 0.321) รองลงมา คือ แรงจูงใจในด้านการพักผ่อน (β 0.170) และแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิ (β 0.029)

Thesis Title	The Motivations and Attitudes of Thai Domestic Tourists towards The Environmental Attributes and Tourism Management of Phimai Historical Park, Phimai district, Nakhon Ratchasima province
Author	Thara Sukkhiri
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Dr. Lertporn Parasakul
Department	Tourism Management
Academic Year	2015

ABSTRACT

The objectives of this research are to study : 1) the motivations of domestic tourists visiting Phimai Historical Park. 2) the attitudes towards the environment and management of Phimai Historical Park. 3) the relationship between the sample's characteristics and attitudes towards the environment and management of Phimai Historical Park. 4) the differences in the motivations for visiting Phimai Historical Park of the samples having different characteristics. 5) the influences of the motivations on the attitudes of the thai domestic tourists towards the environmental attributes and tourism management. The samples for this research were domestic tourists visiting Phimai Historical Park. They were chosen at random, and 400 copies of questionnaires were selected and analyzed. The tools used in this research were questionnaires. Descriptive statistics were analyzed using frequency, percentage, mean and standard deviation. Inferential statistics were analyzed using factor analysis, T-test, F-test, chi-square and multiple regression analysis.

The results of the analysis revealed that most of the respondents were single female, between 15-25 years old with education lower than a bachelor's degree. Most of them had an incomes between 5,000-10,000 bath/month. Most of the respondents were from northeast of Thailand. The motivation of domestic tourists consisted of 3 factors : motivation to study culture, motivation for prestige and motivation for relaxation. Most of them had very good attitudes towards the environment and management. Tourists' gender had no relationship with the

attitudes towards the environment and management. Demographical characteristics that were significant to differences in the motivation to study culture were ages occupations status and incomes. Demographical characteristics that were significant to differences in prestige motivation were ages and tourists' regions. Demographical characteristics that were significant to differences in the motivation for relaxation were occupations. Motivations also had influences on the attitudes towards the environment and management. Motivation to study culture was the most influential to attitude towards environmental and management (β 0.321), motivation to relax ranked second (β 0.170) and prestige motivation ranked third (β 0.029)

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยเพราะความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.เลิศพร ภาระสกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำและคำปรึกษาตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่งจนการศึกษาวิจัยสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อัสวิน แสงพิกุล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ เชียง เกาจิตผู้สอนและผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ ที่กรุณาสละเวลาให้คำชี้แนะเรื่องระเบียบวิธีวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลแก่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณ คุณมนตรี ธนภัทรพรชัย หัวหน้าอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ที่ดำรงตำแหน่งในขณะนั้นที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยได้เข้าไปเก็บข้อมูลแบบสอบถาม คุณลักษณะจิตต์ ไชโยธิ์ พนักงานเชื่อมชมอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย และคุณสุจิตรา คงสตัย ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี เทศบาลตำบลพิมาย ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ ช่วยอำนวยความสะดวก ในการเก็บข้อมูลแบบสอบถามแก่การศึกษาในครั้งนี้ รวมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถามซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ในการศึกษาครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ญาติพี่น้อง และเพื่อนๆ ของผู้วิจัยที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง	๘
สารบัญภาพ	๙
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
1.4 สมมติฐานของการศึกษา.....	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.6 ขอบเขตการศึกษา.....	6
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 ประวัติ ความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปของอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา	9
2.2 ประวัติ ความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา.....	12
2.3 ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว	13
2.4 ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ.....	24
2.5 ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีการจัดการการท่องเที่ยว	30
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	33
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. ระเบียบวิธีวิจัย	43
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	45
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	48
3.4 การจัดทำข้อมูล.....	49
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49
4. ผลการศึกษา	52
5. สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	98
บรรณานุกรม	126
ภาคผนวก	131
ก แบบสอบถาม	132
ข สรุปค่า Reliability ของแบบสอบถาม	140
ประวัติผู้เขียน	142

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้าน	51
4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	53
4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ	54
4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	55
4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ	55
4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ.....	56
4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	57
4.8 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนา.....	57
4.9 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในภาพรวม	58
4.10 แสดงค่าเฉลี่ยระดับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกเป็นรายด้าน.....	59
4.11 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยในภาพรวม	64
4.12 แสดงข้อมูลการจำแนกแรงจูงใจในแต่ละด้าน	65
4.13 แสดงข้อมูลระดับความสำคัญของแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม ของนักท่องเที่ยว จำแนกตามลักษณะด้านประชากรศาสตร์.....	67
4.14 แสดงข้อมูลระดับความสำคัญของแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิของนักท่องเที่ยว จำแนกตามลักษณะด้านประชากรศาสตร์	70
4.15 แสดงข้อมูลระดับความสำคัญของแรงจูงใจในด้านการพักผ่อนของนักท่องเที่ยว จำแนกตามคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์	72
4.16 แสดงข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อม และการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย.....	75
4.17 แสดงการกระจายความถี่ของค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อคุณลักษณะ ด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยว	76
4.18 แสดงระดับทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและ การจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศของนักท่องเที่ยวกับทัศนคติต่อ คุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยว ในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย	80
4.20 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความแตกต่างของปัจจัยทาง ด้านประชากรศาสตร์กับแรงจูงใจในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม	81
4.21 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับแรงจูงใจ ในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม โดยการเทียบเป็นรายคู่ระหว่างช่วงอายุ.....	84
4.22 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับแรงจูงใจ ในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม โดยการเทียบเป็นรายคู่ ระหว่างอาชีพ	85
4.23 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับแรงจูงใจ ในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม โดยการเทียบเป็นรายคู่ ระหว่างสถานภาพ.....	86
4.24 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับแรงจูงใจ ในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม โดยการเทียบเป็นรายคู่ระหว่างรายได้	86
4.25 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความแตกต่างของปัจจัย ทางด้านประชากรศาสตร์กับแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิ	87
4.26 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์กับ แรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิ โดยการเทียบเป็นรายคู่ระหว่างช่วงอายุ.....	89
4.27 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์กับ แรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิ โดยการเทียบเป็นรายคู่ระหว่างภูมิลำเนา.....	90
4.28 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความแตกต่างของปัจจัย ทางด้านประชากรศาสตร์ต่อแรงจูงใจในการพักผ่อนจำแนก ตามลักษณะด้านประชากรศาสตร์	91

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.29 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ กับแรงจูงใจในด้านการพักผ่อน โดยการเทียบเป็นรายคู่ระหว่างอาชีพ.....	93
4.30 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำเข้าตัวแปรแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว ที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและ การจัดการการท่องเที่ยว.....	95

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงทฤษฎีสำคัญเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของมาสโลว์.....	15
2.2 แสดงความสัมพันธ์แรงจูงใจของนักท่องเที่ยว.....	21
2.3 แสดงโมเดลองค์ประกอบทัศนคติ 3 ประการ.....	27
4.4 แสดงโมเดลอิทธิพลของแรงจูงใจที่มีต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อม และด้านการจัดการการท่องเที่ยว.....	97

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการศึกษา

สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา นั้น มีอยู่ด้วยกันหลายแห่งและหลายรูปแบบ อยู่ด้วยกัน ซึ่งจะขึ้นอยู่กับตัวบริบททางด้านภูมิประเทศและทางด้านวัฒนธรรม ประเพณีและ ความเป็นอยู่ของแต่ละแห่ง โดยจะนำเอาจุดเด่นของแต่ละพื้นที่มาผลักดันทำให้เกิดการท่องเที่ยว ในรูปแบบต่างๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวแบบผจญภัย การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ฯลฯ ซึ่งจะสามารถสังเกตได้ว่าการท่องเที่ยวจึงถูกยกให้เป็น ปรากฏการณ์ที่สำคัญที่สร้างรายได้ให้กับจังหวัดนครราชสีมา ในที่นี้ผู้วิจัยจะขอมุ่งประเด็น การศึกษาในเรื่องของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยได้จำกัดพื้นที่ไปที่อุทยานประวัติศาสตร์ พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและมีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของ จังหวัดนครราชสีมาซึ่งตัวปราสาทหินนั้นมีความสำคัญยิ่งที่จะเป็นสิ่งที่สามารถดึงดูดใจให้ นักท่องเที่ยวชาวไทยได้เดินทางเข้ามาเยี่ยมชม นอกจากตัวปราสาทหินพิมายที่เป็นสิ่งดึงดูดใจแล้ว สภาพแวดล้อมโดยรอบและรวมไปถึงการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายเอง ก็ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญเช่นเดียวกันในการดึงดูดให้นักท่องเที่ยวได้เดินทางมา เพราะฉะนั้นแล้วการที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในสถานที่แห่งนี้เป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงได้ตั้ง ข้อสังเกตเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวชาวไทยว่ามีแรงจูงใจอะไรบ้างในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยาน ประวัติศาสตร์พิมายและนักท่องเที่ยวชาวไทยมีแรงจูงใจในด้านใดบ้างโดยการจำแนกตามแรงจูงใจ ในการเดินทางมาท่องเที่ยว นอกจากนี้แล้วผู้วิจัยยังต้องการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะ ด้านประชากรกับทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการ ศึกษาความแตกต่างของแรงจูงใจกับ ลักษณะด้านประชากร รวมไปถึงแรงจูงใจในแต่ละด้านนั้นมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อด้าน สภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายหรือไม่ และนอกจากนี้

แล้วยังต้องการศึกษาระดับทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยว ดังนั้นเพื่อให้งานวิจัยชิ้นนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับทางอุทยานประวัติศาสตร์พิมายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้รับทราบถึงแรงจูงใจในแต่ละด้านที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ระดับทัศนคติของนักท่องเที่ยว เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวนี้มาเป็นเครื่องวัดคุณภาพด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย เพื่อให้ผู้บริหารหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้นำไปวางแผนและเป็นนโยบายหรือวางแผนเพื่อป้องกัน ปรับปรุง แก้ไข รวมไปถึงสิ่งใดก็ตามที่เป็นมีสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวที่ดีอยู่แล้วก็ต้องยังคงรักษาระดับมาตรฐานในด้านนี้อาไว้และต้องมีการพัฒนาไปอีกอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

สถานที่สำคัญแห่งหนึ่งที่อยู่ในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายก็คือ ปราสาทหินพิมาย เป็นพุทธศาสนสถานในนิกายมหายานขนาดใหญ่ที่สุดของอาณาจักรขอมตั้งอยู่บนพื้นที่ 38 ไร่ (220 x 277.5 เมตร) เริ่มสร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 6 แล้วสร้างต่อโดยกษัตริย์ในราชวงศ์มหิธรปุระอีกหลายพระองค์จนแล้วเสร็จสมบูรณ์ในสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ปราสาทหินพิมายสร้างหันหน้าไปทางทิศใต้ เชื่อกันว่าเจตนาสร้างให้หันหน้าไปทางเมืองพระนคร การสร้างปราสาทหินพิมายใช้หิน 3 ชนิด หินทรายขาว หินทรายแดงและศิลาแลง โดยใช้หินจากแหล่งหินตัดในเขตอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา สันนิษฐานว่าขนส่งโดยบรรทุกแพล่องตามลำตะคองมาลงแม่น้ำมูลและขุดคลองจากแม่น้ำมูลเข้าถึงสถานที่ก่อสร้างซึ่งอยู่ห่างจากแม่น้ำมูลประมาณ 300 เมตร (สมหมาย แก้วเพชร, 2556, น.4) ปราสาทหินพิมายถือว่ามีที่ตั้งอยู่ในทำเลที่ดีและอุดมสมบูรณ์ เพราะมีลำน้ำไหลผ่านรอบเมือง (กรมศิลปากร, 2554, น.13)

ปราสาทหินพิมายถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ซึ่งตัวปราสาทหินมีความสมบูรณ์ เก่าแก่และตั้งอยู่ใจกลางเมืองพิมาย การคมนาคมสะดวกสบาย ส่วนในด้านความมีชื่อเสียงอุทยานประวัติศาสตร์พิมายเป็นที่รู้จักระดับประเทศ เพราะมีนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ถ้าแยกเฉพาะปราสาทขอม ปราสาทหินพิมายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวจำนวนมากที่สุดในประเทศไทย ส่วนในด้านความสะดวกในการเข้าถึงอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย การเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมายถือว่าสะดวกสบาย สามารถเดินทางได้โดยรถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารและ

รถสองแถว ตั้งอยู่ในอำเภอพิมาย เมืองพิมาย ค่าใช้จ่ายในการเข้าชมปราสาทหินพิมาย คนไทย 20 บาทต่อคน ชาวต่างชาติ 100 บาทต่อคน เปิดให้บริการทุกวันตั้งแต่เวลา 08.30-18.00 น. ผู้รู้เกี่ยวกับอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย คือ นายคูสิต ทুমมากรณ์ หัวหน้าอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย เบอร์โทรศัพท์ 0-4447-1568 (คูสิต ทুমมากรณ์, สัมภาษณ์. 2556)

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า อุทยานประวัติศาสตร์พิมายได้ถูกจัดให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญแห่งหนึ่งของภาคอีสานและประเทศไทย เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เพื่อเข้ามาศึกษาเรื่องราวความเป็นมาสมัยก่อนประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ปฎิมากรรม ชมความสวยงาม ความเป็นเอกลักษณ์ของโบราณสถาน สืบเนื่องจากการที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาอย่างต่อเนื่องในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ทำให้ผู้วิจัยต้องการที่จะทำการสำรวจแรงงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายว่าเป็นนักท่องเที่ยวที่มีแรงงใจในด้านใดบ้าง มีทัศนคติต่อด้านสภาพแวดล้อมและด้านการจัดการการท่องเที่ยวในระดับใด และลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายหรือไม่ นอกจากนี้ยังต้องการศึกษาว่าแรงงใจแต่ละด้านมีอิทธิพลต่อทัศนคติต่อด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวหรือไม่ รวมไปถึงระดับทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยว ดังนั้นแล้วผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาในหัวข้อ “แรงงใจและทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ”

1.2 คำถามการวิจัย

1. เพศของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์หรือไม่
2. นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ต่างมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พินายแตกต่างกันหรือไม่
3. แรงจูงใจต่างๆ มีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและด้านการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พินายแตกต่างกันอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในด้านต่างๆ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พินาย
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พินาย อำเภอพินาย จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยกับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พินาย
4. เพื่อศึกษาความแตกต่างของแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พินายกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย
5. เพื่อศึกษาอิทธิพลระหว่างแรงจูงใจในแต่ละด้านกับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พินาย อำเภอพินาย จังหวัดนครราชสีมา

1.4 สมมติฐานของการศึกษา

1. เพศของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย
2. ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์มีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมายไม่แตกต่างกัน
3. แรงจูงใจที่แตกต่างกัน ไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและด้านการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อทราบถึงแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อเป็นข้อเสนอแนะให้กับทางอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย รวมไปถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบถึงแรงจูงใจและทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย
4. เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวนี้มาเป็นเครื่องวัดคุณภาพด้านคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยว เพื่อป้องกัน ปรับปรุง แก้ไขหรือการนำไปพัฒนาคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยว

1.6 ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาแรงจูงใจและทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา โดยผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 คน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะทำการศึกษาวิจัยเนื้อหาโดยมุ่งประเด็นไปที่การจำแนกแรงจูงใจในแต่ละด้านของนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยใช้แรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นตัวกำหนดศึกษาระดับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อด้านสภาพแวดล้อมและด้านการจัดการ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์กับทัศนคติ ศึกษาความแตกต่างของแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย และอิทธิพลระหว่างแรงจูงใจในแต่ละด้านต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและด้านการจัดการ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งประกอบไปด้วย 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ รายได้ต่อเดือนและภูมิลำเนา ส่วนที่ 2 คือ คำถามที่เกี่ยวข้องกับระดับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย โดยเป็นลักษณะคำถามที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (1 เท่ากับ สำคัญน้อยที่สุด และ 5 เท่ากับ สำคัญมากที่สุด) ส่วนที่ 3 คือ คำถามเกี่ยวกับระดับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะต่อการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย โดยเป็นลักษณะคำถามที่ใช้

มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (1 เท่ากับ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และ 5 เท่ากับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง) ส่วนที่ 4 คือ คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการปรับปรุงการจัดการในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายและส่วนที่ 5 คือ คำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

นักท่องเที่ยวชาวไทย หมายถึง นักท่องเที่ยวที่มีถิ่นที่อยู่พำนักถาวรในประเทศไทยในจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งหรือจังหวัดเดียวกันก็ได้ ที่ได้เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

คุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่มีอยู่โดยรอบของอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดลอมทางด้านชีวภาพและสิ่งแวดลอมทางด้านกายภาพ

แรงจูงใจของนักท่องเที่ยว หมายถึง ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เกิดจากการถูกกระตุ้นหรือช่วยทำให้เกิดการเดินทางไปยังอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย เพื่อวัตถุประสงค์ในด้านต่างๆ เช่น ด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม ด้านเกียรติภูมิหรือด้านการพักผ่อน

แรงจูงใจในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม หมายถึง ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีความต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย เพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ทางสถาปัตยกรรม เพื่อศึกษาค้นคว้าทางโบราณคดี ท่องเที่ยวในสถานที่แปลกใหม่ เป็นต้น

แรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิ หมายถึง ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีความต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย เพื่อวัตถุประสงค์ต้องการเพิ่มประสบการณ์ให้แก่ชีวิต เพื่อการกระชับความสัมพันธ์ในหมู่คณะ เพื่อความมีหน้ามีตาไม่น้อยหน้าผู้อื่น เป็นต้น

แรงจูงใจในการพักผ่อน หมายถึง ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีความต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย เพื่อวัตถุประสงค์พักผ่อนหย่อนใจเพื่อชมความสวยงามของปราสาทหินพิมาย เป็นต้น

ทัศนคติของนักท่องเที่ยว หมายถึง การผสมผสาน การจัดระเบียบความเชื่อที่มีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการแสดงความรู้สึกถึงความชอบหรือความรู้สึกไม่ชอบต่ออุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

การจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย หมายถึง การจัดให้บริการทางการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นไปตามกระบวนการในการทำงานและการใช้ทรัพยากรทางท่องเที่ยว เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ แรงจูงใจและทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ โดยมีการนำแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ประกอบในการศึกษาวิจัย เพื่อเป็นการสนับสนุนและสร้างความชัดเจนในการวิจัย ดังนี้

2.1 ประวัติความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปของอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

2.2 ประวัติความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

2.3 ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว

2.4 ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

2.5 ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีการจัดการการท่องเที่ยว

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประวัติ ความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปของอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

2.1.1 ประวัติความเป็นมาอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

ปราสาทหินพิมายเป็นศาสนสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งของภาคอีสาน ปราสาทแห่งนี้ตั้งอยู่ใจกลางเมืองพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา อันเป็นจังหวัดใหญ่เป็นประตูเข้าสู่ดินแดนอีสานการสร้างปราสาทหินพิมายนอกจากจะสร้างเป็นพุทธสถานและเทวสถานตามแบบ

ศาสนาฮินดูแล้วยังหมายถึง ลัทธิการบูชาบุคคลอันเป็นคติความเชื่อของคนพื้นเมืองโบราณหลายเผ่า เช่น จาม ชวา บาห์ลี และขอม เป็นต้น เชื่อกันว่า ผู้สร้างปราสาทเมื่อสิ้นชีวิตแล้วจะเข้าไปสถิตรวมอยู่กับเทพเจ้า

การสร้างปราสาททั้งพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์เกิดจากความเชื่อที่ว่า เขาพระสุเมรุ คือแกนกลางของโลกอันหมายถึงองค์ปราสาทที่เป็นจุดศูนย์กลาง ส่วนกำแพงล้อมรอบหมายถึง อาณาเขตแห่งจักรวาล ต่อจากนั้นก็เป็นที่มาของมหาสมุทรที่สี่ทิศ สระน้ำที่อยู่ถัดจากปราสาทหมายถึง มหาสมุทรนั่นเอง ส่วนปราสาทแต่ละชั้นหรือแต่ละเขตก็จะมีสัตว์หิมพานต์ เช่น มีพญานาค ครุฑ ยักษ์ เทวดา ไปจนถึงพระนารายณ์ พระอิศวร

ปราสาทองค์ประธานอันเป็นแกนแห่งเขาพระสุเมรุเป็นที่ประดิษฐาน พระศิวลึงค์หรือรูปเคารพที่ถือว่าศักดิ์สิทธิ์ รูปเคารพที่ปราสาทหินพิมายเชื่อว่าเป็น กมรเตงคตวิมาย เป็นรูปเคารพที่สำคัญที่สุดของพุทธสถานชื่อนี้กล่าวไว้ในจารึก

2.1.2 ลักษณะทั่วไปของปราสาทหินพิมาย

ปราสาทหินพิมายตั้งอยู่ตรงศูนย์กลางของเมืองพิมายริมฝั่งแม่น้ำมูล เมืองนี้เป็นชุมชนขนาดใหญ่ตั้งอยู่กลางพื้นที่ราบที่เรียกกันว่าทุ่งสัมฤทธิ์ เป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญ เพราะพื้นที่อุดมสมบูรณ์ ปราสาทแห่งนี้เป็นพุทธสถานของพุทธศาสนาเถรวาท ลักษณะแผนผังของพุทธสถานเป็นรูปกากบาท ประกอบด้วยอาคารสำคัญ 3 หลัง คือ ปรารักษ์ใหญ่ ปรารักษ์พรหมทัตและปรารักษ์หินแดงอยู่บริเวณชั้นในของซุ้มประตู คูหาติดต่อกันสี่ทิศรูปกากบาท มุมกำแพงอันเป็นลานชั้นนอกมีสระน้ำอยู่ทั้ง 4 มุม ประตูทางเข้าด้านทิศใต้เป็นด้านหน้าของปราสาทจะมีสะพานนาครเป็นทางเข้าสู่ตัวปราสาท

ปราสาทหินพิมายเป็นพุทธสถานมหาธาตุที่สวยงามอย่างยิ่ง ปรารักษ์ใหญ่องค์ประธานจะประกอบด้วย เรือนธาตุ คือ รูปอาคารสี่เหลี่ยมจัตุรัสมีมุขยื่นออกทั้ง 4 ทิศ แต่ละมุขทิศจะมีรูปสลักเป็นพระพุทธรูป ดังนี้

มุขทิศใต้	พระพุทธรูป ปางนาคปรก
มุขทิศตะวันตก	พระพุทธรูป ปางเทศนาแก่พญามาร
มุขทิศเหนือ	พระพุทธรูป ปางพระวัชรสัตว์ 5 พระองค์
มุขทิศตะวันออก	พระพุทธรูป เป็นพระทรงเครื่อง ปางสมาธิ 10 องค์

ที่หน้าบันของมุขประสาท ทั้ง 4 ด้าน มีภาพสลักสวยงาม ดังนี้

หน้าบันมุขด้านใต้ สลักเป็นภาพ พระอิศวรฟ้อนรำ 108 ท่า เรียก ภาพ ศิวนาฏราช

หน้าบันมุขด้านตะวันตก สลักเป็นภาพ พระกฤษณะ กำลังยกภูเขา โคววรรณะและเรื่องรามเกียรติ์ ตอนพระรามจองถนน

หน้าบันมุขทิศเหนือ สลักเป็นภาพ การรบในเรื่องรามเกียรติ์ และรูปพระนารายณ์ 4 กร
หน้าบันมุขด้านตะวันออก สลักเป็นภาพ รามเกียรติ์ ตอนท้าวมาลีวราชว่าความและภาพ
พระรามฆ่ายักษ์วิราธ

ปราสาทพรหมทัต อยู่ด้านซ้ายของปราสาทใหญ่ มีประติมากรรมรูปท้าวพรหมทัตและ
ประติมากรรมรูปนางอรพิม ปราสาทหินแดง เป็นศาสนสถานสร้างด้วยหินทรายสีแดง ส่วนประกอบ
อื่นๆ ที่สำคัญของปราสาทหินพิมายที่น่าสนใจมีหลายแห่ง เช่น ประตูดุชชัย คลังเงินหรือธรรมศาลา
เสาประกอบพิธีบูชาไฟ พลับพลา กุฏิฤาษี โบสถ์เจ้าพิมายและเมรุพรหมทัต เป็นต้น

ปราสาทหินพิมายเป็นพุทธสถานที่มีอายุเก่าแก่แห่งหนึ่ง คือ สร้างมาแล้วเกือบ 2,000 ปี
เชื่อกันว่า พระเจ้าสุริยวรมันที่ 1 แห่งกัมพูชาเป็นผู้สร้าง (พ.ศ. 1545-1592) สร้างและบูรณะเรื่อยมา
จนถึงสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ในสมัยพระเจ้าสุริยวรมันที่ 1 นี้ เชื่อว่ามีการสร้างปราสาทรุ่น
เดียวกัน คือ ปราสาทหินพนมวัน (วัดพนมวัน จ.นครราชสีมา) และปราสาทหินพนมรุ้ง (จ.บุรีรัมย์)

2.1.3 ความเชื่อและนิทานท้องถิ่นเกี่ยวกับปราสาทหินพิมาย

ชาวเมืองโคราชซึ่งอยู่ ณ บริเวณเมืองพิมายเล่าสืบกันมาเกี่ยวกับนิทานชาดก อันเป็น
นิทานพื้นบ้านตามความเชื่อทางพุทธศาสนาว่า ท้าวปาจิตต์ คือ พระโพธิสัตว์ จุตติมาเกิดเป็น โอรสเจ้า
เมืองพรหมพันธนครได้เดินทางไปหาคุณครูจนถึงเมืองพาราณสีพบหญิงหม้ายกำลังตั้งท้อง
มีแสงอาทิตย์ทรงกลดเป็นเงาบังนางไว้ก็รู้ว่านางเป็นแม่ของคุณครูของตน คือ นางอรพิม ท้าวปาจิตต์
จึงอาสาทำงานช่วยนางอรพิม โตเป็นสาว อายุ 16 ปี จึงได้นางเป็นภรรยาท้าวปาจิตต์ขอลาแม่ยาย
ไปเยี่ยมบิดา นางอรพิมจึงถูกพรหมทัตกุมารแห่งกรุงพาราณสีลุดไปขังไว้ในปราสาทท้าวปาจิตต์จึง
ตามมาฆ่า พรหมทัตกุมารพานางหลบหนีไปพักใต้ต้นไทรกลางป่า พรานมาเห็นนางอรพิมสวยมาก
จึงลอบฆ่าท้าวปาจิตต์และนูดนางขึ้นหลังควายไป นางอรพิมออกอุบายเอาดาบฟันคอ พรานตายแล้ว
กลับมาคร่ำครวญถึงท้าวปาจิตต์ พระอินทร์จึงมาชุบชีวิตท้าวปาจิตต์แล้วให้แห่งยาวิเศษแก่นาง
อรพิม พอเดินทางต่อไป เณรเห็นนางรูปสวยจึงลอบให้พรากจากสามีอีก นางเที่ยวหาสามีจนถึงจัม
ปานคร อธิฐานขอให้เป็นชายและชื่อปาจิตต์ นางช่วยชุบชีวิตธิดาเจ้าเมืองจัมปานคร เจ้าเมืองยกธิดา
และยกเมืองให้ปาจิตต์ขอลอกบวชให้สร้างศาลาและวาดรูปเป็นเรื่องราวที่นางพลัดพรากจากสามี
สั่งให้คนแอบสังเกตคนที่มาพัก หากใครดูรูปแล้วร้องไห้ให้รีบไปบอก ในที่สุด เมื่อท้าวปาจิตต์มา
ที่ศาลาดูรูปแล้วร้องไห้ นางและสามีจึงได้พบกันและกลับไปครองเมืองพรหมทัต

ส่วนนิทานพื้นบ้านอีกแนวหนึ่งเกี่ยวกับประวัติเมืองพิมาย เล่าว่า กษัตริย์เมืองนครธม
แห่งเขมรมีโอรสชื่อ เจ้าชายปาจิตต์ เดินทางหาคุณครูตามลำน้ำมูล พบนางบัวมีเงาบัง (พระ
อาทิตย์ทรงกลด) ก็อยู่อาสาทำงานจนคลอดนางอรพิม โตเป็นสาว เจ้าชายจึงกลับนครธมนำขันหมาก
มาสู่ขอท้าวพรหมทัตเมืองวิมายบุรี ได้ขานางอรพิมสวยจึงบังคับให้นางเป็นภรรยา พอเข้าใกล้นาง

ก็ตัวร้อนเป็นไฟ นางขอผัดผ่อนไป 7 วัน เจ้าชายปาลิตต์มาพอดีแต่เข้าใจผิด จึงเทขันหมากทิ้งลงน้ำ ตามนางไปเมืองวิมายบุรี อ้างว่าเป็นพี่ชายนางแล้วลอบฆ่าท้าวพรหมทัตพานางกลับนครธมด้านทิศใต้ น้ำกำลังไหลเชี่ยว เณรออกอุบายให้ทั้งสองพลัดกัน นางออกอุบายหนีเณร มาพบพราน ออกอุบายฆ่าพราน ในที่สุดก็ได้พบกันแล้วกลับมาทำพิธีเผาศพท้าวพรหมทัตเพื่อให้ชาวเมืองวิมายบุรี หายโศรก แล้วจึงกลับนครธม (ธิดา สาระยา 2538, น.17-67)

2.2 ประวัติ ความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย อำเภอพิมาย จังหวัด นครราชสีมา

2.2.1 ประวัติความเป็นมาและข้อมูลทั่วไปของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2507 โดยเริ่มจากการเป็นพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง โบราณวัตถุที่จัดแสดงส่วนใหญ่ได้จากการขุดแต่งบูรณะปราสาทพิมาย การขุดแต่งบูรณะโบราณสถานและการขุดค้นทางโบราณคดีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ได้แก่ จังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์และศรีสะเกษ ในปี พ.ศ. 2532 กรมศิลปากรได้พัฒนาปรับปรุงพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมายให้ถูกต้องตามหลักวิชาการพิพิธภัณฑสถานวิทยา โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากโครงการน้ำพระทัยจากในหลวงหรือโครงการอีสานเขียว ก่อสร้างอาคาร 3 หลัง เชื่อมติดต่อกันระหว่าง พ.ศ. 2532-2536 จัดแสดงนิทรรศการถาวรและปรับปรุงภูมิทัศน์แล้วเสร็จสมบูรณ์ ในปี พ.ศ. 2536 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2536 พพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย นับว่าเป็นพิพิธภัณฑที่จัดแสดงถูกต้องตามหลักวิชาการพิพิธภัณฑที่ ได้มาตรฐานสากลแห่งหนึ่งในประเทศไทย

การจัดแสดง แบ่งการจัดแสดงออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 อาคารจัดแสดงชั้นบน จัดแสดงเรื่องพัฒนาการของสังคมในดินแดนแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง แสดงถึงรากฐานการกำเนิดอารยธรรมซึ่งมีที่มาจากความเชื่อต่างๆ ตลอดจนอิทธิพลวัฒนธรรมภายนอกที่เข้ามามีบทบาทตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน แบ่งเป็นห้องต่างๆ ดังนี้ 1) รากฐานวัฒนธรรม 2) ชุมชนแรกเริ่ม 3) อิทธิพลวัฒนธรรมเขมร 4) สูดท้ายแห่งสายวัฒนธรรมเขมร 5) อีสานดินแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ส่วนที่ 2 อาคารจัดแสดงชั้นล่าง จัดแสดงโบราณวัตถุร่วมสมัยศิลปะเขมร โบราณคดี และประวัติศาสตร์พิมาย กล่าวถึงกำเนิดเมือง การสร้างพุทธสถานประจำเมือง หลักฐานร่องรอย ความเจริญด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ โดยศึกษาจากหลักฐานต่างๆ ที่พบในพิมายและจังหวัดใกล้เคียง โบราณวัตถุที่สำคัญ อาทิ ประติมากรรมรูปพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 เครื่องถ้วยลพบุรีร่วมสมัย ศิลปะเขมรและเครื่องทองประดับเทวรูปจากปราสาทบ้านถนนหัก อำเภอหนองบุญนาท จังหวัด นครราชสีมา แบ่งเป็นห้องต่างๆ ดังนี้ 1) พิมาย 2) ทับหลัง 3) สังคมวัฒนธรรมในอดีต 4) การอนุรักษ์วัฒนธรรมอีสาน

ส่วนที่ 3 อาคารจัดแสดงกลางแจ้ง จัดแสดงโบราณวัตถุซึ่งเป็นส่วนประกอบ สถาปัตยกรรมหินทราย อาทิ ทับหลัง หน้าบัน เสาประดับกรอบประตู กลีบขนุน บัวยอดปราสาท และปราสาทจำลองที่พบจากโบราณสถานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง นอกจากนี้ บริเวณรอบอาคารพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพิมาย ยังได้จัดแสดงใบเสมาและทับหลังที่สวยงามอีกด้วย

2.3 ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว

2.3.1 ความหมายของแรงจูงใจ

ซุบ กาญจนปกร (2506) กล่าวว่า แรงจูงใจ หมายถึง การกระตุ้นหรือเร้าให้การกระทำ ลุด่วงไป

ชม ภูมิภาค (2516) กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นสภาวะที่เกิดในบุคคลเพื่อควบคุม พฤติกรรมที่จะมุ่งไปสู่เป้าหมาย

วิภาพร ลากสมบุรณ์ (2522) กล่าวว่า แรงจูงใจมีความหมายอยู่ 3 ประการคือ

1) แรงจูงใจ คือ สภาวะที่บุคคลถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้ บรรลุจุดหมายปลายทางที่วางไว้

2) แรงจูงใจ คือ พฤติกรรมที่สนองความต้องการของมนุษย์และเป็นพฤติกรรมที่จะ นำไปสู่จุดหมายปลายทางที่วางไว้

3) แรงจูงใจ คือ พฤติกรรมที่ถูกกระตุ้นด้วยแรงขับของแต่ละบุคคลมีแนวทาง ไปสู่ จุดหมายปลายทางอย่างใดอย่างหนึ่งและร่างกายจะสมประสงค์ในความต้องการนั้น

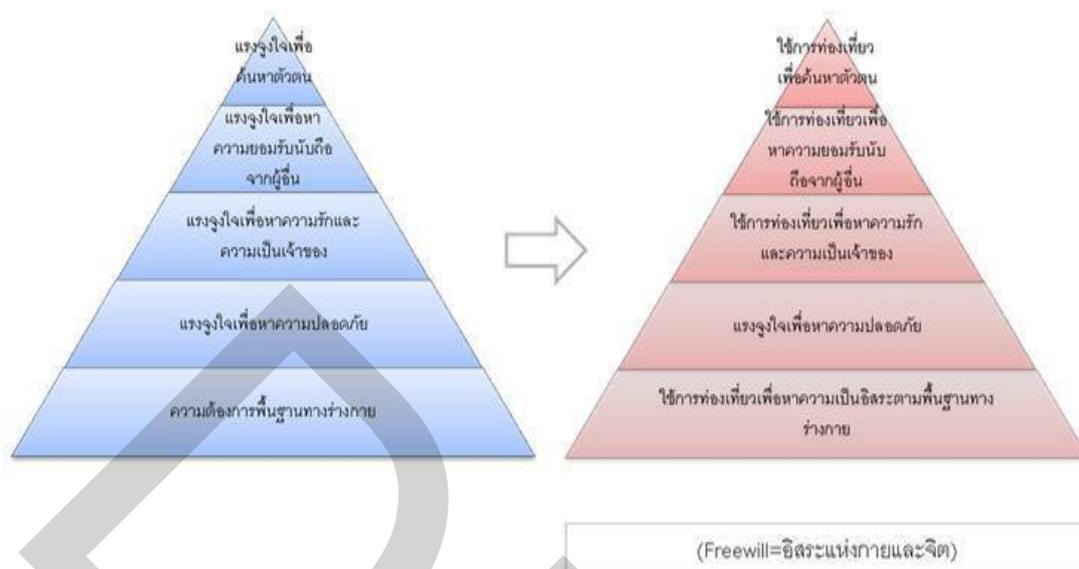
กอบกาญจน์ เจริญทอง (2556 : 53) กล่าวว่า แรงจูงใจของนักท่องเที่ยว หมายถึง เครื่องขยายทั้งหมดของพลังทางวัฒนธรรมและพลังทางชีววิทยา ซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการท่องเที่ยว ส่วนที่เป็นพลังด้านจิตวิทยา คือ ความต้องการพักผ่อนจากความเหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน ต้องการ ได้เห็นสิ่งใหม่ที่แปลกใหม่เพื่อลดความวิตกกังวล ส่วนพลังทางสังคมจะเป็นความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ไปเห็นสิ่งมหัศจรรย์อย่างหนึ่งของโลก

แรงจูงใจทางการท่องเที่ยว จึงหมายถึง สิ่งที่อยู่ระดับ ใหนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยว เพื่อสนองความต้องการของตนเองหรือหมายถึง พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มีเป้าหมายชัดเจนเพื่อตอบสนองความต้องการจำเป็นบางอย่างของแต่ละบุคคลทางการท่องเที่ยว พฤติกรรมที่มีเป้าหมายนี้จะมีแรงจูงใจเป็นตัวผลักดันรวมอยู่ด้วย จึงส่งเสริมเร่งเร้าให้บุคคลเดินทางมากขึ้นและยังมีอิทธิพลที่ทำให้แต่ละบุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ทั้งในด้านพฤติกรรมการบริโภคสินค้า รวมทั้งการบริการทางการท่องเที่ยวและพฤติกรรมทางสังคมที่ผู้ให้บริการต้อนรับ สนใจศึกษา และมุ่งหวังที่จะตอบสนองความต้องการจำเป็นเพื่อสร้างความพอใจสูงสุดใหนักท่องเที่ยวจนมีความพร้อมและความพึงใจที่จะกลับมาเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวเดิมอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งการท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นได้นั้นนักท่องเที่ยวน่าจะมีสิ่งบันดาลใจ

2.3.2 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว

1) ทฤษฎีลำดับขั้นแห่งความต้องการจำเป็น (Hierarchy of needs)

Maslow กล่าวว่า มนุษย์เป็นสัตว์ที่มีความต้องการ และมนุษย์จะแสดงพฤติกรรมต่างๆเพื่อที่จะสนองตอบความต้องการนั้นและความต้องการของมนุษย์ไม่มีวันจบสิ้น เมื่อความต้องการอย่างหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอีกระดับหนึ่งก็จะเกิดขึ้นมาแทนที่ แนวคิดนี้ถูกนำเสนอเป็นประมิต 5 ชั้น คือ ความต้องการทางด้านสรีระวิทยา ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต ความต้องการด้านสังคม ความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียงและความต้องการความสำเร็จแห่งตน

ภาพที่ 2.1 แสดงทฤษฎีสำคัญเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของมาสโลว์

ที่มา: รายงานสรุปฉบับผู้บริหาร โครงการสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมด้านการท่องเที่ยวของชาวไทยในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล

2) ทฤษฎีขั้นบันไดแห่งการเดินทาง (Travel Career Ladder)

Philip Pearce ประยุกต์จากทฤษฎีลำดับขั้นแห่งความต้องการจำเป็นของ Maslow แต่ความแตกต่างอยู่ตรงที่ในลำดับขั้นที่ 1 หรือความต้องการทางสรีระวิทยา ถึงขั้นที่ 4 หรือความต้องการเกียรติยศชื่อเสียงนั้นในแต่ละขั้นเกิดขึ้นทั้งจากบุคคลเป็นผู้กำหนดเองและมีอีกส่วนหนึ่งเป็นการชักนำหรือกำหนดโดยผู้อื่น ยกเว้น ความต้องการในขั้นสูงสุดหรือความต้องการความสำเร็จแห่งตน (ความต้องการที่จะได้รับความพึงพอใจสูงสุด) เป็นขั้นที่เกิดจากความต้องการของตัวบุคคลเป็นผู้กำหนดเอง

3) แรงจูงใจวาระซ่อนเร้น (Hidden Agenda) ของ Cromton มี 7 ประเภท ดังต่อไปนี้

- 3.1 การหลีกเลี่ยงจากสภาพแวดล้อมที่จำเจ
- 3.2 การสำรวจและการประเมินตนเอง
- 3.3 การพักผ่อน

- 3.4 ความต้องการเกียรติภูมิ
- 3.5 ความต้องการที่จะถอยกลับไปสู่สภาพดั้งเดิม
- 3.6 กระชับความสัมพันธ์ทางเครือญาติ
- 3.7 การเสริมสร้างการปะทะสังสรรค์ทางสังคม
- 4) แรงจูงใจในการท่องเที่ยวในทัศนะของ Swarbrooke
 - 4.1 แรงจูงใจทางด้านสรีระวิทยาหรือทางกายภาพ
 - 4.2 แรงจูงใจทางด้านวัฒนธรรม
 - 4.3 การท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองอารมณ์ความรู้สึกบางอย่าง
 - 4.4 การท่องเที่ยวเพื่อให้ได้มาเพื่อสถานภาพ
 - 4.5 แรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง
 - 4.6 แรงจูงใจส่วนบุคคล

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2544) กล่าวว่า iva แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวของบุคคลมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง แรงจูงใจมีผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมการบริโภค และพฤติกรรมทางสังคมแตกต่างกันไปด้วย ความแตกต่างนี้เกิดจากอิทธิพลของปัจจัยต่อไปนี้

1) ปัจจัยภายในตัวบุคคล เป็นสาเหตุและเป็นแรงผลักดันให้เกิดการเดินทาง เป็นแรงจูงใจ ทางด้านความต้องการพักผ่อนของบุคคล การรับรู้ทางด้านสถานที่ท่องเที่ยวการเรียนรู้จากประสบการณ์การท่องเที่ยว ความเชื่อในสถานการณ์ข้อมูลที่ได้เคยพบเห็น ทัศนคติต่อจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเป็นแรงจูงใจที่สำคัญและมีอิทธิพลเชิงลึกต่อท่องเที่ยว

2) ปัจจัยอิทธิพลจากภายนอกที่เป็นปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ ปัจจัยทางประชากรศาสตร์ประกอบด้วย อายุ เพศ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา สถานะการทำงาน ลักษณะการบริโภคของครอบครัว ปัจจัยทางเศรษฐกิจในครัวเรือนและเศรษฐกิจของประเทศ ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ประกอบด้วย ภาษา ศาสนา วัฒนธรรม วิถีชีวิต ระดับชั้นทางสังคม ค่านิยม ปัจจัยทางกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางและปัจจัยทางเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อการติดต่อสื่อสารและเป็นสารสนเทศ ปัจจัยเหล่านี้เข้ามามีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคลในยุค โลกาภิวัตน์จึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเดินทางและเลือกซื้อสินค้า และการบริการทางการท่องเที่ยว

3) ปัจจัยที่มีรากฐานมาจากความต้องการจำเป็นของบุคคล เป็นปัจจัยที่เป็นความต้องการ จำเป็นทางด้านร่างกายและจิตใจของมนุษย์ทุกคน ตามทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์

(Maslow's Theory of Motivation) ที่กล่าวว่า มนุษย์มีลำดับขั้นของความต้องการจำเป็นอย่างต่อเนื่องหากความต้องการขั้นต้นได้รับการตอบสนองแล้วมนุษย์ก็จะต้องการในขั้นต่อไป ลำดับขั้นความต้องการจำเป็นเหล่านี้ได้แก่

3.1 ความต้องการจำเป็นเพื่อการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร น้ำอากาศ เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัยและสุขอนามัย

3.2 ความต้องการจำเป็นในเรื่องความปลอดภัย การคุ้มครองให้พ้นจากอันตราย ได้รับการบริการที่ซื่อสัตย์

3.3 ความต้องการจำเป็นในเรื่องความสัมพันธ์และได้รับการยอมรับในสังคม ได้รับความรัก ความเข้าใจให้ความสำคัญยกย่อง เอาใจใส่จากกลุ่มเพื่อน

3.4 ความต้องการจำเป็นในเรื่องเกียรติภูมิ ศักดิ์ศรี ความมีหน้าตาและสถานะทางสังคม เป็นแรงจูงใจระดับสูงที่ต้องการได้รับการอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีหรือได้พบเห็นทดลองสิ่งแปลกใหม่ที่เป็นเกียรติมากกว่าคนอื่น

3.5 ความต้องการจำเป็นในเรื่องการได้รับความสำเร็จสูงสุดในชีวิตที่พึงกระทำได้ตามศักยภาพและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของตนถือได้ว่าเป็นแรงจูงใจที่มีเป้าหมายสูงสุดและแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

เพียช (Pearce), มอริสสัน (Morrison) และรูทเลดจ์ (Rutledge 1998) ได้นำเสนอแรงจูงใจของนักท่องเที่ยว 10 ประการดังต่อไปนี้

1) แรงจูงใจที่จะได้สัมผัสสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันความสนใจที่จะได้สัมผัสกับสิ่งแวดล้อมมีมากขึ้นโดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมที่เป็นมรดกโลก (World Heritage) สิ่งแวดล้อมที่ว่างเปล่าเป็นสิ่งแวดล้อม สิ้นน้ำเงินหรือสิ่งแวดล้อมทางทะเลและสิ่งแวดล้อมสีเขียวหรือสิ่งแวดล้อมประเภทป่าเขา น้ำตก

2) แรงจูงใจที่จะได้พบปะกับคนในท้องถิ่น นักท่องเที่ยวประเภทนี้มักนิยมเดินทางแบบสะพายเป้ (backpacker)

3) แรงจูงใจที่จะเข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่นและประเทศเจ้าบ้าน การได้ดูวัฒนธรรมอื่นเป็นที่น่าสนใจสำหรับนักเดินทางชาวเอเชีย โดยเฉพาะชาวจีนและชาวเกาหลีซึ่งเมื่อก่อนไม่มีโอกาสได้สัมผัสกับวัฒนธรรมต่างชาติ

4) แรงจูงใจที่จะเสริมสร้างสัมพันธภาพภายในครอบครัว แนวโน้มนี้เห็นได้จากแหล่งท่องเที่ยวประเภท Theme park และที่พักประเภทรีสอร์ทที่จัดไว้สำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเป็นครอบครัว

5) แรงจูงใจที่จะได้พักผ่อนในสภาพแวดล้อมที่น่าสบาย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมก็เป็นแรงจูงใจที่ให้นักเดินทางได้พักผ่อนในสิ่งแวดล้อมที่น่าสบาย เช่น การชมปะการังหรือการเดินป่าดูนก เป็นต้น

6) แรงจูงใจที่จะได้ทำกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสนใจและฝึกทักษะ เช่น เดินทางไปเรียนภาษา ดำน้ำ ตกปลา ตีกอล์ฟเป็นการท่องเที่ยวที่เพิ่มพูนทักษะ

7) แรงจูงใจที่จะมีสุขภาพดี ปัจจุบันมีแนวโน้มที่จะเดินทางเพื่อเข้ารับการบำบัดในศูนย์สปาต่างๆ การเข้าคอร์สลดน้ำหนัก เป็นต้น

8) แรงจูงใจที่จะได้รับการคุ้มกันและความปลอดภัย นักท่องเที่ยวจะเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศที่มีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของตัวนักท่องเที่ยวเองโดยจะหลีกเลี่ยงไม่ไปในประเทศที่มีปัญหาความไม่สงบทางการเมือง

9) แรงจูงใจที่จะได้รับการยอมรับนับถือและได้รับสถานภาพทางสังคม ความสนใจในสภาพสังคมเป็นองค์ประกอบหลักอย่างหนึ่งของแรงจูงใจของมนุษย์ ประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวสามารถสร้างภาพพจน์ให้กับบุคคลได้

10) แรงจูงใจที่จะให้รางวัลแก่ตัวเอง การให้รางวัลตนเองในรูปของการแสวงหาความสนุก เช่น การกิน การดื่มหรือการหาความสุขทางเพศ การซื้อของล้วนสะท้อนถึงการให้รางวัลตัวเองเพื่อฉลองความสำเร็จหรือเพื่อชดเชยต่อสิ่งที่ขาดหายไป

กฤษณะ เดชาสุรัรัมย์ชน (2552, น.29-30) กล่าวว่า แรงจูงใจหรือสิ่งกระตุ้นให้คนเดินทางเป็นสิ่งสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความต้องการของนักท่องเที่ยวว่าเดินทางเพื่ออะไรและคาดหวังที่จะได้รับผลิตภัณฑ์และการบริการในรูปแบบใด แรงจูงใจที่ให้นักเดินทางเดินทางมีจำแนก 2 ประเภท ได้แก่ ปัจจัยดึง (Pull Factor) และปัจจัยผลัก (Push Factor)

1) ปัจจัยดึง (Pull Factors) หมายถึง ปัจจัยภายนอกตัวบุคคลซึ่งส่งเสริมหรือดึงดูดให้คนเดินทางไปที่ต่างๆ ได้แก่

1.1 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (Economic Factor) ประเทศที่มีสภาพเศรษฐกิจดีย่อมเอื้ออำนวยให้คนในประเทศนั้นมีอำนาจทางการซื้อสูง (High Purchase Power) และโอกาสเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ได้มาก

1.2 ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ (Geographic Factor) นักจิตวิทยา Adler Fedler ได้ให้ข้อคิดทางพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ว่า “ คนมักแสวงหาสิ่งที่ตนเองไม่มีหรือแสวงหาสิ่งที่แตกต่างไปเพื่อชดเชยสิ่งที่ตนไม่มี ” ข้อคิดดังกล่าวอาจนำมาประยุกต์ใช้กับแนวคิดทางปัจจัยภูมิศาสตร์ ได้ว่านักท่องเที่ยวนิยมเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะแตกต่างไปจากประเทศหรือท้องถิ่นตัวเอง

1.3 ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม (Socio-Cultural factor) รูปแบบวัฒนธรรมและบรรทัดฐาน (Norm) ของสังคมใดสังคมหนึ่งเป็นสิ่งที่กำหนดค่านิยมในการเดินทางของสังคมนั้น ในขณะเดียวกันวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีงานเทศกาล ประวัติศาสตร์สามารถเป็นสิ่งที่ดึงดูดที่ทำให้คนในสังคมอื่นเดินทางมายังท้องถิ่นของตนได้

1.4 ปัจจัยทางการเมือง (Political Factor) ประเทศใดที่มีสภาพการณ์ทางการเมืองมั่นคงย่อมเอื้ออำนวยให้คนในประเทศอื่นเดินทางมายังประเทศตนได้และในขณะเดียวกันนโยบายของรัฐบาลอาจกั้นหรือส่งเสริมให้คนเดินทางไปยังประเทศอื่นเช่นเดียวกัน

1.5 ปัจจัยทางเทคโนโลยี (Technology) การพัฒนาทางการสื่อสารการคมนาคม โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งบันเทิงเป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้คนเดินทางได้สะดวกและรวดเร็วและปลอดภัยยิ่งขึ้น นอกจากนี้ความล้ำหน้าทางเทคโนโลยีของบางประเทศก็สามารถเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้

1.6 สื่อ (Media) สื่อมีอิทธิพลต่อความคิด ค่านิยมและการตัดสินใจของคน เนื่องจากสื่อมวลชนจะถ่ายทอดข่าวสารทางการท่องเที่ยวสู่ประชาชนและสร้างภาพพจน์ของสถานที่แต่ละแห่งได้ ถ้าข่าวสารหรือข้อมูลที่ปรากฏบนสื่อเป็นภาพที่ดีก็สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางในทางตรงกันข้ามการตัดสินใจในการเดินทางมาถ้าข้อมูลปรากฏในเชิงลบก็อาจเปลี่ยนทัศนคติและการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวได้เช่นเดียวกัน

2) ปัจจัยผลักดัน (Push Factors) หมายถึง ความรู้สึกความต้องการที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลและกระตุ้นให้มีความต้องการที่จะเดินทางซึ่ง Abraham H.Maslow ได้กล่าวถึงปัจจัยผลักดันว่า

คนจะมีพฤติกรรมแสดงออกต่างๆ เพื่อสนองความต้องการของตน ดังนั้นความต้องการที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวแต่ละคนจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดพฤติกรรม การแสดงออกของนักท่องเที่ยว ดังตัวอย่างรายละเอียดต่อไปนี้

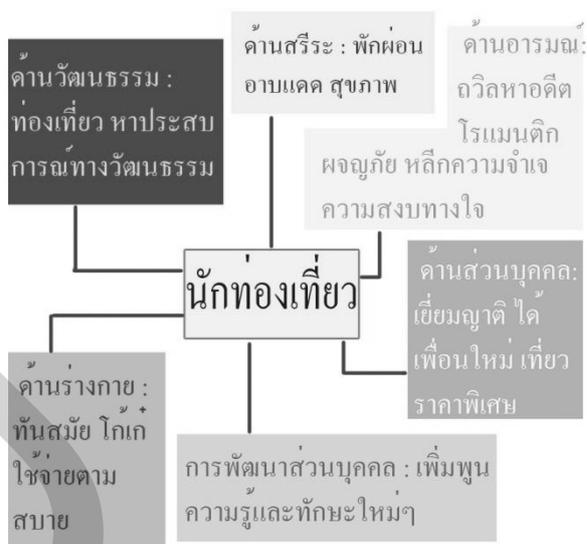
2.1 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการที่จะพักผ่อนคลายเครียดและต้องการได้รับความสะดวกสบาย ความสนุกสนาน ความบันเทิงซึ่งเป็นการตอบสนองทางกาย (Physical Need)

2.2 นักท่องเที่ยวต้องการพาหนะเดินทาง ที่พัก สถานที่ท่องเที่ยวร้านอาหารที่ปลอดภัยและสะอาด นอกจากนี้ต้องการให้ผู้บริการมีความซื่อสัตย์จริงใจและสามารถให้ข้อมูลต่างๆ ที่ถูกต้อง ซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกปลอดภัยและมั่นคง (Safety Need)

2.3 นักท่องเที่ยวคาดหวังให้ผู้บริการทักทายหรือให้ความสำคัญกับการปรากฏตัวของตนอยู่เสมอคาดหวังให้จดจำชื่อ นามสกุลข้อมูลส่วนบุคคลของตนได้ถูกต้อง เพราะแสดงถึงการยอมรับและยกย่องนับถือในสังคมนั้นๆ (Social Need)

2.4 นักท่องเที่ยวบางคนเดินทางท่องเที่ยวเพื่อให้เห็น ได้ยิน ได้ลองสิ่งแปลกใหม่ของสถานที่ท่องเที่ยวและได้รับความสะดวกสบายและการบริการที่มีคุณภาพเพื่อการสะสมประสบการณ์ที่เสริมสร้างความเชื่อมั่นและศักดิ์ศรีของตนเอง (Esteem Need)

2.5 นักท่องเที่ยวบางคนนิยมเดินทางและสำรวจท้องถิ่นต่างๆ ด้วยตนเองโดยไม่สนใจว่าท้องถิ่นนั้นมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้หรือไม่ นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะเรียนรู้หรือพยายามทำความรู้จัก เข้าใจในวัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่นและมักจดหรือบันทึกสิ่งที่ตนได้พบเห็นเพื่อเป็นการบันทึกประสบการณ์และความสำเร็จของตน (Self-Actualization Need)

ภาพที่ 2.2 แสดงความสัมพันธ์แรงจูงใจของนักท่องเที่ยว

ที่มา: แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวในทัศนะของ Swarbrooke Maslow's Hierarchy of Needs

ทฤษฎีที่มีชื่อเสียงและเป็นที่อ้างอิงถึงมาเป็นเวลานานอย่างทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow สามารถนำมาอธิบายแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของมนุษย์ได้อย่างมีความหมาย

Abraham Maslow (1954) เสนอแนวคิดในการอธิบายความต้องการของมนุษย์มาเป็นลำดับขั้น โดยเริ่มจากความต้องการด้านกายภาพ ลำดับที่สองคือความปลอดภัย จากนั้นเป็นความต้องการการยอมรับ ขั้นที่สี่คือความมีชื่อเสียงและขั้นสุดท้ายคือการรู้จักตนเอง (ว่าต้องการสิ่งใด) Maslow เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความต้องการเป็นลำดับขั้นดังกล่าว หากความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองจนพึงพอใจมนุษย์จะมีความต้องการขั้นสูงขึ้นและสิ่งที่จะมาจูงใจมนุษย์ได้นั้น คือสิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองจนพึงพอใจ

ลำดับขั้นความต้องการของ Maslow (Maslow's Hierarchy of Needs) สามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ลำดับ ดังนี้

1) ความต้องการทางกายภาพ (Physiological Needs) เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ เช่น ปัจจัยสี่ความต้องการทางเพศ น้ำดื่ม อากาศ ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค การพักผ่อนนอนหลับและสิ่งที่เป็นอื่นๆ ที่ทำให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ได้ความต้องการเหล่านี้เป็นความต้องการ

พื้นฐานที่คนจะถูกจูงใจให้ทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อที่จะได้สิ่งจำเป็นเหล่านี้แต่เมื่อได้มาแล้วความต้องการเหล่านี้ก็ยุติที่จะเป็นตัวจูงใจหลัก (Prime Motivation) อีกต่อไป

2) ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เมื่อความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองแล้วจนเป็นที่พอใจ ความต้องการขั้นนี้จะเกิดขึ้นอีก ประกอบด้วยความต้องการความปลอดภัย บรรณาที่จะได้รับความคุ้มครองจากภัยอันตรายต่างๆ ที่จะมีต่อร่างกาย เช่น อุบัติเหตุ อาชญากรรม เป็นต้น นอกจากนี้ยังหมายถึงความต้องการความมั่นคงในการทำงาน และมีบำเหน็จบำนาญความต้องการทางด้านความมั่นคงปลอดภัยนี้เมื่อได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจของบุคคลแล้วบุคคลก็จะเกิดความต้องการในลำดับขั้นที่สูงขึ้นไปอีกลำดับขั้นโดยการท่องเที่ยวในขณะที่สองขั้นแรกถูกจัดอยู่ในลำดับขั้นต่ำของความต้องการของมนุษย์ ลำดับขั้นที่เหลือทั้งสามถูกจัดเป็นความต้องการขั้นสูง

3) ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เป็นความต้องการที่จะให้สังคมหรือองค์การยอมรับและเห็นความสำคัญของเขาว่าเป็นสมาชิกขององค์การความต้องการที่จะให้ผู้อื่นชอบตนเป็นผู้มีความสำคัญต่อบุคคลอื่น ในขั้นนี้มนุษย์ต้องการเพื่อน ต้องการคบค้าสมาคมต้องการมีครอบครัว มีความรักและความเห็นใจจากเพื่อนร่วมงาน

4) ความต้องการชื่อเสียง (Esteem Needs) หมายรวมถึงความต้องการให้เกิดความเคารพตนเอง (Self-Respect) ความรู้สึกตัวตนเป็นผู้ประสบผลสำเร็จและได้รับการยอมรับ เช่นนั้นจากบุคคลอื่นต้องการสถานภาพ (Status) และความมีชื่อเสียง เกียรติยศ (Prestige) เป็นส่วนสำคัญของความต้องการยกย่องเคารพ การที่ความต้องการนี้ได้รับการตอบสนองนำซึ่งความรู้สึกเชื่อมั่นในตัวเองในความสามารถและรู้สึกที่ตนเองเป็นผู้มีประโยชน์และมีความสำคัญในสังคม

5) ความต้องการรู้จักตนเอง (Self-actualization Needs) เป็นความต้องการระดับสูงสุด หมายถึง การรู้จักตนเอง และตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของตนเอง การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่มนุษย์ใช้ตอบสนองความต้องการ ซึ่งอาจจะมากกว่าหนึ่งอย่าง ซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมือนกันอาจตอบสนองความต้องการที่แตกต่างกันก็ได้

จากพฤติกรรมกรท่องเที่ยวในประวัติศาสตร์ทำให้มีการวิเคราะห์แรงจูงใจที่เกี่ยวข้องในแต่ละรูปแบบการเดินทางนอกจากนั้นการเชื่อมโยงทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจและนำมาปรับใช้ในการอธิบายการเดินทางท่องเที่ยว อีกทั้งงานวิจัยที่พยายามจะค้นหาและอธิบายพฤติกรรมกรท่องเที่ยว แรงจูงใจที่ทำให้คนต้องการท่องเที่ยว (Motivators) เป็นปัจจัยที่มีมากมายและมีการสรุปออกมาอย่างชัดเจนว่ามีอะไรบ้าง ปัจจัยแต่ละปัจจัยเป็นตัวขับให้เกิดความต้องการแต่ปัจจัยหลายๆ ปัจจัย มารวมกันก็ทำให้เกิดความต้องการขึ้นมาได้เช่นกัน มากไปกว่านั้นการรวมตัว

กันของปัจจัยดังกล่าว สามารถเป็นไปได้ในหลายๆ รูปแบบ อย่างไรก็ตามก็มีนักคิดนักวิจัยหลายคนพยายามสรุปประเภทของแรงจูงใจ

โกเมศ สุภนภาโสเถ (2554, น.11) ได้เสนอประเภทของแรงจูงใจในการท่องเที่ยวไว้ 6 ประเภท ด้วยกันคือ

1) ปัจจัยส่วนตัว ได้แก่ การท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมเยียนญาติ เพื่อนหรือเพราะเพื่อเอาใจผู้อื่น

2) เพื่อพัฒนาตนเอง เป็นการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาความสามารถ ทักษะและเพื่อหาความรู้ใหม่ๆ

3) ปัจจัยด้านอารมณ์ คือ การท่องเที่ยวเพื่อต้องการความรู้สึก เช่น โรแมนติก ตื่นเต้น ทำทาย สนุกสนาน ทำทาย การรำลึกหาอดีต เป็นต้น

4) สถานภาพ ซึ่งเกี่ยวพันถึงความต้องการความเด่น สมัยนิยม สังคม

5) วัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมใหม่ๆ รวมถึงเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตในแต่ละสังคมที่ต่างออกไป

6) กายภาพ เช่น การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ การพักผ่อน เป็นต้น

บีช (Beach) และเร็กเฮ็บ (Ragheb 1983) ได้เสนอ Leisure Motivation Scale ซึ่งแบ่งแรงจูงใจดังกล่าวออกเป็น 4 ประเภทโดยอิงหลักความต้องการของ Maslow ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยดังต่อไปนี้

1) ปัจจัยด้านความต้องการรู้จักตนเอง โดยแรงจูงใจประเภทนี้จะทำให้เกิดพฤติกรรมท่องเที่ยวแบบเรียนรู้ การค้นหา การใช้ความคิด จินตนาการ

2) ปัจจัยด้านความต้องการทางด้านสังคม พฤติกรรมการท่องเที่ยวโดยมีแรงจูงใจประเภทนี้จะท่องเที่ยวโดยมีเหตุผลด้านสังคมเป็นหลัก ประกอบไปด้วยเหตุผล 2 อย่างคือ (1) ความต้องการเพื่อนต้องการเป็นที่ยอมรับ (2) ความต้องการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นซึ่งเหตุผลอย่างหลังนี้เป็นความต้องการที่จะเอาใจผู้อื่น

3) ปัจจัยด้านความต้องการความสำเร็จ มักเป็นผู้ท่องเที่ยวแบบผจญภัยหรือทำกิจกรรมที่ทำให้ตนเองรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถในการบรรลุเป้าหมายทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งสำเร็จ ล่วงด้วยความสามารถของตน

4) ปัจจัยด้านความต้องการปลีกตัว คือความต้องการที่จะหนีหนีจากสังคมหรือสิ่งที่เป็น ชีวิตประจำวัน ต้องการพักผ่อนปลดปล่อยตนเองออกมาจากชีวิตสังคม

เพียซ (Pearce), มอริสสัน (Morrison) และรูทเล็คจ์ (Rutledge 1998) ได้นำเสนอ แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวไว้ 10 ประการ ดังต่อไปนี้

- 1) แรงจูงใจที่จะได้สัมผัสสิ่งแวดล้อม
- 2) แรงจูงใจที่จะได้พบปะกับคนในท้องถิ่น
- 3) แรงจูงใจที่จะเข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่นและประเทศเจ้าบ้าน
- 4) แรงจูงใจที่เสริมสร้างสัมพันธภาพในครอบครัว
- 5) แรงจูงใจที่จะได้พักผ่อนในสภาพแวดล้อมที่สบาย
- 6) แรงจูงใจที่ได้ทำกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสนใจและฝึกทักษะ
- 7) แรงจูงใจที่จะมีสุขภาพดี
- 8) แรงจูงใจที่จะได้รับการคุ้มกันและความปลอดภัย
- 9) แรงจูงใจที่จะได้รับการยอมรับและสถานภาพทางสังคม
- 10) แรงจูงใจที่จะให้รางวัลแก่ตนเอง

แรงจูงใจทางการท่องเที่ยวในทัศนะของ Swarbrooke การวิจัยนี้จะสามารถทำการ จำแนกประเภทของนักท่องเที่ยวตามแรงจูงใจของเขาได้

2.4 ความหมาย แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

2.4.1 ความหมายของทัศนคติของนักท่องเที่ยว

ทัศนคติของนักท่องเที่ยว หมายถึง การผสมผสาน การจัดระเบียบความเชื่อของ นักท่องเที่ยวที่มีต่อการแสดงความรู้สึกถึงความชอบหรือความรู้สึกไม่ชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สถานที่ใดสถานที่หนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

สุภาพ ประภาสวัศดี (2554, น. 9-10) ได้กล่าวว่า คำว่า “ ทัศนคติ ” (Attitude) หรือมี ชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า เจตคติ มีผู้ให้คำนิยามไว้ต่างๆ มากมายมากกว่า 100 นิยาม ในที่นี้จะขอ เลื่อนำมากล่าวเพียง 3 นิยาม ที่ได้รับการยอมรับ ดังต่อไปนี้

นิยามที่ 1 ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อวัตถุอย่างใดอย่างหนึ่งว่า มีลักษณะอย่างไร มีความรู้สึกทางบวกหรือทางลบ (Positive or Negative) ชื่นชอบหรือไม่ชื่นชอบ (Favorable or Unfavorable) หรือเห็นด้วยหรือคัดค้าน (Pro or Con) ซึ่งการนิยามนี้เป็นการมอง ทัศนคติในแง่ของความรู้สึกหรือปฏิกิริยาทำที่มีต่อวัตถุ (Object)

นิยามที่ 2 ทศนคติ หมายถึง ความมีใจโน้มเอียงอันเกิดจากการเรียนรู้ที่จะตอบสนองต่อวัตถุหรือระดับชั้นของวัตถุ ในลักษณะเห็นดีเห็นชอบหรือหรือไม่ชอบอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างสม่ำเสมอ เช่น ทศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อตราสินค้าก็หมายถึง ความโน้มเอียงของผู้บริโภคอันเกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่จะประเมินตราสินค้าว่าชอบตรานั้นหรือไม่ชอบตรานั้น อย่างสม่ำเสมอคงเส้นคงวา

นิยามที่ 3 ทศนคติอาจให้นิยามโดยนำนิยามที่ 2 มาแยกลักษณะให้เห็นเป็นข้อๆ แล้วให้นิยามใหม่ว่า หมายถึง

- 1) เป็นความรู้สึกลึกซึ้งที่เกิดจากการเรียนรู้ (Learned Construct)
- 2) ความโน้มเอียงที่จะตอบสนองต่อ (Tendency to Response to)
- 3) วัตถุอย่างใดอย่างหนึ่ง (An Object)
- 4) ในลักษณะที่มั่นคงสม่ำเสมอ (Consistently)
- 5) ในแนวทางเห็นชอบด้วยหรือไม่เห็นชอบ (Favorable or Unfavorable Way)

โรคิช (Rokeach 1970, น. 112) ให้ความหมายไว้ว่า ทศนคติเป็นการผสมผสานหรือการจัดระเบียบความเชื่อที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลที่จะมีปฏิกิริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

ไมเออร์ (Myers) ฟิชเชิน (Fishen) และแอจเซน (Ajzen, 1980 อ้างถึงใน กฤษณะ เดชาสุรักษ์ชน, 2552, น. 14) ให้ความหมายของทศนคติว่า เป็นการตอบสนองว่าชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่างๆ เช่น สิ่งของ คน สถานที่การกระทำ ความคิดหรือสถานการณ์โดยแสดงออกในรูปของความเชื่อ ความรู้สึกหรือพฤติกรรม

สุชาติ โสมประยูร (2520, น. 110-111) ให้ความหมายไว้ว่า ทศนคติเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับภาวะแห่งความพร้อมของจิตใจ ซึ่งมีปฏิกิริยาต่อสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทั้งในลักษณะที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม

อริญญา ทับทิมทอง (2551, น. 8) กล่าวว่าลักษณะของทศนคติ (attitude) หมายถึงความโน้มเอียงที่เรียนรู้เพื่อให้มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับลักษณะที่พึงพอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรืออาจ หมายถึง การแสดงความรู้สึกภายในที่สะท้อนว่าบุคคลมีความโน้มเอียง พึงพอใจหรือไม่พอใจเอียงต่อบางสิ่งบางอย่าง เช่น ตราสินค้า บริการร้านค้าปลีกเนื่องจากเป็นผลจากกระบวนการทางจิตวิทยา ทศนคติไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรงแต่ต้องแสดงว่าบุคคลกล่าวถึงอะไรหรือทำอะไรโดยมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1) ทักษะที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งสิ่งหนึ่ง ประกอบด้วยแนวความคิดการบริโภคเฉพาะอย่าง หรือแนวคิดที่สัมพันธ์กับการตลาด

2) ทักษะเป็นเรื่องของสิ่งสะสมในสมองที่ได้เรียนรู้มาได้แก่ ความรู้ความเชื่อค่านิยม ทักษะที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นผลมาจากประสบการณ์โดยตรงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ การเปิดรับจากสื่อมวลชน

3) ทักษะที่ไม่เปลี่ยนแปลง มีแนวโน้มจะคงเส้นคงวา คือ ทักษะในทุกๆ เรื่องมีความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่แสดงออก แม้ว่าจะมีแนวโน้มคงที่ แต่ทักษะที่ไม่จำเป็นจะต้องถาวรเสมอไป สามารถจะเปลี่ยนแปลงได้

4) ทักษะเกิดขึ้นภายใต้สภาวะแวดล้อม ทักษะเกิดขึ้นภายใต้เหตุการณ์และสถานการณ์ที่สิ่งแวดล้อมถูกระทบโดยสถานการณ์

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ทักษะ เป็นความสัมพันธ์ที่คาบเกี่ยวกันระหว่างความรู้สึกและความเชื่อหรือการรับรู้ของบุคคลกับแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมโต้ตอบในทางใดทางหนึ่งต่อเป้าหมายของทักษะนั้น โดยสรุป ทักษะในที่นี้เป็นเรื่องของจิตใจ ทำให้ ความรู้สึกนึกคิดและความโน้มเอียงของบุคคลที่มีต่อข้อมูลข่าวสารและการเปิดรับรายการกรองสถานการณ์ที่ได้รับมาซึ่งเป็นไปได้ทั้งเชิงบวก และเชิงลบ ทักษะมีผลให้มีการแสดงพฤติกรรมออกมา จะเห็นได้ว่า ทักษะประกอบด้วยความคิดที่มีผลต่ออารมณ์และความรู้สึกนั้นออกมาโดยทางพฤติกรรม

2.4.2 องค์ประกอบของทักษะ

ไทรแอนดิส (Triandis 1971, น. 8-12) กล่าวถึง องค์ประกอบของทักษะไว้ว่ามีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ

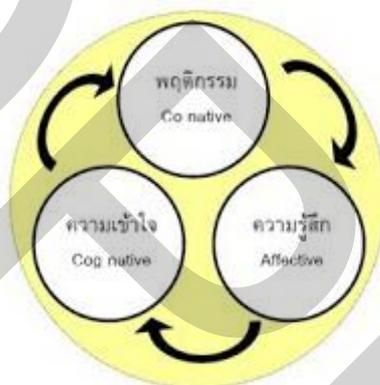
1) ด้านความรู้ (The Cognitive Component) หมายถึง ความรู้ ความเชื่อและความคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

2) ด้านความรู้สึก (The Affective Component) หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ความรู้สึกทางบวกหรือทางลบต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

3) ด้านพฤติกรรม (The Behavioral Component) หมายถึง แนวโน้มหรือความพร้อมที่บุคคลจะตอบรับหรือปฏิเสธ เพื่อให้มองเห็นภาพองค์ประกอบของทักษะอย่างชัดเจนขึ้น ซึ่งจะมีความสัมพันธ์กันมาก บางครั้งจะแยกไม่ออกจากกันอย่างเด็ดขาด เช่น บุคคลที่เคยมีประสบการณ์ในการแผ้วถางป่าในเขตอุทยานแห่งชาติแล้วถูกเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติจับกุมดำเนินคดีคนๆ นั้น อาจจะมีความรู้สึกในด้านลบต่อเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแต่ในขณะที่เดียวกันนั้น อาจยอมรับ

ว่าการแผ้วถางป่าในเขตอุทยานแห่งชาติเป็นการกระทำที่ผิดต่อกฎหมาย เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ซึ่งเป็นไปในทางบวกและมีแนวโน้มที่จะไม่กระทำการที่ผิดกฎหมายอีก

โมเดล โครงสร้างทัศนคติ (Structural model of attitudes) การทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและพฤติกรรม นักจิตวิทยาได้สร้างโมเดลเพื่อศึกษาถึงโครงสร้างของทัศนคติ การกำหนดส่วนประกอบของทัศนคติเพื่อจะอธิบายพฤติกรรมที่คาดคะเน ต่อมาจะสำรวจโมเดลทัศนคติที่สำคัญหลายประการ แต่ละ โมเดลมีทัศนคติที่แตกต่างกันเกี่ยวกับส่วนประกอบของทัศนคติและวิธีการซึ่งส่วนต่างๆ เหล่านี้มีการจัดหรือมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน โดยรายละเอียดดังแผนภูมิรูปภาพที่ 2.3

ภาพที่ 2.3 แสดงโมเดลองค์ประกอบทัศนคติ 3 ประการ (Tricomponent attitude model)

ที่มา: <http://thesisavenue.blogspot.com/2008/09/attitude.html>

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ทัศนคติมีองค์ประกอบทั้งหมด 3 ด้าน คือ องค์ประกอบด้านความรู้ หมายถึง ความเชื่อถือของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หากบุคคลมีความรู้สิ่งใดดีหรือความเชื่อต่อสิ่งต่างๆ ว่าดีก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น องค์ประกอบที่สอง คือ ด้านความรู้สึกล หมายถึง ปฏิกริยาการตอบสนองทางด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ที่มีต่อวัตถุหรือบุคคลใดหรือสิ่งใดก็จะทำให้มีทัศนคติที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งนั้นและองค์ประกอบที่สาม คือ ด้านพฤติกรรมหรือการกระทำ หมายถึง บุคคลจะประพฤดิหรือปฏิบัติอย่างไรต่อวัตถุหรือกลุ่มบุคคล ในกรณีนี้ความเชื่อและความรู้สึกมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ซึ่งองค์ประกอบแต่ละด้านมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีทัศนคติที่ดีย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีและมีปฏิกริยาตอบสนองในทางที่ดีและเมื่อบุคคล

มีทัศนคติที่ไม่ดีก็จะก่อให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีและจะส่งผลทางด้านปฏิกิริยาตอบสนองในทางที่ไม่ดีตามไปด้วย

2.4.3 ลักษณะของทัศนคติ

พิชิต วรรณราช. (2549, น. 4) อธิบายถึง ลักษณะของทัศนคติที่สำคัญมีดังนี้

1) ทัศนคติ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้หรือการได้รับประสบการณ์ ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด

2) ทัศนคติ เป็นดัชนีที่ชี้แนวทางการแสดงพฤติกรรม กล่าวคือถ้ามีทัศนคติที่ดีก็มีแนวโน้มที่จะเข้าหาหรือแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ในทางตรงกันข้ามถ้ามีทัศนคติที่ไม่ดีก็มีแนวโน้มที่จะไม่เข้าหาโดยการถอยหนีหรือต่อต้านการแสดงพฤติกรรมนั้น

3) ทัศนคติ สามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปสู่บุคคลอื่นๆ ได้ เช่น บิดามารดาไม่ชอบบุคคลหนึ่งย่อมมีแนวโน้มทำให้เด็กไม่ชอบบุคคลนั้นด้วย

4) ทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากทัศนคติเป็นสิ่งที่ได้มาจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ถ้าการเรียนรู้หรือประสบการณ์นั้นเปลี่ยนแปลงไป ทัศนคติดังกล่าวก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย จากแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของทัศนคติ พอจะสรุปได้ว่า ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคล สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาวะแวดล้อม ถ้าเกิดขึ้นแล้วจะมีลักษณะมั่นคงและเปลี่ยนแปลงได้ยาก ทัศนคติจะมีบทบาทช่วยให้บุคคลได้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง

นิตยาพร เสมอใจ (2550, น. 103) ได้ทำการสรุปลักษณะของทัศนคติของบุคคลไว้ 4 ประการดังนี้

1) ทัศนคติเป็นความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในทางการตลาดคือความคิดที่มีต่อผลิตภัณฑ์หนึ่งๆ ตราผลิตภัณฑ์หนึ่งๆ หรือแม้กระทั่งรูปแบบการโฆษณา การที่ผู้บริโภคมีทัศนคติต่อผลิตภัณฑ์ยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง เราไม่สามารถนำเอาทัศนคติยี่ห้ออื่นไปวัดว่าผู้บริโภคจะมีทัศนคติต่อยี่ห้ออื่นถึงแม้จะเป็นผลิตภัณฑ์เดียวกัน

2) ทัศนคติเป็นเรื่องของสิ่งที่สะสมอยู่ในความคิดของบุคคล ทัศนคติเป็นผลลัพธ์ของการรับรู้และประมวลสิ่งที่ได้รับข้อมูลมาและแสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมอันเป็นผลลัพธ์ของทัศนคติ

3) ทัศนคติค่อนข้างคงที่และไม่เปลี่ยนแปลงง่าย เนื่องจากเป็นการหล่อหลอมความรู้สึกขึ้นทีละนิดและมั่นคงเมื่อเกิดขึ้นแล้วเปลี่ยนแปลงได้ยากแต่ไม่ได้หมายความว่าไม่สามารถ

เปลี่ยนแปลงได้ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต้องอาศัยเวลาและอาศัยเทคนิคการย้อนกลับการเกิดทัศนคติในการเปลี่ยนแปลง

4) ทัศนคติเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์หนึ่งๆ ดังนั้น การรับรู้ข้อมูลเพิ่มเติมหรือการปรับตัวของสถานการณ์อาจจะทำให้ทัศนคติเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งนำมาเป็นแนวทางในการปรับทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์หรือองค์การ เช่น บางคนอาจมีทัศนคติที่มีต่อรถยนต์ญี่ปุ่นว่าเป็นรถยนต์ที่มีมาตรฐานด้อยกว่ายุโรป จึงนิยมใช้เฉพาะรถยนต์ยุโรป ต่อมาเมื่อมีการรับรู้ข้อมูลถึงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ รวมถึงราคาการบริการและค่าใช้จ่ายประกอบอื่นๆ จึงเปลี่ยนทัศนคติและยอมรับที่จะใช้รถญี่ปุ่น เป็นต้น

เราสามารถแบ่งทัศนคติออกเป็นทัศนคติเชิงบวก (Positive Attitude) และทัศนคติเชิงลบ (Negative Attitude) ซึ่งทัศนคติเชิงบวกจะก่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติในเชิงบวกและทัศนคติในเชิงลบจะก่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติเชิงลบ

จากแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของทัศนคติ พอจะสรุปได้ว่า ทัศนคติเกิดจากการเรียนรู้หรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาวะแวดล้อม ถ้าเกิดขึ้นแล้วจะมีลักษณะมั่นคงและเปลี่ยนแปลงได้ยาก ทัศนคติจะมีบทบาทช่วยให้บุคคลได้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง

2.4.4 ประโยชน์ของการวัดทัศนคติ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523, น. 1-4) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวัดทัศนคติเอาไว้ดังต่อไปนี้

1) วัดเพื่อทำนายพฤติกรรม เนื่องจากทัศนคติต่อสิ่งใดๆ ของบุคคลย่อมเป็นเครื่องแสดงว่าเขามีความรู้สึกด้านที่ดีหรือไม่ดีเกี่ยวกับสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใดและเขามีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นเพียงใด ทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งนั้นจึงเป็นเครื่องหมายทำนายว่า บุคคลนั้น จะมีการกระทำต่อสิ่งนั้นๆ ไปในทำนองใดด้วย ฉะนั้น การทราบทัศนคติของบุคคลย่อมจะช่วยให้สามารถทำนายการกระทำของบุคคลนั้นได้แม้จะไม่ถูกต้องเสมอไป

2) วัดเพื่อหาทางป้องกัน การที่บุคคลจะมีทัศนคติอย่างไรนั้นเป็นสิทธิส่วนบุคคล แต่การอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคมย่อมจะเป็นไปได้เมื่อพลเมืองมีทัศนคติต่อสิ่งต่างๆ คล้ายคลึงกัน ซึ่งเป็นทางให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันและไม่เกิดความแตกแยกขึ้นในสังคม ในการประกอบอาชีพบางประเภทมีความจำเป็นจะต้องได้บุคคลที่มีทัศนคติที่เหมาะสมมาเป็นผู้ปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าและเกิดความเป็นธรรมแก่สังคม เช่น แพทย์ ครู ตำรวจ เป็นต้น การทราบ

ทัศนคติของบุคคลล่วงหน้าจะสามารถเลือกสรรบุคคลได้ตามต้องการและยังเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ด้วย

3) วัดเพื่อการแก้ไข การวัดทัศนคติในบางเรื่อง เช่น การวัดทัศนคติของประชากรเกี่ยวกับนโยบายของชาติที่รัฐบาลกำหนดขึ้นมาว่า ประชากรมีทัศนคติสอดคล้องหรือเห็นด้วยหรือไม่ถ้าไม่สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนดขึ้นมา ประเทศชาติอาจเกิดความเสียหายขึ้นได้เมื่อทราบทัศนคตินั้นก่อนก็สามารถหาแนวทางแก้ไขก่อนที่จะเกิดปัญหา

4) วัดเพื่อให้เข้าใจสาเหตุและผลทัศนคติต่อสิ่งต่างๆ นั้นเปรียบเหมือนสาเหตุภายในซึ่งมี กำลังผลักดันให้บุคคลมีพฤติกรรมต่างๆ กัน สาเหตุภายในหรือทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลนั้นอาจได้รับผลกระทบมาจากสาเหตุภายนอกด้วยส่วนหนึ่งและทัศนคติของบุคคลอาจเป็นเครื่องกรองหรือเครื่องหันเหอิทธิพลของสาเหตุภายนอกที่มีต่อการกระทำของบุคคลนั้นได้ ฉะนั้น การจะเข้าใจอิทธิพลของสาเหตุภายนอกที่มีต่อการกระทำของบุคคลต่างๆ ให้ชัดเจน บางกรณีอาจจำเป็นต้องวัดทัศนคติของบุคคลต่างๆ ต่อสาเหตุภายนอกนั้นด้วย

จะเห็นได้ว่า ความคิดข้างต้นนี้จะเน้นที่การแสดงออกทางพฤติกรรมเป็นหลักในการวัดทัศนคติ ซึ่งสอดคล้องกับที่ อัจเซน (Ajzen, 1988) ได้กล่าวเอาไว้ว่า โดยธรรมชาติแล้ว คุณสมบัติของทัศนคติเป็นสิ่งที่วัดได้ แม้ว่าทัศนคติจะเป็นเพียงภาวะของจิตใจ ไม่สามารถสังเกตหรือวัดได้โดยตรงแต่ทัศนคติก็อาจวัดได้โดยอาศัยจากผลของการตอบสนอง ซึ่งจะประเมินได้เป็นทางบวกหรือทางลบและมีระดับความมากน้อย การวิจัยในเรื่องนี้จะนำผลการศึกษาทัศนคติที่นักทอ่งเที่ยวชาวไทยมีต่ออุทยานประวัติศาสตร์พิมาย เพื่อให้ทางอุทยานประวัติศาสตร์พิมายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการปรับปรุง ป้องกันหรือแก้ไข ด้านคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

2.5 ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีการจัดการการท่องเที่ยว

2.5.1 ความหมายของการจัดการการท่องเที่ยว

พระมหาบุญพิเศษฐ์ จันทร์เมือง (2553, น. 14-16) กล่าวว่า การจัดการการท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำอย่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎีและแนวคิดที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงสภาพที่แท้จริง รวมทั้งข้อจำกัดต่างๆ ของสังคมและสภาพแวดล้อม การกำหนดแนวทาง มาตรการและแผนปฏิบัติการที่ดีต้องคำนึงถึงกรอบความคิดที่ได้กำหนดไว้ มิฉะนั้นแล้ว การจัดการท่องเที่ยวจะดำเนินไปอย่างไร้ทิศทางและประสบความสำเร็จ การพิจารณาการจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ (System approach) และบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายนั้น จำเป็นจะต้องพิจารณาระบบย่อย (Subsystem) หรือองค์ประกอบหลักของการจัดการท่องเที่ยว บทบาท

หน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบและความสัมพันธ์ (Relationship) ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น รวมถึงการพิจารณาสภาพแวดล้อมของระบบการท่องเที่ยวด้วย ซึ่งองค์กร UNESCO ได้กล่าวถึง ประสิทธิภาพการท่องเที่ยวนในหลวงพระบางได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการวางแผนและการจัดการเป็นสิ่งสำคัญถ้าหากประเทศต้องการที่จะประสบความสำเร็จการขาดการวางแผนที่ดีในการก่อสร้าง การโฆษณา การลงทุน ก็จะไม่สามารถนำไปสู่ผลประโยชน์ได้ การขาดการบริหารที่มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดปัญหาต่อภาวะการณ์ควบคุมในอนาคต ไม่ใช่แต่เพียงการวางแผนและการจัดการอย่างเดียวนั้นว่าเป็นสิ่งสำคัญ แต่การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการต่างๆ เหล่านี้ก็มีความสำคัญเช่นกัน ชุมชนในหลวงพระบางจะต้องได้รับรู้ในรายละเอียดและได้รับโอกาสเพื่อร่วมกันวางแผนและกระบวนการจัดการ

มนัส สุวรรณ และคณะ (2541) กล่าวว่า การจัดการการท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำอย่างมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎีและแนวคิดที่เหมาะสม ยิ่งไปกว่านี้ยังต้องคำนึงถึงสภาพที่แท้จริง รวมทั้งข้อจำกัดต่างๆ ของสังคมและสภาพแวดล้อม การกำหนดแนวทางมาตรการ และแผนปฏิบัติการที่ดีต้องคำนึงถึงกรอบความคิดเห็นที่ได้กำหนดไว้ มิฉะนั้นแล้วการจัดการการท่องเที่ยวจะดำเนินไปอย่างไรทิศทางและประสบความสำเร็จ

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542) กล่าวว่า การจัดการการท่องเที่ยว หมายถึง การวางแผนการท่องเที่ยวและดำเนินการให้เป็นไปตามแผน โดยมีการจัดองค์การบริหารงานบุคคล การอำนวยความสะดวกและการควบคุมอย่างเหมาะสม เพื่อให้เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้พร้อมทั้งมีการประเมินผลการท่องเที่ยวด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสามารถสรุปได้ว่า การจัดการการท่องเที่ยว หมายถึง กระบวนการในการจัดการการท่องเที่ยวที่มีรูปแบบการดำเนินการที่เหมาะสม ภายใต้สภาพแวดล้อมของพื้นที่นั้นๆ อีกทั้งมีเป้าหมายที่มีความสอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎีและแนวคิดที่มีความเหมาะสมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5.2 การจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน คือ การบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้พัฒนาในทุกๆ ด้านอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง เกิดผลดีต่อเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคงทางสุนทรียภาพ มีการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างชาญฉลาด เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดและยาวนานโดยไม่ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของท้องถิ่น

ราไฟพรธม แก้วสุริยะ (2547) ได้กล่าวถึง หลักการในการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนตามหลักการการพัฒนาการท่องเที่ยวของโลก ไว้ว่า

1) อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using resource sustainable) หมายถึง มีวิธีการจัดการใช้ทรัพยากรทั้งมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้อย่างประหยัด คำนึงถึงต้นทุนด้านคุณค่าและคุณภาพของธรรมชาติและต้นทุนทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น

2) ลดการบริโภคและใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็นควบคู่กับการลดการก่อของเสีย (Reducing over-consumption and waste) การร่วมกันวางแผนกับผู้เกี่ยวข้องจัดการการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพหรือจัดหาทรัพยากรอื่นที่มีคุณสมบัติ มีคุณภาพเหมือนกัน หรือใช้ทดแทนกันได้เพื่อลดการใช้ทรัพยากรที่หายาก

3) รักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรม (Maintain diversity) ต้องวางแผนขยายฐานการท่องเที่ยวโดยการรักษาและส่งเสริมให้มีความหลากหลายเพิ่มขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยการเพิ่มคุณค่าและมาตรฐานการบริการ เพื่อให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาท่องเที่ยวในสถานที่นั้นนานขึ้นหรือกลับไปเที่ยวซ้ำอีก

4) ประสานแผนการพัฒนากการท่องเที่ยว (Integrating tourism into planing) การประสานแผนการพัฒนากับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองท้องถิ่น (อบต. หรือเทศบาล) แผนพัฒนาของสำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาของกระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อให้การทำงานในสถานที่ท่องเที่ยวมีศักยภาพ

5) นำการท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่น (Supporting local economy) การประสานงานกับองค์กรปกครองท้องถิ่นและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในท้องถิ่นโดยสรรหาความโดดเด่นของทรัพยากรในท้องถิ่นนำไปประชาสัมพันธ์เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าไปเที่ยว เป็นการสร้างรายได้กระจายสู่ประชากรที่ประกอบการในท้องถิ่น

6) การมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น (Involving local communities) มีการร่วมทำงานกับท้องถิ่นแบบองค์รวม (Participation approach) โดยเข้าเป็นหน่วยงานร่วมจัด ร่วมวิเคราะห์หรือร่วมแก้ปัญหา ร่วมส่งเสริมการขายการท่องเที่ยว ร่วมประเมินผลการท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากนั้นต้องประสานเครือข่ายระหว่างองค์กรและท้องถิ่นเพื่อยกระดับคุณภาพของการจัดการการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

7) จัดประชุมและปรึกษาหารือกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน (Consulting stakeholders and the public) ต้องมีการประสานกับพหุภาคี ได้แก่ ชุมชนหรือประชาคมในพื้นที่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว สถาบันการศึกษา สถาบันการศาสนา หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในพื้นที่ เพื่อร่วมประชุมปรึกษาหารือในการเพิ่มศักยภาพให้กับแหล่งท่องเที่ยว การประเมินผลกระทบการท่องเที่ยว การแก้ไขปัญหาที่เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการตลาด เพื่อร่วมปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน

8) การพัฒนาบุคลากร (Training staff) การให้ความรู้ การฝึกอบรม การส่งพนักงานปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้พนักงานมีความรู้ มีแนวคิดและมีวิธีปฏิบัติในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน เป็นการพัฒนาบุคลากรในองค์กรและช่วยยกระดับมาตรฐานการบริการการท่องเที่ยว

9) การจัดเตรียมข้อมูล บริการข่าวสารการท่องเที่ยว (Marketing tourism responsibly) มีการจัดเตรียมข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยวและการบริการการขายให้พร้อมมีเพียงพอต่อการเผยแพร่ ซึ่งอาจจัดทำในรูปแบบสื่อทัศนูปกรณ์รูปแบบต่างๆ

10) ประเมินผล ตรวจสอบและวิจัย (Undertaking research) การช่วยแก้ปัญหาและเพิ่มคุณค่า รวมถึงคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว การลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยว ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ต้องมีการประเมินผล การตรวจสอบผลกระทบและการศึกษาวิจัยเพื่อทราบผลของการบริการนำมาปรับปรุงและแก้ไขการจัดการ การบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชนินทร์ เก่งกล้า และธิตี มีปถิม (2555, น.59) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อสถานที่ท่องเที่ยวในเขตจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่พฤติกรรมต่อสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมต่อเขาวิ้ง, พระราชนิเวศน์มฤคทายวัน, พระราชวังบ้านปืน วัดมหาธาตุวรวิหาร, วัดใหญ่สุวรรณาราม, วัดอื่นๆ เชื้อนแก่งกระจาน, วนอุทยานเขานางพันธุรัต อุทยานอื่นๆ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.51, 4.37 และ 4.32 ตามลำดับ และมีพฤติกรรมต่อหาดชะอำ หาดเจ้าสำราญ, หาดปึกเตียนมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี โดยรวมมีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า (1) ด้านเหตุผลโดยรวมมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรีทำให้ได้ความรู้เพิ่มขึ้นมาก ได้รับประสบการณ์ท่องเที่ยวมากและจังหวัดเพชรบุรีไม่ไกลจากกรุงเทพฯ ทำให้เดินทางสะดวกมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01, 4.17 และ 4.30 ตามลำดับ (2) ด้านอารมณ์โดยรวมมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ต้องการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนและต้องการสถานที่สงบ ท่ามกลางสภาพที่สวยงามมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 และ 4.42 ตามลำดับ

ชลธิชา อ่องทูน (2554) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดกิจกรรมล่องแพในเขื่อนภูมิพลจังหวัดตาก ผลการศึกษาพบว่า (1) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 56 เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 44 ด้านอายุอันดับแรก พบว่าส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวมีอายุต่ำกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.3 ด้านรายได้เฉลี่ยของนักท่องเที่ยวอันดับแรกพบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 48 ด้านอาชีพอันดับแรกพบว่า ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวมีอาชีพรับราชการ-รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 25.3 ด้านภาคที่นักท่องเที่ยวอยู่อันดับแรก พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาจากภาคเหนือ จำนวน 277 ราย คิดเป็นร้อยละ 69.3 ด้านผู้ร่วมเดินทางของนักท่องเที่ยวอันดับแรก พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมากับญาติหรือคนในครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 49.50 ด้านจำนวนผู้เดินทางอันดับแรกพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาด้วยกัน 2-5 คน คิดเป็นร้อยละ 51.80 ด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวอันดับแรกพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เลือกโปรแกรมการล่องแพระยะไกลี่ (เกาะวาเลนไทน์, พระพุทธบาทเขาหนาม) คิดเป็นร้อยละ 44.30 (2) ทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการล่องแพในเขื่อนภูมิพล จังหวัดตาก จำแนกตามด้าน พบว่า (2.1) ด้านผลิตภัณฑ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 3.66$) เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกข้อ ยกเว้นห้องน้ำบนแพมีความสะอาดและมีถังดักสิ่งปฏิกูลจากการใช้ มีภาชนะสำหรับทิ้งขยะหรือเศษอาหารอย่างเพียงพอ มีการควบคุมควันและคราบน้ำมันจาก เรือยนต์ลากจูงที่อยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ธรรมชาติและทัศนียภาพของลำน้ำในเส้นทางล่องแพมีความสวยงาม ($\bar{x} = 4.08$) แหล่งท่องเที่ยวที่แวะชมมีความน่าสนใจ ($\bar{x} = 3.97$) มีการแนะนำในเรื่องสถานที่ท่องเที่ยว พนักงานผู้ให้บริการและต้อนรับมีความสุภาพเรียบร้อย มีอัธยาศัยไมตรี ($\bar{x} = 3.89$) พนักงานมีความพร้อมจะให้บริการ ($\bar{x} = 3.77$) กิจกรรมล่องแพมีความน่าสนใจ เช่น ตกปลา พักแรมบนเกาะวาเลนไทน์ ($\bar{x} = 3.76$) อาหารและเครื่องดื่มสะอาดถูกหลักอนามัย ($\bar{x} = 3.72$) อาหารมีรสชาติอร่อย ($\bar{x} = 3.69$) ความสะดวกสบายที่ได้รับจากการบริการล่องแพ ($\bar{x} = 3.62$) พนักงานมีจำนวนเพียงพอกับการให้บริการ ($\bar{x} = 3.62$) พื้นที่สำหรับการพักผ่อนบนแพมีความสะอาดถูกอนามัย ($\bar{x} = 3.54$) มีภาชนะสำหรับทิ้งขยะหรือเศษอาหารอย่างเพียงพอ ($\bar{x} = 3.35$) มีการควบคุมควันและคราบน้ำมันจากเรือยนต์ลากจูง ($\bar{x} = 3.23$) ห้องน้ำบนแพมีความสะอาดและมีถังดักสิ่งปฏิกูลจากการใช้ ($\bar{x} = 3.20$) ตามลำดับ (2.2) ด้านราคา พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 3.58$) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 2 ข้อ และอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง 2 ข้อ โดยสามารถเรียงลำดับทัศนคติจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ราคา

แพคเกจเมื่อเปรียบเทียบกับความบันเทิงที่ได้รับ ($\bar{x} = 3.76$) ราคาแพคเกจสมเมื่อเปรียบเทียบกับ การทำกิจกรรมท่องเที่ยวอื่นๆ ของเชื่อนภูมิพล ($\bar{x} = 3.65$) ราคาอาหารเหมาะสม เมื่อเปรียบเทียบกับคุณภาพ ($\bar{x} = 3.49$) ราคาแพคเกจสมเมื่อเปรียบเทียบกับคุณภาพของบริการกับคุณภาพของ บริการที่ได้รับจากการล่องแพ ($\bar{x} = 3.43$) ตามลำดับ (2.3) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย พบว่าโดย ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ($\bar{x} = 3.44$) เมื่อพิจารณาในรายชื่อ พบว่า อยู่ในระดับเห็น ด้วยมาก 2 ข้อ และอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง 2 ข้อ โดยสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือการติดต่อ ล่องแพทางโทรศัพท์/โทรสารมีความเหมาะสมและได้รับความสะดวก ($\bar{x} = 3.67$) การติดต่อเช่าแพทาง Internet มีความเหมาะสมและได้รับความสะดวก ($\bar{x} = 3.51$) มีบริการ ล่องแพสำหรับลูกค้าที่ไม่ได้จองล่วงหน้า ($\bar{x} = 3.42$) มีสถานที่ให้ติดต่อเพื่อล่องแพได้สะดวกนอก จังหวัดตาก ($\bar{x} = 3.18$) ตามลำดับ (2.4) ด้านการส่งเสริมการตลาด พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับ เห็นด้วยปานกลาง ($\bar{x} = 3.42$) เมื่อพิจารณาในรายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับเห็นด้วย ปานกลาง ยกเว้นการโฆษณาทาง Internet มีความเหมาะสมและได้รับข้อมูลที่เพียงพออยู่ในระดับ เห็นด้วยมากโดยสามารถเรียงลำดับที่สอดคล้องจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ โฆษณาทาง Internet มี ความเหมาะสมและได้รับข้อมูลที่เพียงพอ ($\bar{x} = 3.50$) โฆษณาทางนิตยสารท่องเที่ยวมีความ เหมาะสมและได้รับข้อมูลที่เพียงพอ ($\bar{x} = 3.48$) มีความเหมาะสมของการให้ส่วนลดค่าแพสำหรับ ช่วงวันธรรมดาหรือไม่ใช่ช่วงเทศกาล ($\bar{x} = 3.47$) มีการส่งเสริมการตลาดโดยติดต่อกับบริษัททัวร์ ($\bar{x} = 3.37$) การประชาสัมพันธ์จากภาครัฐช่วยสนับสนุนการล่องแพ ($\bar{x} = 3.31$) ตามลำดับ (3) ปัจจัยแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวเชื่อนภูมิพล จังหวัดตากโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้านและรายชื่อ พบว่า ด้านสิ่งดึงดูดใจ ระดับแรงจูงใจอยู่ในระดับ มากทุกข้อ ด้านการจัดการเดินทางท่องเที่ยว ระดับแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากทุกข้อ ยกเว้นการให้ข้อมูลของคนใกล้ชิด (ญาติ, เพื่อน ฯลฯ) ด้านการส่งเสริมการตลาด ระดับแรงจูงใจ ของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับมากทุกข้อ ส่วนผลการพิจารณาในรายชื่อในแต่ละด้านได้ผลดังนี้ ด้าน สิ่งดึงดูดใจ พบว่า สิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวอยากมาเที่ยวล่องแพมากที่สุด คือภาพรวมของเชื่อนภูมิ พล จังหวัดตาก ($\bar{x} = 4.34$) รองลงมาคือ กิจกรรมล่องแพ ($\bar{x} = 4.01$) ด้านการจัดการเดินทาง ท่องเที่ยว พบว่า สิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวอยากมาเที่ยวล่องแพมากที่สุด คือ การให้ข้อมูลของ ผู้ประกอบการ เช่น บริษัทนำเที่ยว โรงแรม ร้านอาหาร ($\bar{x} = 3.74$) รองลงมาคือ การให้ข้อมูลของ คนในท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.70$) ด้านการส่งเสริมการตลาด พบว่า สิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวอยากมาเที่ยว ล่องแพมากที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเชื่อนภูมิพล จังหวัดตากอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.53$) และการจัดงานต่างๆ ในพื้นที่ แหล่งท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.53$) รองลงมาคือ เนื้อหาของสื่อ (วิทยุ/แผ่น พับ โบชัวร์/ป้ายโฆษณา) น่าสนใจ ($\bar{x} = 3.52$)

ปริญญา อภิวงศ์วาร (2548) ได้ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการท่องเที่ยววัฒนธรรมในจังหวัดเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยววัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ ได้ใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยววัฒนธรรมในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการสุ่มแบบบังเอิญจำนวน 109 ตัวอย่าง สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นได้ใช้วิธีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการออกแบบสอบถามพบว่า ลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวเชียงใหม่พบว่า เพศชายและเพศหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน โดยนักท่องเที่ยวมีอายุเฉลี่ย 29.83 ปี และส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวมากกว่าอาชีพอื่นๆ สำหรับระดับการศึกษาพบว่ามีการศึกษาในระดับปริญญาตรีมากที่สุด ส่วนระดับรายได้เฉลี่ยต่อหัวคือ 20,205.12 บาท สำหรับแหล่งข้อมูลที่สำคัญที่นักท่องเที่ยวใช้ในการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวคือ เพื่อน ญาติและคนรู้จัก พฤติกรรมการท่องเที่ยววัฒนธรรมในจังหวัดเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทยนั้นพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสนใจกับปัจจัยทางด้านบรรยากาศสภาพภูมิอากาศ การมาท่องเที่ยววัฒนธรรมและการมาท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติตามลำดับ

สรินทิพย์ คาวาโนเบะ (2554) ทำการศึกษาเรื่อง แรงจูงใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยกรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดน่าน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถาม พบว่า (1.1) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย มีจำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 42 และเป็นเพศหญิง มีจำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 58 โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถามมีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.75 อายุ 21-25 ปี มีจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.25 อายุ 26-30 ปี มีจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 27.75 อายุ 31-40 ปี มีจำนวน 87 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.75 อายุ 41-50 ปี มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และอายุ 51 ปีขึ้นไป มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้นี้ ส่วนใหญ่มีอายุ 26-30 ปี รองลงมาคืออายุ 21-25 ปี และอายุ 31-40 ปี ตามลำดับ (1.2) นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพโสด มีจำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 สถานภาพสมรส มีจำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50 และสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.75 โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้นี้ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส (1.3) นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษากว่ามัธยมศึกษา มีจำนวน 12 คน

คิดเป็นร้อยละ 3 ระดับการศึกษามัธยมตอนต้นมีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.25 ระดับการศึกษา
 มัธยมตอนปลาย/ปวช. มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4 ระดับการศึกษานุปริญญา/ปวส. มีจำนวน
 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.25 ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีจำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 64 และ
 ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 โดยนักท่องเที่ยวยาวชาวไทย
 ที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้นี้ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี (1.4) นักท่องเที่ยวยาวชาวไทยที่
 ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักเรียน/นักศึกษา มีจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 16.5 อาชีพพนักงาน
 บริษัทเอกชน มีจำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 29.25 อาชีพรับราชการ มีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อย
 ละ 17 อาชีพรัฐวิสาหกิจ มีจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.25 อาชีพค้าขาย/รับจ้าง มีจำนวน 34
 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวมีจำนวน 60 คนคิดเป็นร้อยละ 15 และอาชีพ
 พ่อบ้าน/แม่บ้าน มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 โดยนักท่องเที่ยวยาวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถาม
 ในครั้งนี้นี้ส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน (1.4) นักท่องเที่ยวยาวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถามมี
 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท มีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.25 รายได้
 เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท มีจำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
 20,001-30,000 บาท มีจำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001-40,000 บาท
 มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 40,001 บาทขึ้นไป มีจำนวน
 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.25 โดยนักท่องเที่ยวยาวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้นี้ส่วนใหญ่มีรายได้
 เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท (1.5) นักท่องเที่ยวยาวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถามมีภูมิลำเนาที่
 จังหวัดน่าน มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6 กรุงเทพฯและปริมณฑล มีจำนวน 101 คน คิดเป็น
 ร้อยละ 25.25 ภาคเหนือมีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.75 ภาคตะวันออก มีจำนวน 36 คน
 คิดเป็นร้อยละ 9 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 5.75 มีจำนวน 125 คน
 คิดเป็นร้อยละ 31.25 ภาคใต้มีจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.25 ภาคตะวันตก มีจำนวน 23 คน คิด
 เป็นร้อยละ 5.75 โดยนักท่องเที่ยวยาวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้นี้ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาที่
 ภาคกลาง 2) การวิเคราะห์ข้อมูลด้านแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวยาวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถาม(2.1)
 ด้านสิ่งดึงดูดใจ พบว่า นักท่องเที่ยวยาวชาวไทยที่ตอบแบบสอบถามมีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านสิ่ง
 ดึงดูดใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางศาสนา ประวัติศาสตร์
 โบราณสถาน โบราณวัตถุ ด้านความน่าสนใจในเรื่องเอกลักษณ์ วัฒนธรรมและประเพณี ด้านความ

สวยงามของสถานที่ท่องเที่ยว ด้านความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยวและด้านชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวมีระดับแรงจูงใจมากที่สุด ด้านความหลากหลายของสินค้าและของที่ระลึก โดยมีระดับแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก (2.2) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านสิ่งอำนวยความสะดวกโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดบริการด้านสิ่งแวดล้อมภายในแหล่งท่องเที่ยวมีความสะอาดและเป็นระเบียบ ด้านการทำแผนป้ายและสัญลักษณ์ต่างๆ ชัดเจนเหมาะสม ด้านการจัดบริการร้านค้า/เครื่องคั่มราคาถูกสุขอนามัย/ราคาเหมาะสม ด้านการจัดบริการห้องสุขาไว้อย่างสะอาดและเพียงพอ โดยมีระดับแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก (3.3) ด้านการคมนาคม พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านการคมนาคมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความสะดวกในการเดินทางมาท่องเที่ยวและด้านความปลอดภัยในการเดินทางมาท่องเที่ยว โดยมีระดับแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก (3.4) ด้านการประชาสัมพันธ์พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านการประชาสัมพันธ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านข้อมูลการท่องเที่ยวจากสื่ออื่นๆ เช่น แผ่นพับ ด้านข้อมูลการท่องเที่ยวจากอินเทอร์เน็ต ด้านข้อมูลการท่องเที่ยวจากสื่อวิทยุและโทรทัศน์ ด้านข้อมูลการท่องเที่ยวจากนิตยสารการท่องเที่ยว โดยมีระดับแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก (3.5) ด้านการให้บริการ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีแรงจูงใจในการท่องเที่ยว ด้านการให้บริการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการต้อนรับนักท่องเที่ยวของพนักงานบริการในพื้นที่ ด้านเจ้าหน้าที่ให้บริการข้อมูลแนะนำเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวเป็นอย่างดี มีแรงจูงใจอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีแรงจูงใจรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีสถานที่จอดรถเหมาะสมเพียงพอ ความรวดเร็วในการให้บริการของเจ้าหน้าที่

ปณิศา มิจินดา, ศิริวรรณ เสรีรัตน์, และณัฏฐ์ กุลิษฐ์ (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่องโครงการความจงรักภักดีของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติต่อแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ส่วนใหญ่เป็นหญิง (56%) มีอายุระหว่าง 25-34 ปี (45%) มีสถานภาพโสด (67 %) มีรายได้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 34,999 บาท (72%) มีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวคือการแสวงหาความแปลกใหม่และสถานะ (Status) ลักษณะที่มีอิทธิพลสูงสุดของแหล่งท่องเที่ยวคือ ทัศนียภาพและประวัติศาสตร์ ในทางตรงกันข้าม นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในเชียงใหม่ส่วนใหญ่เป็นชาย (66%) มีอายุระหว่าง 25 -54 ปี (67%) มีรายได้ตั้งแต่ 80,000 บาทขึ้นไป (43%) และเป็นนักท่องเที่ยวชาวยุโรป 40%

มีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวคือแสวงหาประสบการณ์จากรูปแบบการดำรงชีวิตและบุคคลที่แตกต่าง ลักษณะที่มีอิทธิพลสูงสุดของแหล่งท่องเที่ยว คือ อาหาร บุคคลท้องถิ่นและทัศนียภาพ ส่วนรูปแบบของความภักดีของนักท่องเที่ยวชาวไทยจะเป็นแบบมีความภักดีสูง (36%) ในขณะที่นักท่องเที่ยวต่างชาติมีความภักดีต่ำ (41%) ปัจจัยที่มีผลต่อความภักดีของนักท่องเที่ยวชาวไทย 3 อันดับแรก คือ (1) ความผูกพันต่อแหล่งท่องเที่ยว (2) ความคุ้นเคยต่อแหล่งท่องเที่ยว (3) ความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยว ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความภักดีของนักท่องเที่ยวต่างชาติ 3 อันดับแรก คือ (1) ความคุ้นเคยต่อแหล่งท่องเที่ยว (2) ความผูกพันต่อแหล่งท่องเที่ยว (3) คุณค่าที่รับรู้

ในจังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นหญิง (62%) มีอายุระหว่าง 25-34 ปี (43%) มีรายได้ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 49,999 บาท (72%) มีแรงจูงใจในการท่องเที่ยว คือ การแสวงหาความแปลกใหม่และสถานะ(Status) ลักษณะที่มีอิทธิพลสูงสุดของแหล่งท่องเที่ยว คือ ทัศนียภาพ ในทางตรงกันข้าม นักท่องเที่ยวต่างชาติในภูเก็ตส่วนใหญ่เป็นชาย (60%) มีอายุระหว่าง 25-54 ปี (80%) มีรายได้ตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไป (62.5%) และเป็นนักท่องเที่ยวชาวยุโรป 40% มีแรงจูงใจในการท่องเที่ยว คือ การแสวงหาความแปลกใหม่และสถานะ (Status) ลักษณะที่มีอิทธิพลสูงสุดของแหล่งท่องเที่ยว คือ ทัศนียภาพ ส่วนรูปแบบของความภักดีของนักท่องเที่ยวชาวไทยจะเป็นแบบมีความภักดีต่ำ (34.3%) ในขณะที่นักท่องเที่ยวต่างชาติมีความภักดีสูง (32.1%) ปัจจัยที่มีผลต่อความภักดีของนักท่องเที่ยวชาวไทย 3 อันดับแรก คือ (1) ความผูกพันต่อแหล่งท่องเที่ยว (2) ต้องการพบบุคคลอื่นมาท่องเที่ยว (3) ต้องการที่จะสำรวจแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มเติม ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความภักดีของนักท่องเที่ยวต่างชาติ 3 อันดับแรก คือ (1) ความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยว (2) ความคุ้นเคยต่อแหล่งท่องเที่ยว (3) ความผูกพันต่อแหล่งท่องเที่ยว

ประโยชน์ สังกสิน (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวท้องถิ่น : กรณีศึกษาการจัดการท่องเที่ยวบ้านชะชอม อ. โขงเจียม จ. อุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) จุดกำเนิดและความเป็นมาของการจัดการการท่องเที่ยวของหมู่บ้านชะชอม เกิดจากความต้องการของชาวบ้านในการที่จะรักษาทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนเอาไว้และความต้องการที่จะสร้างรายได้เสริมให้แก่ประชาชนในหมู่บ้าน นอกเหนือจากอาชีพเกษตรกรรมซึ่งถือเป็นอาชีพหลักเมื่อได้รับการส่งเสริมสนับสนุนและได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้จากภาคีต่างๆ จึงเกิดแนวคิดที่จะจัดการการท่องเที่ยวในหมู่บ้านขึ้นมา 2) กระบวนการและขั้นตอนของการจัดการท่องเที่ยว จากการศึกษพบว่ากระบวนการของการจัดการท่องเที่ยวในหมู่บ้านชะชอมนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ขั้นตอน คือ (2.1) การจัดการด้านทรัพยากรท่องเที่ยว (2.2) การจัดการด้านโครงสร้างการบริหาร (2.3) การจัดการด้านที่พักและ (2.4) การจัดการด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว 3) บทบาทของ

ภาคีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยว จากการศึกษาพบว่าภาคีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวในหมู่บ้านชะจอม มีอยู่ 3 ระดับ คือ (3.1) ภาคีในระดับชุมชน ประกอบด้วย กลุ่มอาชีพในชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบล อุทยานแห่งชาติ วัดและโรงเรียน รีสอร์ทของภาคเอกชนและร้านค้าในชุมชน (3.2) ภาคีในระดับอำเภอ/จังหวัด ประกอบด้วย กลุ่มเครือข่ายท่องเที่ยวโดยชุมชน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขต 2 องค์การพัฒนาเอกชน นักวิชาการและนักวิจัยและผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว (3.3) ภาคีในระดับชาติประกอบด้วยกลุ่มเครือข่ายท่องเที่ยวโดยชุมชน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สื่อมวลชน สถาบันวิจัยและสถาบันการศึกษา 4) ผลของการจัดการท่องเที่ยวต่อชุมชน จากการศึกษาพบว่า ผลของการจัดการท่องเที่ยวต่อชุมชนในหมู่บ้านชะจอมสามารถแบ่ง ออกได้ 4 ด้าน คือ (4.1) ผลทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจในชุมชนก่อให้เกิดการสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนและก่อให้เกิดการกระจายรายได้ (4.2) ผลทางด้านสังคม ได้แก่ ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในชุมชน ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในชุมชนและก่อให้เกิดความสามัคคีของคนในชุมชน (4.3) ผลทางด้านวัฒนธรรม ได้แก่ ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวัฒนธรรมระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชน ก่อให้เกิดการฟื้นฟูและสืบทอดวัฒนธรรมของชุมชนและก่อให้เกิดการผลิตและจำหน่ายผลงานในเชิงศิลปวัฒนธรรม (4.4) ผลทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ก่อให้เกิดการตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดการรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และก่อให้เกิดการศึกษาค้นคว้า หาแนวทางรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

Bjorn P.Kaltenborn, Julius W.Nyahongo และ Jafari R. Kideghesho (2011) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะคตินักท่องเที่ยวที่มีต่อคุณลักษณะด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและการบริหารจัดการของ Serengeti National Park, ประเทศแทนซาเนีย ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวมีอายุเฉลี่ยประมาณ 40 ปี ประกอบด้วยเพศชายร้อยละ 45.8 และเพศหญิง ร้อยละ 54.2 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 95 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่แห่งนี้เป็นครั้งแรก ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้วนักท่องเที่ยวจะใช้เวลาในการเข้าชมอุทยานประมาณ 2 วันครึ่ง และครึ่งหนึ่งของจำนวนนักท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 55.7 เดินทางมาท่องเที่ยวในลักษณะเป็นกลุ่มกลุ่มละ 4 คนและอีกร้อยละ 84.6 เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวไม่เกิน 10 คน นักท่องเที่ยวร้อยละ 83.1 เป็นนักท่องเที่ยวมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี นอกจากนี้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาจากประเทศสหรัฐอเมริกา คิดเป็นร้อยละ 10.6, ฝรั่งเศส ร้อยละ 20, อิตาลี ร้อยละ 14.1, เนเธอร์แลนด์ ร้อยละ 4.4, สหราชอาณาจักร ร้อยละ 17.6, สเปน ร้อยละ 7.4, เยอรมนี ร้อยละ 5.6, ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ ร้อยละ 4.3 และส่วนที่เหลืออีก

ร้อยละ 12 เป็นนักท่องเที่ยวที่มาจากประเทศอื่นๆ ที่กระจายอยู่ทั่วยุโรป เอเชีย อเมริกาใต้และแอฟริกาใต้

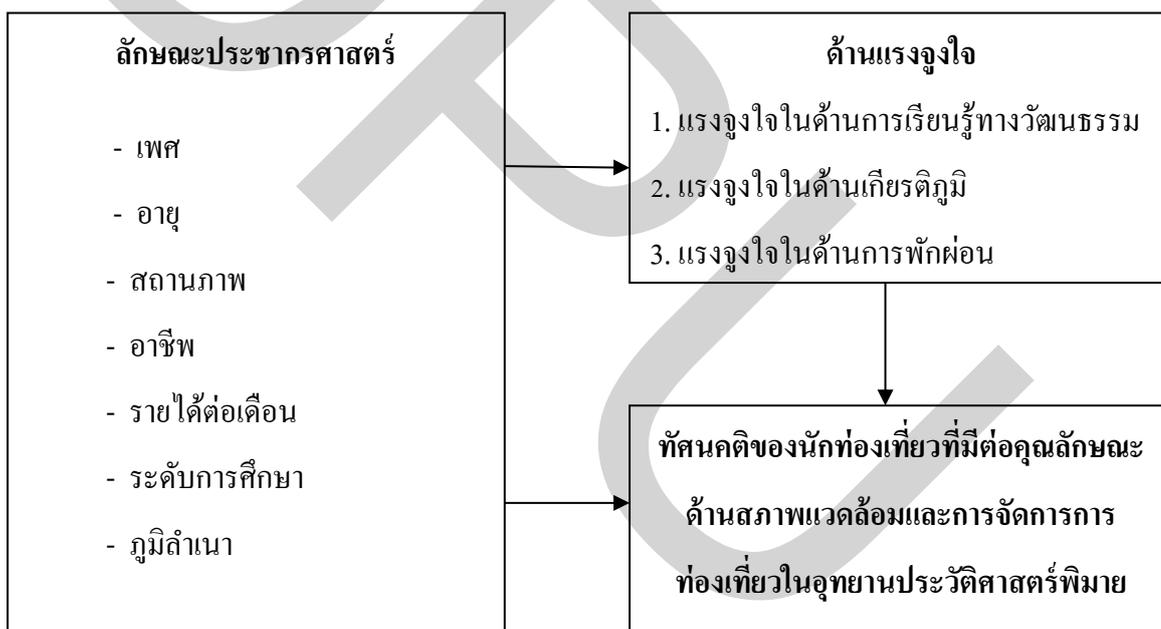
ด้านความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวให้ความพึงพอใจในด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสัตว์ป่าและการได้ใกล้ชิดกับสัตว์กินเนื้อที่มีขนาดใหญ่คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาก็คือ ด้านภูมิทัศน์, วัฒนธรรมท้องถิ่น, การได้เยี่ยมชมสถานที่ใหม่ๆ คิดเป็นร้อยละ 50 ซึ่งโดยลักษณะทั่วไปของนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากกับการได้เดินทางมาท่องเที่ยวที่ Serengeti และความพึงพอใจในด้านอื่นๆ ของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับพึงพอใจมากด้วยเช่นเดียวกัน อันดับรองลงมาก็คือ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจกับความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์ป่า คิดเป็นร้อยละ 76 รองลงมาคือมีความพึงพอใจกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ร้อยละ 67.1 และมีความพึงพอใจกับเจ้าหน้าที่อุทยานร้อยละ 73.5 นอกจากนี้ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวยังได้รับความพึงพอใจในระดับสูง ด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการร้อยละ 90 ยกย่องให้ Serengeti เป็นสถานที่ที่ดีที่สุดในโลกซึ่งมีความแตกต่างจากอุทยานแห่งอื่นแต่ก็มีอีกประมาณร้อยละ 5 ที่ไม่เห็นด้วยกับทัศนคตินี้ ส่วนในด้านการบริหารจัดการร้อยละ 96.3 มีความปรารถนาและมีความสนใจที่จะสัมผัสกับวัฒนธรรมท้องถิ่นและเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกเข้าไป แต่มีร้อยละ 70 ไม่เห็นด้วยกับการเพิ่มเติมในส่วนนี้ ร้อยละ 70 เห็นด้วยอย่างมากกับการไม่ให้มีการจัดกิจกรรมภายในอุทยาน เพื่อเป็นการปกป้องสัตว์ป่าไม่ให้ได้รับผลกระทบ ร้อยละ 80.2 เห็นด้วยอย่างยิ่งที่ต้องการให้มีบ้านพักในขนาดที่เหมาะสมและได้มาตรฐานต่อจำนวนของนักท่องเที่ยวแต่ในขณะเดียวกันนักท่องเที่ยวบางกลุ่มอาจจะมีความกังวลว่าไม่ควรขยายบ้านพัก ซึ่งในกลุ่มของนักท่องเที่ยวของผู้ศึกษาในครั้งนี้นี้มีความเห็นว่าจำนวนของนักท่องเที่ยวมีมากเกินไปในอุทยาน Serengeti คิดเป็นร้อยละ 50.3 ส่วนอีกร้อยละ 30.7 เห็นด้วยกับจำนวนของนักท่องเที่ยว

ทัศนคติด้านสิ่งแวดล้อม โดยวัดจากบริษัท NEP โดยจะมีผลกระทบในด้านของแรงจูงใจและทัศนคติที่มีต่อคุณลักษณะด้านสิ่งแวดล้อมและการบริหารจัดการต่อการเยี่ยมชม Serengeti อุทยานแห่งนี้ยังคงรักษาจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่หลั่งไหลเดินทางมาด้วยจุดประสงค์ก็คือการเยี่ยมชมความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์ป่าและอีกเหตุผลหนึ่งของนักท่องเที่ยวก็คือ การได้เข้าไปสัมผัสกับสัตว์ป่าและธรรมชาติ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากที่สุดในเรื่องของการเดินทางและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง นอกจากนี้นักท่องเที่ยวยังมีความพึงพอใจที่อยู่ในระดับสูงกับองค์ประกอบในด้านอื่นๆ เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์ป่า สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติทั่วไป ผลการวิจัยนี้ยังได้รับการสนับสนุนบางส่วนจากงานวิจัยอื่นจากการท่องเที่ยวทางภาคเหนือของประเทศแทนซาเนีย และยังพบอีกว่าการดูสัตว์ป่าที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ได้รับอิทธิพลในการเยี่ยมชมวัฒนธรรมพื้นเมืองหรือลักษณะทางกายภาพและนักท่องเที่ยว

มีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูงในการตัดสินใจในการกลับมาเยี่ยมชมซ้ำอีกครั้ง ผลจากการศึกษาในด้านการอนุรักษ์ ผู้เข้าชมอุทยาน Serengeti เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีทัศนคติที่แตกต่างกันซึ่งจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ในขณะที่ Serengeti ในปัจจุบันนี้ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูง เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีการบริหารจัดการที่ดี มีความยืดหยุ่นในการเปลี่ยนแปลงและได้รับการสนับสนุนจากการท่องเที่ยว ซึ่งในอนาคตการท่องเที่ยว Serengeti ต้องสร้างนโยบายและการปฏิบัติอย่างยั่งยืนและก็เพื่อเป็นการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมและเพื่อการแข่งขันในระดับภูมิภาคกับอุทยานแห่งชาติอื่นๆ

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีกรอบแนวคิดในการศึกษาดังนี้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “ แรงจูงใจและทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ” ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นการศึกษาถึงรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจและทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล แรงจูงใจ ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อคุณลักษณะด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ความคิดเห็นต่อการปรับปรุงการจัดการและข้อเสนอแนะต่อคุณลักษณะต่อสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยว รวมทั้งสิ้นจำนวน 400 ชุด ซึ่งได้แบ่งจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างในการเก็บแบบสอบถามและเมื่อรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จะนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้ในรูปแบบของตารางข้อมูล พร้อมการสรุปและอธิบายผลจากตาราง

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 15 ปี ขึ้นไป ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

3.1.2 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

1) ขนาดกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยในครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายในปี 2558 ซึ่งจากข้อมูลสถิติการท่องเที่ยวเกี่ยวกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายในเดือน

มกราคม พ.ศ. 2558 พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งสิ้น 33,719 คน ผู้วิจัยจึงใช้ประชากรกลุ่มนี้เพื่อนำมาคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการแทนค่าในสูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane (อัศวิน แสงพิบูล, 2556, น.154) โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05

สูตรที่ใช้ในการคำนวณมีดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร (33,719)

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (0.05)

ในการวิจัยครั้งนี้สามารถคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= \frac{33,719}{1+33,719(0.05)^2} \\ &= 395.34 \end{aligned}$$

จากการคำนวณปรากฏว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่ผู้วิจัยต้องเก็บรวบรวมข้อมูลมีจำนวนทั้งสิ้น 395 คน

2) การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) สำหรับเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้วิจัยพบนักท่องเที่ยวชาวไทยคนไหนก็ถามคนนั้น โดยที่จะทำการเก็บแบบสอบถามหลังจากที่นักท่องเที่ยวได้เยี่ยมชมอุทยานประวัติศาสตร์พิมายเสร็จสิ้นแล้ว ซึ่งนักท่องเที่ยวต้องตอบแบบสอบถามด้วยความสมัครใจ จนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนแบบสอบถามที่ต้องการจำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกตอบซึ่งมีลักษณะเป็น Checklist ที่เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close-end Questions) จำนวน 7 ข้อ โดยข้อมูลแต่ละข้อแสดงประเภทของข้อมูลได้ดังนี้ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา

ตอนที่ 2 คำถามข้อที่ 1-12 เป็นคำถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ซึ่งได้กำหนดมาตราวัดแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแต่ละคำถามมีคำตอบให้เลือกตามลำดับความสำคัญ 5 ระดับ โดยกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมิน ดังนี้

ระดับแรงจูงใจ	ค่าประเมิน
สำคัญมากที่สุด	5
สำคัญมาก	4
ปานกลาง	3
สำคัญน้อย	2
สำคัญน้อยที่สุด	1

ตอนที่ 3 คำถามข้อที่ 1.1-5.2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแต่ละคำถามมีคำตอบให้เลือกตามลำดับความสำคัญ 5 ระดับ โดยกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมิน ดังนี้

ระดับทัศนคติ	ค่าประเมิน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
เฉยๆ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

ตอนที่ 4 คำถามข้อที่ 1 - 6 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการปรับปรุงการจัดการในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย มีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแต่ละคำถามมีคำตอบให้เลือกตามลำดับความสำคัญ 5 ระดับ โดยกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมิน ดังนี้

ระดับการปรับปรุง	ค่าประเมิน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
เห็นด้วย	4
เฉยๆ	3
ไม่เห็นด้วย	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้เกณฑ์ในการแบ่งระดับการหาช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น (Class Interval) โดยการใช้วิธีการคำนวณหาช่วงกว้างระหว่างชั้นตามหลักการเจ็ลีย์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2542, น.82)

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ค่าของชั้นที่มากที่สุด} - \text{ค่าของชั้นที่น้อยที่สุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{(5-1)}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ดังนั้นเกณฑ์เฉลี่ยของระดับแรงงใจของนักท่องเที่ยว กำหนดได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง สำคัญมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง สำคัญมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง สำคัญน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง สำคัญน้อยที่สุด

และเกณฑ์เฉลี่ยของระดับทัศนคติ กำหนดได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง เห็นด้วย

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง เฉยๆ

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

และเกณฑ์เฉลี่ยของระดับการปรับปรุง กำหนดได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง เห็นด้วย

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง เฉยๆ

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อคุณลักษณะต่อสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open ended questionnaire)

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง คือ

3.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ซึ่งในข้อมูลส่วนนี้ประกอบไปด้วย

- 1) ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวไทย เช่น เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้ ต่อเดือน ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา
- 2) แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายในภาพรวม
- 3) ทักษะคตินักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย จำแนกเป็นรายด้าน
- 4) ความคิดเห็นต่อการปรับปรุงการจัดการในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย
- 5) ข้อมูลการจำแนกแรงจูงใจในแต่ละด้านของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย
- 6) ข้อมูลระดับความสำคัญของแรงจูงใจในแต่ละด้าน จำแนกตามคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์
- 7) การสำรวจข้อเสนอแนะต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย
- 8) ทักษะคตินักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายในภาพรวม
- 9) ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของนักท่องเที่ยวกับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมแล้วการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย
- 10) ความแตกต่างของแรงจูงใจในแต่ละด้านกับคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์
- 11) อิทธิพลของแรงจูงใจในแต่ละด้านต่อทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

3.3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
บทความทางวิชาการและแหล่งข้อมูลต่างๆ

3.4 การจัดทำข้อมูล

3.4.1 เริ่มจากการนำแบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องไป
สอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายที่ไม่ได้ตกเป็น
กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

3.4.2 นำแบบสอบถามไปใช้กับนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 400 คน และนำผลที่ได้ไป
วิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.4.3 บันทึกข้อมูลลงบนเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้โปรแกรม
สำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณค่าสถิติและทดสอบสมมติฐาน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูล
เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทย ทั้งนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวออกมาเป็น
รูปแบบของค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) โดยเมื่อทราบค่าสถิติแล้วผู้วิจัย
จะนำไปสรุปผลในรูปแบบของตารางแสดงข้อมูลประเภทบรรยาย

2) ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่สำรวจแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการ
เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายในภาพรวม การสำรวจทัศนคติของนักท่องเที่ยว
ต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายใน
ภาพรวมและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการปรับปรุงการจัดการในอุทยานประวัติศาสตร์พิ
มาย ซึ่งเป็นคำตอบที่ได้จากการประเมินค่า (Rating Scale) นั้น ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดย
ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
นำไปสรุปผลในรูปแบบของตารางแสดงข้อมูลประกอบคำบรรยาย

3) ในส่วนของการจำแนกแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวตามแรงจูงใจในการเดินทางมา
ท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายนั้น ผู้วิจัยจะใช้การวิเคราะห์ปัจจัยหรือการวิเคราะห์

องค์ประกอบ (Factor Analysis) และนำไปสรุปผลในรูปแบบของตารางแสดงข้อมูลประกอบคำบรรยาย

4) ในส่วนของการวัดระดับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย โดยใช้การวิเคราะห์โดยการจัดกลุ่มทัศนคติของนักท่องเที่ยวให้เหลือ 2 กลุ่ม เพื่อหาค่าเฉลี่ยโดยการนำคะแนนจากคำถามทั้ง 5 ด้านที่ใช้วัดทัศนคติมาหาค่าเฉลี่ยและจัดกลุ่มเพื่อหาค่าออกมาในรูปแบบของค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) นำไปสรุปผลในรูปแบบของตารางข้อมูลประเภทบรรยาย

5) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะใช้สถิติเชิงอนุมานในการทดสอบสมมติฐานและหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม 4 ข้อ ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแรงจูงใจในแต่ละด้าน โดยจำแนกตามลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ โดยใช้สถิติ t-test สำหรับประชากร 2 กลุ่ม และใช้สถิติ F-test (One-Way ANOVA) สำหรับประชากรตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป

5.2 การหาความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย โดยใช้สถิติ Chi-square test ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างเพศของนักท่องเที่ยวกับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย โดยทำการจัดกลุ่มทัศนคติของนักท่องเที่ยวให้เหลือ 2 กลุ่ม โดยการนำคะแนนจากคำถามทั้ง 5 ด้าน ที่ใช้วัดทัศนคติมาหาค่าเฉลี่ยและจัดกลุ่มเพื่อหาค่าออกมาเป็นรูปแบบของค่าร้อยละ (Percentage)

5.3 การศึกษาความแตกต่างของแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวเกี่ยวกับคุณลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์โดยใช้สถิติ t-test สำหรับประชากร 2 กลุ่ม และใช้สถิติ F-test (One-Way ANOVA) สำหรับประชากรตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป

5.4 การศึกษาอิทธิพลระหว่างแรงจูงใจในแต่ละด้านกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อด้านคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตารางที่ 3.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายด้าน

ข้อความ	จำนวนข้อ	Cronbach's Alpha
แรงจูงใจของนักท่องเที่ยว	12	0.884
ทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการ	24	0.936
ทัศนคติด้านโบราณสถาน/โบราณวัตถุ	7	0.887
ทัศนคติด้านทรัพยากรบุคคล	5	0.888
ทัศนคติด้านประชาสัมพันธ์	4	0.861
ทัศนคติด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	6	0.742
ทัศนคติด้านราคา	2	0.752
ความคิดเห็นต่อการปรับปรุง	6	0.802
รวมทั้งฉบับ	42	0.959

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาแรงจูงใจและทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อม และการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจด้วยการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แล้วนำไปเก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา โดยเก็บกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 ชุด ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาออกเป็น 10 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายในภาพรวม

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย จำแนกเป็นรายด้าน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการปรับปรุงการจัดการในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจำแนกแรงจูงใจในแต่ละด้านของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

ตอนที่ 6 ผลการแสดงผลระดับความสำคัญของแรงจูงใจในแต่ละด้าน จำแนกตามคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์

ตอนที่ 7 ผลการสำรวจข้อเสนอแนะต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

ตอนที่ 8 ผลการแสดงผลการกระจายความถี่ของค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

ตอนที่ 9 ผลการแสดงผลระดับทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายในภาพรวม

ตอนที่ 10 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 เพศของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ต่างกันมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมายไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 แรงจูงใจที่แตกต่างกันไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและด้านการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เพศ		
ชาย	165	41.25
หญิง	235	58.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เป็นเพศหญิง 235 คน คิดเป็นร้อยละ 58.75 และเพศชาย 165 คน คิดเป็นร้อยละ 41.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
อายุ		
15 - 25 ปี	181	45.25
26 - 35 ปี	67	16.75
36 - 45 ปี	52	13.00
46 - 55 ปี	60	15.00
56 ปีขึ้นไป	40	10.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี 181 คน คิดเป็นร้อยละ 45.25 รองลงมา คือ ช่วงอายุ 26 - 35 ปี 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.75 ช่วงอายุระหว่าง 46 - 55 ปี 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ช่วงอายุ 36 - 45 ปี 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13 และช่วงอายุ 56 ปีขึ้นไป 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	237	59.25
ปริญญาตรี	111	27.75
สูงกว่าปริญญาตรี	52	13.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี 237 คน คิดเป็นร้อยละ 59.25 รองลงมา คือ ปริญญาตรี 111 คน คิดเป็นร้อยละ 27.75 และสูงกว่าปริญญาตรี 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
อาชีพ		
วิชาชีพชั้นสูง (แพทย์,วิศวกร,อาจารย์,สถาปนิก ฯลฯ)	58	14.50
ผู้บริหาร (ผู้จัดการ,เจ้าของกิจการ ฯลฯ)	31	7.75
พนักงาน (พนักงานสำนักงาน,พนักงานขาย ฯลฯ)	45	11.25
พนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ (หัวหน้าคนงาน,หัวหน้าช่าง)	18	4.50
เกษตรกร	51	12.75
ผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ	197	49.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่เป็นผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ 197 คน คิดเป็นร้อยละ 49.25 รองลงมา คือ อาชีพวิชาชีพชั้นสูง (แพทย์, วิศวกร, อาจารย์, สถาปนิก ฯลฯ) 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 ในขณะที่อาชีพเกษตรกร 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.75 อาชีพพนักงาน (พนักงานสำนักงาน, พนักงานขาย ฯลฯ) 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.25 อาชีพผู้บริหาร (ผู้จัดการ, เจ้าของกิจการ ฯลฯ) 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.75 และอาชีพพนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ (หัวหน้าคนงาน, หัวหน้าช่าง) 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
สถานภาพ		
โสด	232	58.00
สมรส	156	39.00
อย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่	12	3.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด 232 คน คิดเป็นร้อยละ 58 รองลงมา คือ สมรส 156 คน คิดเป็นร้อยละ 39 และอย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่ 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
รายได้ต่อเดือน		
5,000 - 10,000 บาท	225	56.25
10,001 - 15,000 บาท	67	16.75
15,001 - 20,000 บาท	39	9.75
20,000 ขึ้นไป	69	17.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5,000 - 10,000 บาท 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 รองลงมา คือ 20,000 บาทขึ้นไป 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.25 ในขณะที่ 10,001 - 15,000 บาท 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.75 และ 15,001 - 20,000 บาท 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนา

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ภูมิลำเนา		
ภาคเหนือ	41	10.25
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	231	57.75
ภาคกลาง	61	15.25
ภาคใต้	24	6.00
กทม.	43	10.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.8 พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 231 คน คิดเป็นร้อยละ 57.75 รองลงมา คือภาคกลาง 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.25 ในขณะที่กรุงเทพมหานคร 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.75 ภาคเหนือ 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.25 และภาคใต้ 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายในภาพรวม

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความสำคัญของแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในภาพรวม

ประเด็นของแรงจูงใจ	\bar{x}	S.D	แปลผล
ชมสถานที่ที่มีชื่อเสียง	4.51	0.63	สำคัญมากที่สุด
เพื่อเยี่ยมชมสถาปัตยกรรมของปราสาทหินพิมาย	4.23	0.68	สำคัญมากที่สุด
เพื่อศึกษาโบราณวัตถุในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย	3.86	0.84	สำคัญมาก
เพื่อศึกษาค้นคว้าทางด้านวัฒนธรรมและโบราณคดี	3.89	0.88	สำคัญมาก
ท่องเที่ยวในสถานที่แปลกใหม่	4.09	0.72	สำคัญมาก
ชมความสวยงามของปราสาทหินพิมาย	4.31	1.59	สำคัญมากที่สุด
เพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่ชีวิต	3.92	0.75	สำคัญมาก
หลีกเลี่ยงความจำเจในชีวิตประจำวัน	3.78	0.82	สำคัญมาก
พักผ่อนหย่อนใจ/เปลี่ยนบรรยากาศ	3.97	0.73	สำคัญมาก
กราบไหว้ขอพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์	3.32	0.91	ปานกลาง
เพื่อความมีหน้ามีตาไม่น้อยหน้าผู้อื่น	2.58	1.04	สำคัญน้อย
เพื่อกระชับความสัมพันธ์ในหมู่คณะหรือญาติมิตร	3.62	0.79	สำคัญมาก
รวม	3.84	0.87	สำคัญมาก

Cronbach alpha .687

จากตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยระดับแรงงูใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับสำคัญมาก มีค่าเฉลี่ย 3.84 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.87 เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ระดับความสำคัญของแรงงูใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมายด้านชมสถานที่ที่มีชื่อเสียงมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51$) รองลงมา คือ แรงงูใจด้านชมความสวยงามของปราสาทหินพิมาย ($\bar{x} = 4.31$) และแรงงูใจด้านเพื่อเยี่ยมชมสถาปัตยกรรมของปราสาทหินพิมาย ($\bar{x} = 4.23$) ซึ่งแรงงูใจทั้งหมดอยู่ในระดับสำคัญมากที่สุด ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ระดับความสำคัญของแรงงูใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมายน้อยที่สุด คือ แรงงูใจด้านเพื่อความมีหน้ามีตาไม่น้อยหน้าผู้อื่น ($\bar{x} = 2.58$) รองลงมา คือ แรงงูใจด้านกราบไหว้ขอพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ($\bar{x} = 3.32$) และแรงงูใจด้านเพื่อกระชับความสัมพันธ์ในหมู่คณะหรือญาติมิตร ($\bar{x} = 3.62$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย จำแนกเป็นรายด้าน

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ยระดับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกเป็นรายด้าน

ประเด็นของทัศนคติ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ด้านโบราณสถาน/โบราณวัตถุ			
มีการจัดวางป้ายตามจุดที่สำคัญต่างๆ ให้นักท่องเที่ยวได้รู้ถึงความสำคัญของจุดนั้นๆ	4.60	0.52	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ปราสาทหินพิมายมีเอกลักษณ์แตกต่างจากปราสาทแห่งอื่นๆ	4.30	0.56	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ปราสาทหินพิมายมีรูปร่างที่แปลกตาน่าประทับใจ	4.24	0.66	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
บริเวณปราสาทมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีหญ้ารกรุงรัง	4.14	0.66	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ประเด็นของทัศนคติ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
บริเวณปราสาทมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ปราศจากขยะสิ่งปฏิกูล	4.17	0.71	เห็นด้วย
ภาพแกะสลักบนตัวปราสาทมีความน่าสนใจ	4.32	0.70	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การแกะสลักวดลายมีความเป็นเอกลักษณ์	4.37	0.68	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.31	0.64	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านทรัพยากรบุคคล			
เจ้าหน้าที่ของอุทยานที่น่าชมให้ความรู้แก่ข้าพเจ้าได้เป็นอย่างดี	4.48	0.52	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
เจ้าหน้าที่ของอุทยานมีความสุภาพอัธยาศัยดีและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4.35	0.58	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
มีการแบ่งผู้ชมเป็นกลุ่มๆ ให้เข้าชมตามรอบเวลา	4.13	0.71	เห็นด้วย
มีการจัดวิทยากรหรือมัคคุเทศก์ของอุทยานเป็นผู้อธิบายหรือนำชมปราสาท	4.30	0.64	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
มีเจ้าหน้าที่ของอุทยานคอยดูแลรักษาความสะอาดภายในอุทยานอย่างทั่วถึง	4.28	0.62	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.31	0.61	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านประชาสัมพันธ์			
มีการประชาสัมพันธ์ให้ข้าพเจ้าได้ทราบถึงการจัดกิจกรรมด้านต่างๆ เช่น เทศกาลเที่ยวพิมาย	4.38	0.58	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
มีการแจ้งให้ข้าพเจ้าทราบข้อบังคับ กฎระเบียบ ข้อปฏิบัติให้ข้าพเจ้าทราบอย่างชัดเจน	4.29	0.60	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ประเด็นของทัศนคติ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
มีป้ายให้ข้อมูล รายละเอียดความเป็นมาและความสำคัญของจุดต่างๆ ภายในอุทยาน	4.24	0.66	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
มีการให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยวจากสื่อประเภทอื่นให้ข้าพเจ้าได้ศึกษาก่อนการเดินทาง	4.39	0.60	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.33	0.61	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก			
เจ้าหน้าที่ของอุทยานยินดีให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเมื่อต้องการความช่วยเหลือ	4.51	0.54	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การเดินทางเข้ามาของนักท่องเที่ยวมีความสะดวก	4.09	0.67	เห็นด้วย
นักท่องเที่ยวซื้อตั๋วเข้าชม ไม่ซับซ้อน ยุ่งยาก	4.09	0.64	เห็นด้วย
มีการจัดบริการห้องสุขาไว้บริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างสะอาดและเพียงพอ	4.09	0.69	เห็นด้วย
สถานที่จอดรถของนักท่องเที่ยวมีความสะดวกและเพียงพอ	3.33	1.09	เฉยๆ
นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกปลอดภัยในช่วงระหว่างการเดินทาง	3.96	0.73	เฉยๆ
รวม	4.01	0.73	เห็นด้วย
ด้านราคา			
อัตราค่าเข้าชมคุ้มค่าและมีราคาที่เหมาะสม	4.21	0.75	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ราคาของที่ระลึกมีราคาที่เหมาะสม	4.22	0.73	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
รวม	4.22	0.74	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ในภาพรวมทั้งหมด	4.23	0.36	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากตารางที่ 4.10 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อม และการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{x} = 4.23$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีทัศนคติด้านประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 4.33$) รองลงมา คือ ด้านโบราณสถาน/โบราณวัตถุ ($\bar{x} = 4.31$) ด้านทรัพยากรบุคคล ($\bar{x} = 4.31$) และด้านราคา ($\bar{x} = 4.22$) ตามลำดับซึ่งทั้งหมดอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

เมื่อนำมาพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละด้าน พบว่า

ด้านโบราณสถาน/โบราณวัตถุ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ให้ระดับทัศนคติด้านการจัดวางป้ายตามจุดที่สำคัญต่างๆ ให้นักท่องเที่ยวได้รู้ถึงความสำคัญของจุดนั้นๆ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$) รองลงมา คือ ด้านการแกะสลักลวดลายมีความเป็นเอกลักษณ์ ($\bar{x} = 4.37$) ในขณะที่ด้านภาพแกะสลักบนตัวปราสาทมีความน่าสนใจ ($\bar{x} = 4.32$) ด้านปราสาทหินพิมายมีเอกลักษณ์แตกต่างจากปราสาทแห่งอื่นๆ ($\bar{x} = 4.30$) และด้านปราสาทหินพิมายมีรูปร่างที่แปลกตาน่าประทับใจ ($\bar{x} = 4.24$) ตามลำดับ ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ในส่วนของด้านบริเวณปราสาทมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ปราศจากขยะ สิ่งปฏิกูล ($\bar{x} = 4.17$) และด้านบริเวณปราสาทมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีหมีผู้รุกรัง ($\bar{x} = 4.14$) ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับเห็นด้วย

ด้านทรัพยากรบุคคล นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ให้ระดับทัศนคติด้านเจ้าหน้าที่ของอุทยานที่น่าชมให้ความรู้แก่ข้าพเจ้าได้เป็นอย่างดีมากที่สุด ($\bar{x} = 4.48$) รองลงมา คือเจ้าหน้าที่ของอุทยานมีความสุภาพ อธิบายดีและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ($\bar{x} = 4.35$), ด้านมีการจัดวิทยากรหรือมัคคุเทศก์ของอุทยานเป็นผู้อธิบายหรือนำชมปราสาท ($\bar{x} = 4.30$), มีเจ้าหน้าที่ของอุทยานคอยดูแลรักษาความสะอาดภายในอุทยานอย่างทั่วถึง ($\bar{x} = 4.28$) ตามลำดับ ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ในขณะที่ด้านมีการแบ่งผู้ชมเป็นกลุ่มๆ ให้เข้าชมตามรอบเวลา ($\bar{x} = 4.13$) อยู่ในระดับเห็นด้วย

ด้านประชาสัมพันธ์ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ให้ระดับทัศนคติด้านมีการให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยวจากสื่อประเภทอื่นให้ข้าพเจ้าได้ศึกษาก่อนการเดินทางมากที่สุด ($\bar{x} = 4.39$) รองลงมา คือ ด้านมีการประชาสัมพันธ์ให้ข้าพเจ้าได้ทราบถึงการจัดกิจกรรมด้านต่างๆ เช่น เทศกาลเที่ยวพิมาย ($\bar{x} = 4.38$) และด้านมีการแจ้งให้ข้าพเจ้าทราบข้อบังคับ กฎระเบียบ ข้อปฏิบัติ ให้ข้าพเจ้า

ทราบอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 4.29$) และมีป้ายให้ข้อมูล รายละเอียดความเป็นมาและความสำคัญของจุดต่างๆ ภายในอุทยาน ($\bar{x} = 4.24$) ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ให้ระดับทัศนคติด้านเจ้าหน้าที่ของอุทยานยินดีให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเมื่อต้องการความช่วยเหลือมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51$) อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งรองลงมา คือ ด้านการเดินทางเข้ามาของนักท่องเที่ยวมีความสะดวก, ด้านนักท่องเที่ยวซื้อตั๋วเข้าชมไม่ซับซ้อนยุ่งยากและด้านมีการจัดบริการห้องสุขาไว้บริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างสะอาดและเพียงพอ ($\bar{x} = 4.09$) ทั้งหมดอยู่ในระดับเห็นด้วย ในขณะที่ด้านนักท่องเที่ยวมีความรู้ลึกตลอดทั้งในช่วงระหว่างการเยี่ยมชม ($\bar{x} = 3.96$) และด้านสถานที่จอดรถของนักท่องเที่ยวมีความสะดวกและเพียงพอ ($\bar{x} = 3.33$) อยู่ในระดับเฉยๆ

ด้านราคา นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ให้ระดับทัศนคติด้านราคาของที่ระลึกมีราคาที่เหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.22$) รองลงมา คือ ด้านอัตราค่าเข้าชมคุ้มค่าและมีราคาที่เหมาะสม ($\bar{x} = 4.21$) ซึ่งทั้งหมดอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการปรับปรุงการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายในภาพรวม

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยในภาพรวม

ประเด็นความคิดเห็น	\bar{x}	S.D.	แปลผล
การจัดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมปราสาทหินเป็นรอบเวลาเพื่อความเป็นระเบียบ	4.20	0.64	เห็นด้วย
การจัดให้มีมัคคุเทศก์อธิบายนำนักท่องเที่ยวชมตามรอบเวลา	4.16	0.61	เห็นด้วย
การจัดทำแผนที่เส้นทางการเดินชมแก่นักท่องเที่ยว	4.00	0.72	เห็นด้วย
การนำเทพบันเทิงเสียง/เครื่องเล่นซีดีแบบพกพาแนะนำตัวปราสาทให้นักท่องเที่ยวชม	3.60	0.89	เห็นด้วย
การเพิ่มค่าเข้าชมเป็นรายบุคคล	2.54	1.16	ไม่เห็นด้วย
การจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวแต่ละรอบเพื่อความเป็นระเบียบ	3.69	0.92	เห็นด้วย
รวม	3.70	0.82	เห็นด้วย

จากตารางที่ 4.11 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นต่อการปรับปรุงการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{x} = 3.70$) เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นในด้านการจัดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมปราสาทหินเป็นรอบเวลาเพื่อความเป็นระเบียบมากที่สุด ($\bar{x} = 4.20$) รองลงมา คือ ด้านการจัดให้มีมัคคุเทศก์อธิบายนำนักท่องเที่ยวชมตามรอบเวลา ($\bar{x} = 4.16$) และด้านการจัดทำแผนที่เส้นทางการเดินชมแก่นักท่องเที่ยว ($\bar{x} = 4.00$) ตามลำดับ ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วย คือ ด้านการเพิ่มค่าเข้าชมเป็นรายบุคคล ($\bar{x} = 2.54$)

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจำแนกแรงจูงใจในแต่ละด้านของนักท่องเที่ยวชาวไทย
ตามแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

ตารางที่ 4.12 แสดงข้อมูลการจำแนกแรงจูงใจในแต่ละด้าน

แรงจูงใจ	แรงจูงใจในด้าน การเรียนรู้ ทางวัฒนธรรม	แรงจูงใจในด้าน เกียรติภูมิ	แรงจูงใจใน ด้านการ พักผ่อน
เพื่อการศึกษาค้นคว้าทางด้านวัฒนธรรมและโบราณคดี	0.809	-	-
เพื่อศึกษาโบราณวัตถุในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย	0.757	-	-
เพื่อเยี่ยมชมสถาปัตยกรรมของปราสาทหินพิมาย	0.731	-	-
ชมสถานที่ที่มีชื่อเสียง	0.588	-	-
ท่องเที่ยวในสถานที่แปลกใหม่	0.569	-	-
เพื่อความมีหน้ามีตาไม่น้อยหน้าผู้อื่น	-	0.798	-
หลีกเลี่ยงความจำเจในชีวิตประจำวัน	-	0.708	-
กราบไหว้ขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์	-	0.680	-
เพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่ชีวิต	-	0.572	-
เพื่อกระชับความสัมพันธ์ในหมู่คณะหรือญาติมิตร	-	0.522	-
ชมความสวยงามของปราสาทหินพิมาย	-	-	0.648
พักผ่อนหย่อนใจ/เปลี่ยนบรรยากาศ	-	-	0.596
Eigenvalue	3.185	2.039	1.179
Reliability coefficient Cronbach's alpha	0.753	0.710	0.143
Total Variance Explained	53.36 %		

KMO .715

จากตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นผลของการวิเคราะห์ปัจจัยทั้ง 12 ปัจจัย ด้วยการหมุนแกนแบบวาริแม็กซ์ (Varimax) ผลการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยทั้ง 12 ปัจจัย สามารถแบ่งเป็นด้านแรงจูงใจได้ 3 ด้าน ความสำคัญของแรงจูงใจแต่ละด้านแสดงด้วยค่า Eigenvalue โดยค่าที่สูงกว่า 1 หมายถึง ระดับความสำคัญของแรงจูงใจในแต่ละด้าน แรงจูงใจทั้ง 3 ด้านนี้อธิบายร้อยละ 53.36 ของความแปรปรวน

แรงจูงใจที่มีความสำคัญมากที่สุด (Eigenvalue 3.185) คือ แรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม (Push Factor) โดยที่มีแรงจูงใจที่เป็นองค์ประกอบ ได้แก่ แรงจูงใจเพื่อการศึกษาค้นคว้าทางด้านวัฒนธรรมและโบราณคดี (0.809) รองลงมา คือ แรงจูงใจเพื่อศึกษาโบราณวัตถุในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย (0.757) แรงจูงใจเพื่อเยี่ยมชมสถาปัตยกรรมของปราสาทหินพิมาย (0.731) แรงจูงใจชมสถานที่ที่มีชื่อเสียง (0.588) และแรงจูงใจท่องเที่ยวในสถานที่แปลกใหม่ (0.569) ตามลำดับ

แรงจูงใจที่มีความสำคัญในลำดับที่สอง (Eigenvalue 2.039) คือ แรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิ (Push Factor) โดยที่มีแรงจูงใจที่เป็นองค์ประกอบ ได้แก่ แรงจูงใจเพื่อความมีหน้ามีตาไม่น้อยหน้าผู้อื่น (0.798) รองลงมา คือ แรงจูงใจหลีกเลี่ยงความจำเจในชีวิตประจำวัน (0.708) แรงจูงใจกราบไหว้ขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ (0.680) แรงจูงใจเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่ชีวิต (0.572) และแรงจูงใจเพื่อกระชับความสัมพันธ์ในหมู่คณะหรือญาติมิตร (0.522) ตามลำดับ

แรงจูงใจที่มีความสำคัญลำดับสุดท้าย (Eigenvalue 1.179) คือแรงจูงใจในด้านการพักผ่อน (Push Factor) โดยที่มีแรงจูงใจเป็นองค์ประกอบ ได้แก่ แรงจูงใจชมความสวยงามของปราสาทหินพิมาย (0.648) และแรงจูงใจพักผ่อนหย่อนใจ/เปลี่ยนบรรยากาศ (0.596)

ตอนที่ 6 ผลการแสดงผลข้อมูลระดับความสำคัญของแรงงูใจในแต่ละด้าน จำแนกตาม
คุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์

ตารางที่ 4.13 ตารางแสดงข้อมูลระดับความสำคัญของแรงงูใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของ
นักท่องเที่ยวง จำแนกตามลักษณะด้านประชากรศาสตร์

แรงงูใจ	ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของ แรงงูใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม		\bar{x}	S.D.	T	Sig.
ค่าเฉลี่ยแรงงูใจ ในด้านการเรียนรู้ทาง วัฒนธรรม	เพศ	ชาย (N = 165)	4.11	0.57	-0.87	0.931
		หญิง (N = 235)	4.12	0.51		
			\bar{x}	S.D.	F	Sig.
	อายุ	15 - 25 ปี	4.27	0.43	12.807	0.000
		26 - 35 ปี	4.15	0.51		
		36 - 45 ปี	4.08	0.50		
		46 - 55 ปี	3.76	0.72		
		56 ปีขึ้นไป	3.94	0.45		
	ระดับ การศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.12	0.54	1.106	0.332
		ปริญญาตรี	4.07	0.57		
		สูงกว่าปริญญาตรี	4.20	0.45		

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

แรงจูงใจ	ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของ แรงจูงใจในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม		\bar{x}	S.D.	F	Sig.
ค่าเฉลี่ยแรงจูงใจ ในการเรียนรู้ทาง วัฒนธรรม	อาชีพ	วิชาชีพชั้นสูง	4.29	0.37	11.162	0.000
		ผู้บริหาร	4.05	0.50		
		พนักงาน	3.94	0.67		
		พนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ	3.74	0.61		
		เกษตรกร	3.78	0.57		
		ผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ	4.23	0.46		
	สถานภาพ	โสด	4.24	0.46	18.386	0.000
		สมรส	3.92	0.59		
		อยู่ร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่	4.15	0.50		
	รายได้	5,000 - 10,000 บาท	4.15	0.54	4.051	0.007
		10,001 - 15,000 บาท	3.92	0.58		
		15,001 - 20,000 บาท	4.11	0.53		
		20,000 บาทขึ้นไป	4.20	0.42		
	ภูมิตำเนา	ภาคเหนือ	4.06	0.68	1.193	0.314
		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4.10	0.50		
		ภาคกลาง	4.19	0.61		
		ภาคใต้	4.00	0.50		
		กทม.	4.23	0.48		
	รวม		4.12	0.54		

จากตารางที่ 4.13 แสดงข้อมูลระดับความสำคัญต่อแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยจำแนกตามคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ ดังนี้

นักท่องเที่ยวเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่าเพศชาย ($\bar{x} = 4.12 : \bar{x} = 4.11$)

นักท่องเที่ยวอายุ 15-25 ปี ($\bar{x} = 4.27$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่านักท่องเที่ยวอายุ 26-35 ปี ($\bar{x} = 4.15$), 36-45 ปี ($\bar{x} = 4.08$), 56 ปีขึ้นไป ($\bar{x} = 3.94$) และ 46-55 ปี ($\bar{x} = 3.76$)

นักท่องเที่ยวระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 4.20$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่าระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 4.12$) และปริญญาตรี ($\bar{x} = 4.07$)

นักท่องเที่ยวอาชีพวิชาชีพชั้นสูง ($\bar{x} = 4.29$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่าผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ ($\bar{x} = 4.23$), ผู้บริหาร ($\bar{x} = 4.05$), พนักงาน ($\bar{x} = 3.94$), เกษตรกร ($\bar{x} = 3.78$) และพนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ ($\bar{x} = 3.74$)

นักท่องเที่ยวสถานภาพโสด ($\bar{x} = 4.24$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่านักท่องเที่ยวสถานภาพอยู่ร่วม/หม้าย/แยกกันอยู่ ($\bar{x} = 4.15$) และสมรส ($\bar{x} = 3.92$)

นักท่องเที่ยวรายได้ 20,000 บาทขึ้นไป ($\bar{x} = 4.20$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่านักท่องเที่ยวรายได้ 5,000-10,000 บาท ($\bar{x} = 4.15$), 15,001- 20,000 บาท ($\bar{x} = 4.11$) และ 10,001-15,000 บาท ($\bar{x} = 3.92$)

นักท่องเที่ยวภูมิภาคกทม. ($\bar{x} = 4.23$) มีแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่านักท่องเที่ยวภูมิภาคกลาง ($\bar{x} = 4.19$), ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($\bar{x} = 4.10$), ภาคเหนือ ($\bar{x} = 4.06$) และภาคใต้ ($\bar{x} = 4.00$)

ตารางที่ 4.14 ตารางแสดงข้อมูลระดับความสำคัญของแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิของนักท่องเที่ยวจำแนกตามลักษณะด้านประชากรศาสตร์

	ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิ		\bar{x}	S.D.	T	Sig.
	ค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิ	เพศ	ชาย (N = 165)	3.48	0.57	1.023
หญิง (N = 235)			3.42	.60		
			\bar{x}	S.D.	F	Sig.
อายุ		15 - 25 ปี	3.48	0.59	3.374	0.010
		26 - 35 ปี	3.50	0.46		
		36 - 45 ปี	3.31	0.65		
		46 - 55 ปี	3.27	0.63		
		56 ปีขึ้นไป	3.63	0.60		
ระดับการศึกษา		ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.41	0.59	1.100	0.334
		ปริญญาตรี	3.51	0.57		
		สูงกว่าปริญญาตรี	3.47	0.62		
อาชีพ		วิชาชีพชั้นสูง	3.36	0.63	1.318	0.255
		ผู้บริหาร	3.65	0.50		
		พนักงาน	3.44	0.59		
	พนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ	3.34	0.54			
	เกษตรกร	3.37	0.55			
	ผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ	3.46	0.60			

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

	ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของแรงงใจในด้านเกียรติภูมิ		\bar{x}	S.D.	F	Sig.
	ค่าเฉลี่ยแรงงใจ ในด้านเกียรติภูมิ	สถานภาพ	โสด	3.48	0.58	1.954
สมรส			3.37	0.60		
อยู่ร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่			3.58	0.70		
รายได้		5,000 - 10,000 บาท	3.46	0.58	0.998	0.394
		10,001 - 15,000 บาท	3.34	0.58		
		15,001 - 20,000 บาท	3.42	0.52		
		20,000 บาทขึ้นไป	3.51	0.65		
ภูมิลำเนา		ภาคเหนือ	3.37	0.61	4.806	0.001
		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.53	0.54		
		ภาคกลาง	3.30	0.58		
		ภาคใต้	3.53	0.65		
		กทม.	3.19	0.71		
รวม		3.44	0.59			

จากตารางที่ 4.14 แสดงข้อมูลระดับความสำคัญต่อแรงงใจในด้านเกียรติภูมิของนักท่องเที่ยวยชาวไทย โดยจำแนกตามคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ ดังนี้

นักท่องเที่ยวยเพศชายมีค่าเฉลี่ยแรงงใจในด้านเกียรติภูมิตั้งสูงกว่าเพศหญิง ($\bar{x} = 3.48$: $\bar{x} = 3.42$)

นักท่องเที่ยวยอายุ 56 ปี ขึ้นไป ($\bar{x} = 3.63$) มีแรงงใจในด้านเกียรติภูมิตั้งสูงว่่านักท่องเที่ยวยอายุ 26-35 ปี ($\bar{x} = 3.50$), 15-25 ปี ($\bar{x} = 3.48$), 36-45 ปี ($\bar{x} = 3.31$) และ 46-55 ปี ($\bar{x} = 3.27$)

นักท่องเที่ยวยระดับการศึกษาปริญญาตรี ($\bar{x} = 3.51$) มีค่าเฉลี่ยแรงงใจในด้านเกียรติภูมิตั้งสูงว่่าระดับสูงว่่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 3.47$) และต่ำกว่่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 3.41$)

นักท่องเที่ยวนักอาชีพผู้บริหาร ($\bar{x} = 3.65$) มีค่าเฉลี่ยแรงงูใจในด้านเกียรติภูมิสูงกว่าผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ ($\bar{x} = 3.46$), พนักงาน ($\bar{x} = 3.44$), เกษตรกร ($\bar{x} = 3.37$), วิชาชีพชั้นสูง ($\bar{x} = 3.36$) และพนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ ($\bar{x} = 3.34$)

นักท่องเที่ยวด้านภาพอย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่ ($\bar{x} = 3.58$) มีค่าเฉลี่ยแรงงูใจในด้านเกียรติภูมิสูงกว่าสถานภาพโสด ($\bar{x} = 3.48$) และสมรส ($\bar{x} = 3.37$)

นักท่องเที่ยวยรายได้ 20,000 บาทขึ้นไป ($\bar{x} = 3.51$) มีค่าเฉลี่ยแรงงูใจในด้านเกียรติภูมิสูงกว่ารายได้ 5,000-10,000 บาท ($\bar{x} = 3.46$), 15,001-20,000 บาท ($\bar{x} = 3.42$) และ 10,001-15,000 บาท ($\bar{x} = 3.34$)

นักท่องเที่ยวมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ ($\bar{x} = 3.53$) มีค่าเฉลี่ยแรงงูใจในด้านเกียรติภูมิสูงกว่าภาคเหนือ ($\bar{x} = 3.37$), ภาคกลาง ($\bar{x} = 3.30$) และ กทม. ($\bar{x} = 3.19$)

ตารางที่ 4.15 ตารางแสดงข้อมูลระดับความสำคัญของแรงงูใจในการพักผ่อนของนักท่องเที่ยวจำแนกตามลักษณะด้านประชากรศาสตร์

	คุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของแรงงูใจ ในการพักผ่อน		\bar{x}	S.D.	T	Sig.
	เพศ	ชาย (N = 165)		3.48	0.57	-2.67
หญิง (N = 235)			3.42	0.60		
			\bar{x}	S.D.	F	Sig.
ค่าเฉลี่ยแรงงูใจ ในการพักผ่อน	อายุ	15 - 25 ปี	4.09	1.19	0.698	0.594
		26 - 35 ปี	4.21	0.54		
		36 - 45 ปี	4.26	0.63		
		46 - 55 ปี	4.05	0.58		
		56 ปีขึ้นไป	4.23	0.59		
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.06	1.07	2.482	0.085	
	ปริญญาตรี	4.23	0.60			
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.31	0.55			

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

	คุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของแรงงใจ ในด้านการพักผ่อน		\bar{x}	S.D.	F	Sig.
	ค่าเฉลี่ยแรงงใจ ในด้านการพักผ่อน	อาชีพ	วิชาชีพชั้นสูง	4.18	0.52	4.947
ผู้บริหาร			4.47	0.69		
พนักงาน			4.18	0.60		
พนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ			4.97	3.41		
เกษตรกร			4.01	0.52		
ผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ			4.02	0.53		
สถานภาพ		โสด	4.13	1.09	0.417	0.659
		สมรส	4.13	0.57		
		อยู่ร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่	4.38	0.64		
รายได้		5,000 - 10,000 บาท	4.08	1.09	0.859	0.462
		10,001 - 15,000 บาท	4.16	0.59		
		15,001 - 20,000 บาท	4.26	0.54		
		20,000 บาทขึ้นไป	4.25	0.63		
ภูมิลำเนา		ภาคเหนือ	4.26	0.50	0.690	0.599
		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4.08	1.10		
		ภาคกลาง	4.17	0.54		
		ภาคใต้	4.17	0.60		
		กทม.	4.28	0.55		
รวม		4.14	0.91			

ตารางที่ 4.15 แสดงข้อมูลระดับความสำคัญต่อแรงจูงใจในด้านการพักผ่อนของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยจำแนกตามคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ ดังนี้

นักท่องเที่ยวเพศชายมีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการพักผ่อนสูงกว่าเพศหญิง ($\bar{x} = 3.48$: $\bar{x} = 3.42$)

นักท่องเที่ยวอายุ 36-45 ปี ($\bar{x} = 4.26$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการพักผ่อนสูงกว่าอายุ 56 ปี ขึ้นไป ($\bar{x} = 4.23$), 26-35 ปี ($\bar{x} = 4.21$), 15-25 ปี ($\bar{x} = 4.09$) และ 46-55 ปี ($\bar{x} = 4.05$)

นักท่องเที่ยวระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 4.31$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการพักผ่อนสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 4.23$) และต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 4.06$)

นักท่องเที่ยวอาชีพพนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ ($\bar{x} = 4.97$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการพักผ่อนสูงกว่าอาชีพผู้บริหาร ($\bar{x} = 4.47$), วิชาชีพชั้นสูงและพนักงาน ($\bar{x} = 4.18$), ผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ ($\bar{x} = 4.02$) และเกษตรกร ($\bar{x} = 4.01$)

นักท่องเที่ยวสถานภาพอยู่ร่ำ/หม้าย/แยกกันอยู่ ($\bar{x} = 4.38$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการพักผ่อนสูงกว่าสถานภาพโสดและสมรส ($\bar{x} = 4.13$)

นักท่องเที่ยวรายได้ 15,001-20,000 บาท ($\bar{x} = 4.26$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการพักผ่อนสูงกว่ารายได้ 20,000 บาทขึ้นไป ($\bar{x} = 4.25$), 10,001-15,000 บาท ($\bar{x} = 4.16$) และ 5,000-10,000 บาท ($\bar{x} = 4.08$)

นักท่องเที่ยวภูมิภาคมีลำเนา กทม. ($\bar{x} = 4.28$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการพักผ่อนสูงกว่าภาคเหนือ ($\bar{x} = 4.26$), ภาคกลางและภาคใต้ ($\bar{x} = 4.17$) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($\bar{x} = 4.08$)

ตอนที่ 7 ผลการสำรวจข้อเสนอแนะต่อคุณลักษณะต่อสภาพแวดล้อมและการจัดการ
การท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

ตารางที่ 4.16 แสดงข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการ
การท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (N)
1. ที่จอดรถของทางอุทยานไม่เพียงพอ ควรเพิ่มบริเวณที่จอดรถให้มากขึ้น	3
2. อยากให้ทางอุทยานมีร่มไว้ให้คอยบริการนักท่องเที่ยว	2
3. ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย	1
4. ควรมีป้ายบอกข้อมูลแต่ละจุดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น	1
5. ควรมีแผ่นพับที่เป็นข้อมูลของอุทยานปราสาทหินพิมายฉบับภาษาไทย	1
6. ควรมีช่องทางไว้บริการสำหรับผู้พิการ	1
7. นักเรียนยุวมัคคุเทศก์มีมารยาทในการนำเที่ยว มีความน่ารัก	1
8. บรรยากาศดี สถานที่สวยงาม มีความร่มรื่น	1
รวม	11

จากตารางที่ 4.16 แสดงข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้าน
สภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายทั้งหมด 11 คน พบว่า
เรื่องที่จอดรถของทางอุทยานไม่เพียงพอ ควรเพิ่มบริเวณที่จอดรถให้มากขึ้น 3 คน , อยากให้ทางอุทยาน
มีร่มไว้ให้คอยบริการนักท่องเที่ยว 2 คน , ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย 1 คน , ควรมีป้าย
บอกข้อมูลแต่ละจุดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น 1 คน , ควรมีแผ่นพับที่เป็นข้อมูลของอุทยานปราสาทหินพิมาย
ฉบับภาษาไทย 1 คน , ควรมีช่องทางไว้บริการสำหรับผู้พิการ 1 คน , นักเรียนยุวมัคคุเทศก์มีมารยาท
ในการนำเที่ยวมีความน่ารัก 1 คน และบรรยากาศดี สถานที่สวยงาม มีความร่มรื่น 1 คน

ตอนที่ 8 ผลการแสดงผลการกระจายความถี่ของค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวด้าน
คุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.17 แสดงการกระจายความถี่ของค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวด้านคุณลักษณะด้าน
สภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยว

ค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะ ด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยว	จำนวน (N)	ร้อยละ
3.29	1	0.25
3.42	2	0.50
3.46	2	0.50
3.54	3	0.75
3.58	3	0.75
3.63	10	2.50
3.67	7	1.75
3.71	5	1.25
3.75	10	2.50
3.79	18	4.50
3.83	16	4.00
3.88	11	2.75
3.92	13	3.25
3.96	15	3.75
4.00	15	3.75
4.04	14	3.50
4.08	10	2.50
4.13	14	3.50

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะ ด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยว	จำนวน (N)	ร้อยละ
4.17	12	3.00
4.21	8	2.00
4.25	15	3.75
4.29	12	3.00
4.33	17	4.25
4.38	23	5.75
4.42	14	3.50
4.46	21	5.25
4.50	13	3.25
4.54	11	2.75
4.58	16	4.00
4.63	12	3.00
4.67	12	3.00
4.71	12	3.00
4.75	13	3.25
4.79	6	1.50
4.83	4	1.00
4.88	3	0.75

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ค่าเฉลี่ยทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยว	จำนวน (N)	ร้อยละ
4.92	4	1.00
4.96	3	0.75
รวม	400	100.00

หมายเหตุ. 3.25 – 4.19 ดีปานกลาง
4.20 – 5.00 ดีมาก

จากตารางที่ 4.17 ผู้วิจัยได้นำระดับคะแนนจากข้อความที่ใช้วัดทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย เพื่อมาหาค่าเฉลี่ยและนำมาจัดกลุ่มเพื่อหาค่าความถี่และค่าร้อยละ ดังในตารางที่ 4.18

ตอนที่ 9 ผลการแสดงผลระดับทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายในภาพรวม

ตารางที่ 4.18 แสดงระดับทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

ระดับทัศนคติ	จำนวน (N)	ร้อยละ
นักท่องเที่ยวที่มีทัศนคติดีปานกลาง	181	45.25
นักท่องเที่ยวที่มีทัศนคติดีมาก	219	54.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.18 เพื่อให้สะดวกแก่การวิเคราะห์ผู้วิจัยจึงได้จัดกลุ่มทัศนคติให้เหลือ 2 กลุ่ม คือ นักท่องเที่ยวที่มีค่าเฉลี่ยของทัศนคติระหว่าง 3.25 ถึง 4.19 หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีปานกลาง จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 45.25 ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.20 ถึง 5.00 หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 54.75

ตอนที่ 10 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 เพศของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ Chi-square test ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ด้านเพศของนักท่องเที่ยวกับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ผู้วิจัยจึงได้ทำการจัดกลุ่มทัศนคติของนักท่องเที่ยวให้เหลือ 2 กลุ่ม โดยการนำคะแนนจากคำถามทั้ง 5 ด้าน ที่ใช้วัดทัศนคติมาหาค่าเฉลี่ยและจัดกลุ่มเพื่อหาค่าออกมาเป็นรูปแบบของค่าร้อยละ (Percentage) โดยผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้ คือ

H_0 : เพศของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

H_1 : เพศของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

ตารางที่ 4.19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

ทัศนคติ	เพศของนักท่องเที่ยว		
	ชาย (ร้อยละ)	หญิง (ร้อยละ)	Sig
ดีปานกลาง	46.67	44.26	0.633*
ดีมาก	53.33	55.74	
รวม	100 %	100 %	

หมายเหตุ. * ขอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่ามากกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย พบว่านักท่องเที่ยว เพศชายมีทัศนคติระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.67 ในขณะที่มีทัศนคติระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 53.33 ในส่วนของนักท่องเที่ยวเพศหญิงมีทัศนคติระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.26 ในขณะที่มีทัศนคติระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 55.74 ดังนั้นผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย มีค่า Sig เท่ากับ 0.633 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติ (0.05) จึงขอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) กล่าวคือ เพศของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

สมมติฐานที่ 2 นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ต่างกันมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมายไม่แตกต่างกัน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สถิติ Independent Samples t - test และสถิติของการทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % โดยจะปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติมีค่าน้อยกว่า 0.05 และจะขอมรับสมมติฐานรอง (H_1) แทน

H_0 : นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันทำให้เกิดแรงงูใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมายไม่แตกต่างกัน

H_1 : นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันทำให้เกิดแรงงูใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมายแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความแตกต่างของปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์กับแรงงูใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม

คุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์		ค่าเฉลี่ยแรงงูใจด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย				
		\bar{x}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
เพศ	ชาย (N = 165)	4.11	.57	-.087	0.931	ไม่แตกต่างกัน
	หญิง (N = 235)	4.12	.51			
		\bar{x}	S.D.	F	Sig.	ผลทดสอบ
อายุ	15 - 25 ปี	4.27	0.43	12.807	0.000*	แตกต่างกัน
	26 - 35 ปี	4.15	0.51			
	36 - 45 ปี	4.08	0.50			
	46 - 55 ปี	3.76	0.72			
	56 ปีขึ้นไป	3.94	0.45			
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.12	0.54	1.106	0.332	ไม่แตกต่างกัน
	ปริญญาตรี	4.07	0.57			
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.20	0.45			

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

คุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์		ค่าเฉลี่ยแรงจูงใจด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของ นักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวใน อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย				
		\bar{x}	S.D.	F	Sig.	ผลทดสอบ
อาชีพ	วิชาชีพชั้นสูง	4.29	0.37	11.162	0.000*	แตกต่างกัน
	ผู้บริหาร	4.05	0.50			
	พนักงาน	3.94	0.67			
	พนักงานใช้ฝีมือ/กึ่ง ฝีมือ	3.74	0.61			
	เกษตรกร	3.78	0.57			
	ผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ	4.23	0.46			
สถานภาพ	โสด	4.24	0.46	18.386	0.000*	แตกต่างกัน
	สมรส	3.92	0.59			
	อยู่ร่ำ/หม้าย/ แยกกันอยู่	4.15	0.50			
รายได้	5,000 - 10,000 บาท	4.15	0.54	4.051	0.007*	แตกต่างกัน
	10,001 - 15,000 บาท	3.92	0.58			
	15,001 - 20,000 บาท	4.11	0.53			
	20,000 บาทขึ้นไป	4.20	0.42			

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

คุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์		ค่าเฉลี่ยแรงจูงใจด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของ นักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวใน อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย				
		\bar{x}	S.D.	F	Sig.	ผลทดสอบ
ภูมิลำเนา	ภาคเหนือ	4.06	0.68	1.193	0.314	ไม่แตกต่างกัน
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4.10	0.50			
	ภาคกลาง	4.19	0.61			
	ภาคใต้	4.00	0.50			
	กทม.	4.23	0.48			
รวมทั้งหมด		4.12	0.54			

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.20 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ T - test และ F - test (ANOVA) ของความสัมพันธ์ด้านคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์กับแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายของนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม ผลการวิเคราะห์พบว่า คุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ในด้านเพศ ระดับการศึกษาและภูมิลำเนา มีค่านัยสำคัญเท่ากับ 0.931 , 0.332 , 0.314 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติ (0.05) จึงยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) กล่าวคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศ ระดับการศึกษาและภูมิลำเนาที่แตกต่างกันมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายไม่แตกต่างกัน ในขณะที่คุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ในด้าน อายุ อาชีพ สถานภาพและรายได้ มีค่านัยสำคัญเท่ากับ 0.000 , 0.000 0.000 , 0.007 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติ (0.05) จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) กล่าวคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ อาชีพ สถานภาพและรายได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.21 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับแรงจูงใจในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม โดยการเทียบเป็นรายคู่ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	Mean	15 - 25 ปี Mean(4.27)	26 - 35 ปี Mean(4.15)	36 - 45 ปี Mean(4.08)	46 - 55 ปี Mean(3.76)	56 ปีขึ้นไป Mean(3.94)
15 - 25 ปี	4.27	-	0.11516	0.18279*	0.50740*	0.32740*
26 - 35 ปี	4.15	-	-	0.06762	0.39224*	0.21224*
36 - 45 ปี	4.08	-	-	-	0.32462*	0.14462
46 - 55 ปี	3.76	-	-	-	-	- 0.18000
56 ปีขึ้นไป	3.94	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.21 ผลจากการเปรียบเทียบภายหลัง พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมที่มีช่วงอายุต่างกันจะมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ นักท่องเที่ยวกลุ่มอายุ 15-25 ปี มีแรงจูงใจในการเดินทางเพื่อการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมในระดับมากที่สุด (4.27) นักท่องเที่ยวกลุ่มอายุ 26-35 ปี มีแรงจูงใจด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่านักท่องเที่ยวกลุ่มอายุ 36-45 ปี และกลุ่มอายุ 46-55 ปี แต่ในขณะที่นักท่องเที่ยวกลุ่มอายุ 56 ปีขึ้นไป มีแรงจูงใจด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่ากลุ่มอายุ 46-55 ปี แต่น้อยกว่ากลุ่มอายุ 36-45 ปี

ตารางที่ 4.22 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับแรงจูงใจในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม โดยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ระหว่างอาชีพ

อาชีพ	Mean	วิชาชีพ ชั้นสูง Mean(4.29)	ผู้บริหาร Mean(4.05)	พนักงาน Mean(3.94)	พนักงานใช้ฝีมือ/ กึ่งฝีมือ Mean(3.74)	เกษตรกร Mean(3.78)	ผู้ไม่ได้ ประกอบ อาชีพ Mean(4.23)
วิชาชีพชั้นสูง	4.29	-	0.24149*	0.35533*	0.54866*	0.50879*	0.05960
ผู้บริหาร	4.05	-	-	0.11384	0.30717*	0.26730*	- 0.18189
พนักงาน	3.94	-	-	-	0.19333	0.15346	- 0.29572*
พนักงานใช้ฝีมือ/ กึ่งฝีมือ	3.74	-	-	-	-	- 0.03987	- 0.48906*
เกษตรกร	3.78	-	-	-	-	-	- 0.44919*
ผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ	4.23	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.22 ผลจากการเปรียบเทียบภายหลัง พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมที่มีอาชีพต่างกันจะมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พม่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพวิชาชีพชั้นสูงมีแรงจูงใจในการเดินทางเพื่อการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมในระดับสูงที่สุด (4.29) ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพมีแรงจูงใจในการเดินทางเพื่อการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพผู้บริหาร, พนักงาน, เกษตรกรและพนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ แต่นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพผู้บริหารมีแรงจูงใจในการเดินทางเพื่อการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงาน, พนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือและเกษตรกร แต่น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ

ตารางที่ 4.23 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม โดยการเทียบเป็นรายคู่ระหว่างสถานภาพ

สถานภาพ	Mean	โสด Mean(4.24)	สมรส Mean(3.92)	อย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่ Mean(4.15)
โสด	4.24	-	0.32217*	0.09397
สมรส	3.92	-	-	- 0.22821
อย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่	4.15	-	-	-

จากตารางที่ 4.23 ผลการเปรียบเทียบภายหลังพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมที่มีสถานภาพต่างกันจะมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ที่มายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสดมีแรงจูงใจในการเดินทางเพื่อการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงที่สุด (4.24) ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพอย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่มีแรงจูงใจในการเดินทางเพื่อการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรส

ตารางที่ 4.24 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม โดยการเทียบเป็นรายคู่ระหว่างรายได้

รายได้	Mean	5,000 - 10,000 บาท Mean(4.15)	10,001 - 15,000 บาท Mean(3.92)	15,001 - 20,000 บาท Mean(4.11)	20,000 บาท ขึ้นไป Mean(4.20)
5,000 - 10,000 บาท	4.15	-	0.23292*	0.03651*	- 0.05067
10,001 - 15,000 บาท	3.92	-	-	- 0.19640	- 0.28358*
15,001 - 20,000 บาท	4.11	-	-	-	- 0.08718
20,000 บาทขึ้นไป	4.20	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.24 ผลการเปรียบเทียบภายหลัง พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมที่มีรายได้ต่างกันจะมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พimaiแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 20,000 บาทขึ้นไปมีแรงจูงใจในการเดินทางเพื่อการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงที่สุด (4.20) ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 15,001-20,001 บาท มีแรงจูงใจในการเดินทางเพื่อการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท แต่น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท

ตารางที่ 4.25 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความแตกต่างของปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์กับแรงจูงใจในด้านเกียรตินิยม

คุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์		ค่าเฉลี่ยแรงจูงใจด้านเกียรตินิยมของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พimai				
		\bar{x}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
เพศ	ชาย (N = 165)	3.48	.57	1.023	0.307	ไม่แตกต่างกัน
	หญิง (N = 235)	3.42	.60			
		\bar{x}	S.D.	F	Sig.	ผลทดสอบ
อายุ	15 - 25 ปี	3.48	0.59	3.374	0.010*	แตกต่างกัน
	26 - 35 ปี	3.50	0.46			
	36 - 45 ปี	3.31	0.65			
	46 - 55 ปี	3.27	0.63			
	56 ปีขึ้นไป	3.63	0.60			
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.41	0.59	1.100	0.334	ไม่แตกต่างกัน
	ปริญญาตรี	3.51	0.57			
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.47	0.62			

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

คุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์		ค่าเฉลี่ยแรงจูงใจด้านเกียรตินิยมของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย				
		\bar{x}	S.D.	F	Sig.	ผลทดสอบ
อาชีพ	วิชาชีพชั้นสูง	3.36	0.63	1.318	0.255	ไม่แตกต่างกัน
	ผู้บริหาร	3.65	0.50			
	พนักงาน	3.44	0.59			
	พนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ	3.34	0.54			
	เกษตรกร	3.37	0.55			
	ผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ	3.46	0.60			
สถานภาพ	โสด	3.48	0.58	1.954	0.143	ไม่แตกต่างกัน
	สมรส	3.37	0.60			
	อยู่ร่ำ/หม้าย/แยกกันอยู่	3.58	0.70			
รายได้	5,000 - 10,000 บาท	3.46	0.58	0.998	0.394	ไม่แตกต่างกัน
	10,001 - 15,000 บาท	3.34	0.58			
	15,001 - 20,000 บาท	3.42	0.52			
	20,000 บาทขึ้นไป	3.51	0.65			
ภูมิลำเนา	ภาคเหนือ	3.37	0.61	4.806	0.001*	แตกต่างกัน
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.53	0.54			
	ภาคกลาง	3.30	0.58			
	ภาคใต้	3.53	0.65			
	กทม.	3.19	0.71			
รวมทั้งหมด		3.44	0.59			

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.25 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ T-test และ F-test (ANOVA) ของความสัมพันธ์ด้านคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์กับแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายของนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิ ผลการวิเคราะห์พบว่า คุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ในด้านเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพ และรายได้ มีค่านัยสำคัญเท่ากับ 0.307 , 0.334 , 0.255, 0.143 และ 0.394 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติ (0.05) จึงยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) กล่าวคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพและรายได้ที่แตกต่างกันมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายไม่แตกต่างกัน ในขณะที่คุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ในด้านอายุและภูมิลำเนา มีค่านัยสำคัญเท่ากับ 0.010 และ 0.001 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติ (0.05) จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) กล่าวคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุและภูมิลำเนาแตกต่างกันมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.26 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์กับแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิ โดยการเทียบเป็นรายคู่ระหว่างช่วงอายุ

อายุ	Mean	15 - 25 ปี Mean(3.48)	26 - 35 ปี Mean(3.50)	36 - 45 ปี Mean(3.31)	46 - 55 ปี Mean(3.27)	56 ปีขึ้นไป Mean(3.63)
15 - 25 ปี	3.48	-	-0.02116	0.16581	0.20735*	-0.15765
26 - 35 ปี	3.50	-	-	0.18697	0.22851*	-0.13649
36 - 45 ปี	3.31	-	-	-	0.04154	-0.32346*
46 - 55 ปี	3.27	-	-	-	-	-0.36500*
56 ปีขึ้นไป	3.63	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.26 ผลจากการเปรียบเทียบภายหลัง พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิที่มีช่วงอายุต่างกันจะมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ นักท่องเที่ยวในกลุ่มอายุ 56 ปีขึ้นไป มีแรงจูงใจในการเดินทางเพื่อเกียรติภูมิสูงสุด (3.63) ในขณะที่นักท่องเที่ยวกลุ่มอายุ 15-25 ปี มีแรงจูงใจในการ

เดินทางเพื่อเกียรติภูมิสูงกว่านักท่องเที่ยวกลุ่มอายุ 36-45 ปีและ 46-55 ปี แต่อย่างน้อยก็นักท่องเที่ยวกลุ่มอายุ 26-35 ปี

ตารางที่ 4.27 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์กับแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิ โดยการเทียบเป็นรายคู่ระหว่างภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	Mean	ภาคเหนือ Mean(3.37)	ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ Mean(3.53)	ภาคกลาง Mean(3.30)	ภาคใต้ Mean(3.53)	กทม. Mean(3.19)
ภาคเหนือ	3.37	-	- 0.16347	0.07237	- 0.16260	0.18469
ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	3.53	-	-	0.23584*	0.00087	0.34815*
ภาคกลาง	3.30	-	-	-	- 0.23497	0.11231
ภาคใต้	3.53	-	-	-	-	0.34729*
กทม.	3.19	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.27 ผลจากการเปรียบเทียบภายหลัง พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิที่มีภูมิลำเนาต่างกันจะมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้มีแรงจูงใจในการเดินทางเพื่อเกียรติภูมิสูงกว่านักท่องเที่ยวจากภูมิภาคอื่น (3.53) ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาภาคกลางมีแรงจูงใจในการเดินทางเพื่อเกียรติภูมิสูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนา กทม. แต่อย่างน้อยก็นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาภาคเหนือ

ตารางที่ 4.28 แสดงผลการทดสอบสมมติฐานทางสถิติหาความแตกต่างของปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ต่อแรงจูงใจในการพักผ่อน จำแนกตามลักษณะด้าน ประชากรศาสตร์

คุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์		ค่าเฉลี่ยแรงจูงใจด้านการพักผ่อนของนักท่องเที่ยว ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย				
		\bar{x}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
เพศ	ชาย (N = 165)	3.48	0.57	-0.267	0.790	ไม่แตกต่างกัน
	หญิง (N = 235)	3.42	0.60			
		\bar{x}	S.D.	F	Sig.	ผลทดสอบ
อายุ	15 - 25 ปี	4.09	1.19	0.698	0.594	ไม่แตกต่างกัน
	26 - 35 ปี	4.21	0.54			
	36 - 45 ปี	4.26	0.63			
	46 - 55 ปี	4.05	0.58			
	56 ปีขึ้นไป	4.23	0.59			
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.06	1.07	2.482	0.085	ไม่แตกต่างกัน
	ปริญญาตรี	4.23	0.60			
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.31	0.55			
อาชีพ	วิชาชีพชั้นสูง	4.18	0.52	4.947	0.000*	แตกต่างกัน
	ผู้บริหาร	4.47	0.69			
	พนักงาน	4.18	0.60			
	พนักงานใช้ฝีมือ/ กึ่งฝีมือ	4.97	3.41			
	เกษตรกร	4.01	0.52			
	ผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ	4.02	0.53			

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

คุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์		ค่าเฉลี่ยแรงจูงใจด้านการพักผ่อนของนักท่องเที่ยว ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย				
		\bar{x}	S.D.	T	Sig.	ผลทดสอบ
สถานภาพ	โสด	4.13	1.09	0.417	0.659	ไม่แตกต่างกัน
	สมรส	4.13	0.57			
	อยู่ร่ำ/หม้าย/ แยกกันอยู่	4.38	0.64			
รายได้	5,000 - 10,000 บาท	4.08	1.09	0.859	0.462	ไม่แตกต่างกัน
	10,001 - 15,000 บาท	4.16	0.59			
	15,001 - 20,000 บาท	4.26	0.54			
	20,000 บาทขึ้นไป	4.25	0.63			
ภูมิลำเนา	ภาคเหนือ	4.26	0.50	0.690	0.599	ไม่แตกต่างกัน
	ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	4.08	1.10			
	ภาคกลาง	4.17	0.54			
	ภาคใต้	4.17	0.60			
	กทม.	4.28	0.55			
รวมทั้งหมด		4.14	0.91			

หมายเหตุ. * ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) เมื่อค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig.) มีค่าน้อยกว่า 0.05

จากตารางที่ 4.28 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ T- test และ F - test (ANOVA) ของความสัมพันธ์ด้านคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์กับแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายของนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในการพักผ่อน ผลการวิเคราะห์พบว่า คุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้และภูมิลำเนา มีค่านัยสำคัญเท่ากับ 0.790, 0.594, 0.085, 0.659, 0.462 และ 0.599 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติ (0.05) จึงยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) กล่าวคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้และภูมิลำเนาที่แตกต่างกันมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายไม่แตกต่างกัน ในขณะที่คุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ในด้านอาชีพมีค่านัยสำคัญเท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติ (0.05) จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) กล่าวคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอาชีพแตกต่างกันมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.29 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์กับแรงจูงใจในการพักผ่อน โดยการเทียบเป็นรายคู่ระหว่างอาชีพ

อาชีพ	Mean	วิชาชีพชั้นสูง Mean(4.18)	ผู้บริหาร Mean(4.47)	พนักงาน Mean(4.18)	พนักงานใช้ ฝีมือ/กึ่งฝีมือ Mean(4.97)	เกษตรกร Mean(4.01)	ผู้ไม่ได้ ประกอบ อาชีพ Mean(4.02)
วิชาชีพชั้นสูง	4.18	-	-0.28671	0.00326	-0.79119*	0.17123	0.15819
ผู้บริหาร	4.47	-	-	0.28996	-0.50448	0.45794*	0.44490*
พนักงาน	4.18	-	-	-	-0.79444*	0.16797	0.15494
พนักงานใช้ ฝีมือ/กึ่งฝีมือ	4.97	-	-	-	-	0.96242*	0.94938*
เกษตรกร	4.01	-	-	-	-	-	-0.01304
ผู้ไม่ได้ประกอบ อาชีพ	4.02	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 4.29 ผลจากการเปรียบเทียบภายหลัง พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการพักผ่อนที่มีอาชีพต่างกันมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือมีแรงจูงใจในการเดินทางเพื่อการพักผ่อนสูงสุด (4.97) ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพวิชาชีพชั้นสูงและอาชีพพนักงานมีแรงจูงใจในการเดินทางเพื่อการพักผ่อนสูงกว่านักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพและเกษตรกร แต่ยังมีน้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพผู้บริหาร

สมมติฐานที่ 3 แรงจูงใจที่แตกต่างกันไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและด้านการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยพิจารณาหาอิทธิพลระหว่างตัวแปรแรงจูงใจในแต่ละด้านของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้แรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายเป็นตัวจำแนก ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านเกียรตินิยมและนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการพักผ่อน เพื่อหาอิทธิพลต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยว ได้แก่ ด้านโบราณสถาน/โบราณวัตถุ ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านประชาสัมพันธ์ ด้านสิ่งแวดล้อมความสะอาดและด้านราคา

H_0 : แรงจูงใจที่แตกต่างกันไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและด้านการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

H_1 : แรงจูงใจที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและด้านการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

ตารางที่ 4.30 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำเข้าตัวแปรแรงงูใจของนักท่องเทียวที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยว

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	0.385(a)	0.149	0.142	0.33400	0.783
แหล่งความแปรปรวน	SS	DF	MS	F	Sig.
Regression	7.707	3	2.569	23.029	0.000
Residual	44.175	396	0.112		
Total	51.882	399			
ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (constant)	2.999	0.156	-	19.259	0.000
แรงงูใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม (X ₁)	0.216	0.032	0.321	6.693	0.000
แรงงูใจในด้านเกียรติภูมิ (X ₂)	0.018	0.008	0.029	2.250	0.047
แรงงูใจในด้านการพักผ่อน (X ₃)	0.068	0.019	0.170	3.600	0.000

จากตารางที่ 4.30 พบว่า นักท่องเทียวที่มีแรงงูใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม (X₁) นักท่องเทียวที่มีแรงงูใจในด้านเกียรติภูมิ (X₂) และนักท่องเทียวที่มีแรงงูใจในด้านการพักผ่อน (X₃) สามารถอธิบายอิทธิพลของแรงงูใจต่อทัศนคติในภาพรวม (F = 23.029, Sig. = 0.000) ค่าสัมประสิทธิ์ที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ 0.142 และค่าการคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error)

เท่ากับ 0.33400 สามารถอธิบายได้ว่า ตัวแปรต้นในที่นี้คือ นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม (X_1) นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านเกียรตินิยม (X_2) และนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในการพักผ่อน (X_3) ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตาม คือ อิทธิพลของแรงจูงใจต่อทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวได้ร้อยละ 14.2 โดยสามารถเขียนในรูปสมการวิเคราะห์การถดถอยได้ดังนี้

$$Y = 2.999 + 0.216(X_1) + 0.018(X_2) + 0.068(X_3)$$

(19.259)** (6.693)* (2.250)* (3.600)**

หมายเหตุ. ตัวเลขในวงเล็บคือค่า t statistic

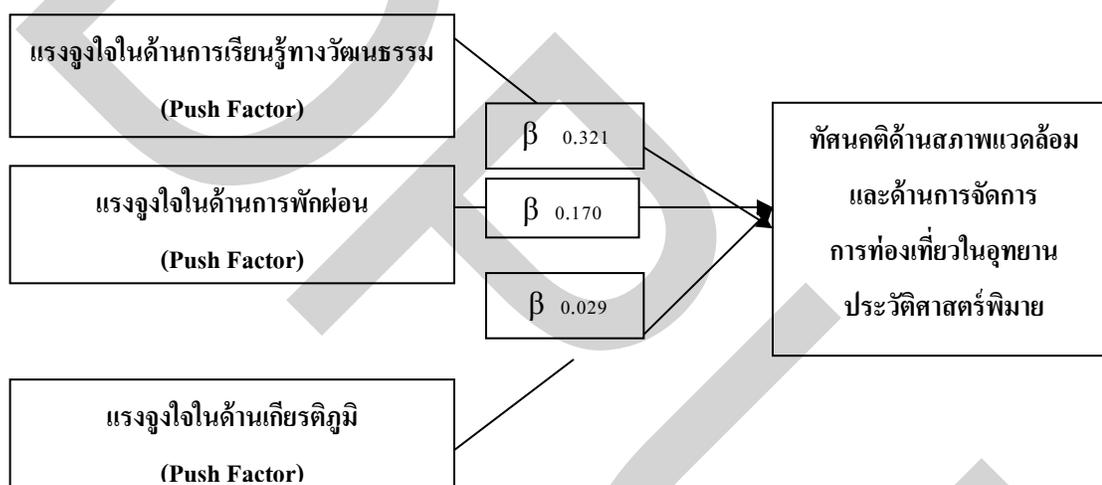
** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากสมการพบว่า ตัวแปรด้านแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม (X_1) นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านเกียรตินิยม (X_2) และนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในการพักผ่อน (X_3) มีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย โดยที่แรงจูงใจในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายมากที่สุด (Beta = 0.321) รองลงมา คือ นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในการพักผ่อน (Beta = 0.170) และนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านเกียรตินิยม (Beta = 0.029)

สรุปผลของการหาอิทธิพลของนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในแต่ละด้านต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านเกียรตินิยมและนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในการพักผ่อนมีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายด้วยการหาอิทธิพล โดยใช้วิธีการถดถอยพหุคูณแบบนำเข้าตัวแปร (Enter Multiple Regression Analysis) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานหลักที่ได้ตั้งเอาไว้ คือ แรงจูงใจที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและด้านการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย และสามารถอธิบายต่ออีกได้ว่า สาเหตุที่แรงจูงใจในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวมากที่สุดเนื่องจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว

ในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม เพราะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจในด้านสถาปัตยกรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ ต้องการที่จะทำการศึกษาหาความรู้ ศึกษาเรื่องราวความเป็นมา รวมไปถึงการศึกษาวัฒนธรรมของผู้คนในสมัยก่อน ซึ่งจะมีความแตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในการพักผ่อนกับแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิที่มีต้นทุนในด้านความสนใจในเรื่องราวต่างๆ ของอุทยานประวัติศาสตร์พิมายน้อยกว่า โดยนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจทั้ง 2 ด้านนี้อาจจะไม่ได้ต้องการได้รับความรู้จากแหล่งท่องเที่ยวแต่ต้องการเพียงแค่เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนเท่านั้น

ภาพที่ 4.4 แสดง โมเดลอิทธิพลของแรงจูงใจต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและด้านการจัดการการท่องเที่ยว

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในส่วนนี้ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาสรุปผลการศึกษา อภิปรายและให้ข้อเสนอแนะในการศึกษาซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์การศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในด้านต่างๆ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวใน อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและ การจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ต่างๆ ของนักท่องเที่ยว ชาวไทยกับแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย
4. เพื่อศึกษาความแตกต่างของแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย
5. เพื่อศึกษาอิทธิพลระหว่างแรงจูงใจในแต่ละด้านกับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้าน สภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัด นครราชสีมา

5.2 ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการจำแนกแรงจูงใจในแต่ละด้านของ นักท่องเที่ยวตามแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยว ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อ ด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ความสัมพันธ์ ระหว่าง ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับทัศนคติต่อด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการ ความแตกต่างของแรงจูงใจกับคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ และอิทธิพลระหว่างแรงจูงใจในแต่ละ

ด้านกับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

5.3 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นระเบียบการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย รวมทั้งสิ้น 400 ชุด โดยการเก็บแบบสอบถามแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) จากนั้นข้อมูลที่ได้จะนำไปวิเคราะห์ผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในภาพรวมและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการปรับปรุงการจัดการในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายและใช้สถิติการวิเคราะห์ปัจจัยหรือการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เพื่อจำแนกแรงจูงใจในแต่ละด้านของนักท่องเที่ยวโดยใช้แรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นตัวกำหนด นอกจากนี้ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความสำคัญของแรงจูงใจในแต่ละด้าน โดยจำแนกตามคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์และการทดสอบสมมติฐานการวิจัยเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square) เพื่อทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างเพศของนักท่องเที่ยวกับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย การทดสอบหาค่าความแตกต่างแบบ T-test สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) เพื่อทดสอบสมมติฐานหาความแตกต่างของแรงจูงใจในแต่ละด้านกับคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์และสถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานหาอิทธิพลระหว่างแรงจูงใจในแต่ละด้านต่อทัศนคติด้านคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยว

5.4 สรุปผลการศึกษา

5.4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เป็นเพศหญิง 235 คน คิดเป็นร้อยละ 58.75 และเพศชาย 165 คน คิดเป็นร้อยละ 41.25 ด้านอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 15 - 25 ปี 181 คน รองลงมา คือ ช่วงอายุ 26 - 35 ปี 67 คน ช่วงอายุระหว่าง 46 - 55 ปี 60 คน ช่วงอายุ 36 - 45 ปี 52 คน และช่วงอายุ 56 ปีขึ้นไป 40 คน ตามลำดับ ด้านระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี 237 คน รองลงมา คือ ปริญญาตรี 111 คน และสูงกว่าปริญญาตรี 52 คน ด้านอาชีพ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ 197 คน รองลงมา คือ อาชีพวิชาชีพชั้นสูง (แพทย์, วิศวกร, อาจารย์, สถาปนิก ฯลฯ) 58 คน ในขณะที่อาชีพเกษตรกร 51 คน อาชีพพนักงาน (พนักงานสำนักงาน, พนักงานขาย ฯลฯ) 45 คน อาชีพผู้บริหาร (ผู้จัดการ, เจ้าของกิจการ ฯลฯ) 31 คน และอาชีพพนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ (หัวหน้าคนงาน, หัวหน้าช่าง) 18 คน ตามลำดับ ด้านสถานภาพ พบว่า ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด 232 คน รองลงมา คือ สมรส 156 คน และอยู่ย่ำร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่ 12 คน ตามลำดับ ด้านรายได้ต่อเดือน พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5,000 - 10,000 บาท 225 คน รองลงมา คือ 20,000 บาทขึ้นไป 69 คน ในขณะที่ 10,001 - 15,000 บาท 67 คน และ 15,001 - 20,000 บาท 39 คน ตามลำดับ ด้านภูมิลำเนา พบว่า ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 231 คน รองลงมา คือภาคกลาง 61 คน ในขณะที่กรุงเทพมหานคร 43 คน ภาคเหนือ 41 คน และภาคใต้ 24 คน ตามลำดับ

5.4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายในภาพรวม

จากการสำรวจแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ผู้วิจัยทำการสำรวจแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย พบว่า แรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับสำคัญมาก แต่เมื่อผู้วิจัยพิจารณาแรงจูงใจเป็นรายด้าน พบว่า แรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ แรงจูงใจชมสถานที่ที่มีชื่อเสียง แรงจูงใจเพื่อเยี่ยมชมสถาปัตยกรรมของปราสาทหินพิมายและแรงจูงใจชมความสวยงามของปราสาทหินพิมาย ในส่วน

ของแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีความสำคัญมาก คือ แรงจูงใจเพื่อศึกษาโบราณวัตถุในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพิมาย แรงจูงใจเพื่อศึกษาค้นคว้าทางด้านวัฒนธรรมและโบราณคดี แรงจูงใจท่องเที่ยวในสถานที่แปลกใหม่ แรงจูงใจเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่ชีวิต แรงจูงใจหลีกเลี่ยงความจำเจในชีวิตประจำวัน แรงจูงใจเพื่อกระชับความสัมพันธ์ในหมู่คณะหรือญาติมิตรและแรงจูงใจพักผ่อนหย่อนใจ/เปลี่ยนบรรยากาศ ขณะที่แรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่อยู่ระดับ ปานกลาง คือ แรงจูงใจกราบไหว้ขอพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีความสำคัญน้อย คือ แรงจูงใจเพื่อความมีหน้ามีตาไม่น้อยหน้าผู้อื่น

5.4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำรวจทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ในภาพรวม

จากการสำรวจทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์ในภาพรวม พบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับทัศนคติที่ดีมากและเมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับทัศนคติที่ดีมาก ได้แก่ ด้านโบราณสถาน/โบราณวัตถุ ด้านทรัพยากรบุคคล ด้านประชาสัมพันธ์และด้านราคามาถ ในขณะที่ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวมีระดับทัศนคติที่ดี และเมื่อผู้วิจัยนำมาพิจารณาในรายละเอียดของแต่ละด้าน พบว่า

ด้านโบราณสถาน/โบราณวัตถุ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ระดับทัศนคติด้านการวางป้ายตามจุดที่สำคัญต่างๆ ให้นักท่องเที่ยวได้รู้ถึงความสำคัญของจุดนั้นๆ สูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านการแกะสลักลวดลายมีความเป็นเอกลักษณ์ ด้านภาพแกะสลักบนตัวปราสาทมีความน่าสนใจ ด้านปราสาทหินพิมาย มีเอกลักษณ์แตกต่างจากปราสาทแห่งอื่นๆ ตามลำดับ ซึ่งทั้งหมดอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ในขณะที่ด้านบริเวณปราสาท มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ปราศจากขยะสิ่งปฏิกูลและด้านบริเวณปราสาทมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีหญ้ารกรุงรัง ซึ่งทั้ง 2 ด้านนี้อยู่ในระดับเห็นด้วย

ด้านทรัพยากรบุคคล นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ระดับทัศนคติด้านเจ้าหน้าที่ของอุทยาน นำชมให้ความรู้แก่ข้าพเจ้าได้เป็นอย่างดีสูงสุด รองลงมา คือ ด้านเจ้าหน้าที่ของอุทยานมีความสุภาพอัธยาศัยดีและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ด้านการมีวิทยากรหรือมัคคุเทศก์ของอุทยานเป็นผู้อธิบายหรือนำชมปราสาทและด้านการมีเจ้าหน้าที่ของอุทยานคอยดูแลรักษาความสะอาดภายในอุทยานอย่างทั่วถึง ซึ่งทั้งหมดอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ในส่วนด้านมีการแบ่งผู้ชมเป็นกลุ่มๆ ให้เข้าชมตามรอบเวลาอยู่ในระดับเห็นด้วย

ด้านประชาสัมพันธ์ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ระดับทัศนคติด้านมีการให้บริการข้อมูล การท่องเที่ยวจากสื่อประเภทอื่นให้ได้ทราบก่อนการเดินทางสูงสุด รองลงมา คือ ด้านมีการ ประชาสัมพันธ์ให้ได้ทราบถึงการจัดกิจกรรมด้านต่างๆ ด้านมีการแจ้งให้ทราบข้อบังคับ กฎระเบียบ ข้อปฏิบัติให้ทราบอย่างชัดเจนและด้านมีป้ายให้ข้อมูล รายละเอียดความเป็นมาและความสำคัญของ จุดต่างๆ ภายในอุทยาน ตามลำดับ ซึ่งทุกด้านอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ระดับทัศนคติด้านเจ้าหน้าที่ของ อุทยานยินดีให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเมื่อต้องการความช่วยเหลือสูงสุด รองลงมา คือ ด้าน การเดินทางเข้ามาของนักท่องเที่ยวมีความสะดวก ด้านนักท่องเที่ยวซื้อตั๋วเข้าชมไม่ซับซ้อน ยุ่งยาก และด้านมีการจัดบริการห้องสุขาไว้บริการแก่นักท่องเที่ยวอย่างสะอาดและเพียงพอ ซึ่งทั้งหมดอยู่ใน ระดับเห็นด้วย ในขณะที่ด้านนักท่องเที่ยวมีความรู้สึกปลอดภัยในช่วงระหว่างการเยี่ยมชมและ ด้านสถานที่จอดรถของนักท่องเที่ยวมีความสะดวกและเพียงพอ ทั้ง 2 ด้านนี้อยู่ในระดับเฉยๆ

ด้านราคา นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ระดับทัศนคติด้านราคาของที่ระลึกมีราคาที่ เหมาะสมสูงสุด รองลงมา คือ ด้านอัตราค่าเข้าชมคุ้มค่าและมีราคาที่เหมาะสม ทั้ง 2 ด้านอยู่ใน ระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง

5.4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการปรับปรุง การจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

จากการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการปรับปรุงการจัดการ การท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นด้านการจัด ให้นักท่องเที่ยวเข้าชมปราสาทหินเป็นรอบเวลาเพื่อความเป็นระเบียบสูงสุด รองลงมา คือด้านการ จัดให้มีมัคคุเทศก์อธิบายนำนักท่องเที่ยวชมตามรอบเวลา ด้านการจัดทำแผนที่เส้นทางการเดินชม แจกนักท่องเที่ยว ด้านการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวแต่ละรอบเพื่อความเป็นระเบียบและด้านการนำ เทปบันทึกเสียง/เครื่องเล่นซีดีแบบพกพาแนะนำตัวปราสาทให้นักท่องเที่ยวฟัง ซึ่งทั้งหมดอยู่ใน ระดับเห็นด้วย ในขณะที่ด้านการเพิ่มค่าเข้าชมเป็นรายบุคคล นักท่องเที่ยวให้ความคิดเห็นอยู่ใน ระดับไม่เห็นด้วย

5.4.5 ผลการวิเคราะห์การจำแนกแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยออกเป็นด้านต่างๆ ตามแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยว

จากการศึกษาผลการจำแนกแรงจูงใจนักท่องเที่ยวชาวไทยออกเป็นด้านต่างๆ ตาม แรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) พบว่า ผู้วิจัยสามารถจำแนกแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวได้ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1) นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม (Eigenvalue 3.185) มีองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจทั้งหมด 5 แรงจูงใจ ดังนี้ แรงจูงใจเพื่อการศึกษาค้นคว้าทางด้านวัฒนธรรมและโบราณคดี (0.809) แรงจูงใจเพื่อศึกษาโบราณวัตถุในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพิมาย (0.757) แรงจูงใจเพื่อเยี่ยมชมสถาปัตยกรรมของปราสาทหินพิมาย (0.731) แรงจูงใจชมสถานที่ที่มีชื่อเสียง (0.588) และแรงจูงใจท่องเที่ยวสถานที่แปลกใหม่ (0.569)

2) นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านเกียรตินิยม (Eigenvalue 2.039) มีองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจทั้งหมด 5 แรงจูงใจ ดังนี้ แรงจูงใจเพื่อควมมีหน้ามีตาไม่น้อยหน้าผู้อื่น (0.798) แรงจูงใจหลีกเลี่ยงความจำเจในชีวิตประจำวัน (0.708) แรงจูงใจกราบไหว้ขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ (0.680) แรงจูงใจเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่ชีวิต (0.572) และเพื่อกระชับความสัมพันธ์ในหมู่คณะหรือญาติมิตร (0.522)

3) นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านเพื่อการพักผ่อน (Eigenvalue 1.179) มีองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจทั้งหมด 2 แรงจูงใจ ดังนี้ แรงจูงใจชมความสวยงามของปราสาทหินพิมาย (0.648) และแรงจูงใจพักผ่อนหย่อนใจ/ เปลี่ยนบรรยากาศ (0.596)

5.4.6 ผลการแสดงผลข้อมูลระดับความสำคัญของแรงจูงใจในแต่ละด้าน จำแนกตามคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความสำคัญของแรงจูงใจในแต่ละด้าน โดยการจำแนกตามคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ ผู้วิจัยสามารถแบ่งแรงจูงใจออกเป็น 3 ด้าน ซึ่งในแต่ละด้านได้จำแนกตามคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ ดังนี้

1) แรงจูงใจในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม สามารถจำแนกตามคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ ได้ดังนี้

นักท่องเที่ยวเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่าเพศชาย ($\bar{x} = 4.12 : \bar{x} = 4.11$)

นักท่องเที่ยวอายุ 15-25 ปี ($\bar{x} = 4.27$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่านักท่องเที่ยวอายุ 26-35 ปี ($\bar{x} = 4.15$), 36-45 ปี ($\bar{x} = 4.08$), 56 ปีขึ้นไป ($\bar{x} = 3.94$) และ 46-55 ปี ($\bar{x} = 3.76$)

นักท่องเที่ยวระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 4.20$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่าระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 4.12$) และปริญญาตรี ($\bar{x} = 4.07$)

นักท่องเที่ยวนักวิชาชีพวิชาชีพชั้นสูง ($\bar{x} = 4.29$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่าผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ ($\bar{x} = 4.23$), ผู้บริหาร ($\bar{x} = 4.05$), พนักงาน ($\bar{x} = 3.94$), เกษตรกร ($\bar{x} = 3.78$) และพนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ ($\bar{x} = 3.74$)

นักท่องเที่ยวนักสถานภาพโสด ($\bar{x} = 4.24$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่านักท่องเที่ยวนักสถานภาพอยู่บ้าน/หม้าย/แยกกันอยู่ ($\bar{x} = 4.15$) และสมรส ($\bar{x} = 3.92$)

นักท่องเที่ยวยุวัยได้ 20,000 บาทขึ้นไป ($\bar{x} = 4.20$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่านักท่องเที่ยวยุวัยได้ 5,000-10,000 บาท ($\bar{x} = 4.15$), 15,001- 20,000 บาท ($\bar{x} = 4.11$) และ 10,001-15,000 บาท ($\bar{x} = 3.92$)

นักท่องเที่ยวนักภูมิลำเนา ทม. ($\bar{x} = 4.23$) มีแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่านักท่องเที่ยวนักภูมิลำเนาภาคกลาง ($\bar{x} = 4.19$), ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($\bar{x} = 4.10$), ภาคเหนือ ($\bar{x} = 4.06$) และภาคใต้ ($\bar{x} = 4.00$)

2) แรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิ สามารถจำแนกตามคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ ได้ดังนี้

นักท่องเที่ยวนักเพศชายมีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิสูงกว่าเพศหญิง ($\bar{x} = 3.48$: $\bar{x} = 3.42$)

นักท่องเที่ยวนักอายุ 56 ปีขึ้นไป ($\bar{x} = 3.63$) มีแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิสูงกว่านักท่องเที่ยวนักอายุ 26-35 ปี ($\bar{x} = 3.50$), 15-25 ปี ($\bar{x} = 3.48$), 36-45 ปี ($\bar{x} = 3.31$) และ 46-55 ปี ($\bar{x} = 3.27$)

นักท่องเที่ยวนักระดับการศึกษาปริญญาตรี ($\bar{x} = 3.51$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิสูงกว่าระดับสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 3.47$) และต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 3.41$)

นักท่องเที่ยวนักอาชีพผู้บริหาร ($\bar{x} = 3.65$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิสูงกว่าผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ ($\bar{x} = 3.46$), พนักงาน ($\bar{x} = 3.44$), เกษตรกร ($\bar{x} = 3.37$), วิชาชีพชั้นสูง ($\bar{x} = 3.36$) และพนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ ($\bar{x} = 3.34$)

นักท่องเที่ยวนักสถานภาพอยู่บ้าน/หม้าย/แยกกันอยู่ ($\bar{x} = 3.58$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิสูงกว่าสถานภาพโสด ($\bar{x} = 3.48$) และสมรส ($\bar{x} = 3.37$)

นักท่องเที่ยวยุวัยได้ 20,000 บาทขึ้นไป ($\bar{x} = 3.51$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิสูงกว่ารายได้ 5,000-10,000 บาท ($\bar{x} = 3.46$), 15,001-20,000 บาท ($\bar{x} = 3.42$) และ 10,001- 15,000 บาท ($\bar{x} = 3.34$)

นักท่องเที่ยวภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ ($\bar{x} = 3.53$) มีค่าเฉลี่ยแรงงใจในด้านเกียรติภูมิสูงกว่าภาคเหนือ ($\bar{x} = 3.37$), ภาคกลาง ($\bar{x} = 3.30$) และ กทม. ($\bar{x} = 3.19$)

3) แรงงใจในด้านการพักผ่อน สามารถจำแนกตามคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ได้ดังนี้

นักท่องเที่ยวเพศชายมีค่าเฉลี่ยแรงงใจในด้านการพักผ่อนสูงกว่าเพศหญิง ($\bar{x} = 3.48$: $\bar{x} = 3.42$)

นักท่องเที่ยวอายุ 36-45 ปี ($\bar{x} = 4.26$) มีค่าเฉลี่ยแรงงใจในด้านการพักผ่อนสูงกว่าอายุ 56 ปีขึ้นไป ($\bar{x} = 4.23$), 26-35 ปี ($\bar{x} = 4.21$), 15-25 ปี ($\bar{x} = 4.09$) และ 46- 55 ปี ($\bar{x} = 4.05$)

นักท่องเที่ยวระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 4.31$) มีค่าเฉลี่ยแรงงใจในด้านการพักผ่อนสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 4.23$) และต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 4.06$)

นักท่องเที่ยวอาชีพพนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ ($\bar{x} = 4.97$) มีค่าเฉลี่ยแรงงใจในด้านการพักผ่อนสูงกว่าอาชีพผู้บริหาร ($\bar{x} = 4.47$), วิชาชีพชั้นสูงและพนักงาน ($\bar{x} = 4.18$), ผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ ($\bar{x} = 4.02$) และเกษตรกร ($\bar{x} = 4.01$)

นักท่องเที่ยวสถานภาพอยู่ร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่ ($\bar{x} = 4.38$) มีค่าเฉลี่ยแรงงใจในด้านการพักผ่อนสูงกว่าสถานภาพโสดและสมรส ($\bar{x} = 4.13$)

นักท่องเที่ยวรายได้ 15,001-20,000 บาท ($\bar{x} = 4.26$) มีค่าเฉลี่ยแรงงใจในด้านการพักผ่อนสูงกว่ารายได้ 20,000 บาทขึ้นไป ($\bar{x} = 4.25$), 10,001-15,000 บาท ($\bar{x} = 4.16$) และ 5,000-10,000 บาท ($\bar{x} = 4.08$)

นักท่องเที่ยวภูมิลำเนา กทม. ($\bar{x} = 4.28$) มีค่าเฉลี่ยแรงงใจในด้านการพักผ่อนสูงกว่าภาคเหนือ ($\bar{x} = 4.26$), ภาคกลางและภาคใต้ ($\bar{x} = 4.17$) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($\bar{x} = 4.08$)

5.4.7 ผลการสำรวจข้อเสนอแนะต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

จากการสำรวจข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย มีทั้งหมด 11 คน พบประเด็นข้อเสนอแนะที่ควรมีการปรับปรุง ได้แก่ เรื่องที่จอดรถของทางอุทยานไม่เพียงพอควรเพิ่มบริเวณที่จอดรถให้มากขึ้นอยากให้ทางอุทยานมีรถไว้ให้คอยบริการนักท่องเที่ยว , ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย ควรมีป้ายบอกข้อมูลแต่ละจุดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น , ควรมีแผ่นพับที่เป็นข้อมูลของอุทยานปราสาทหินพิมายฉบับภาษาไทย, ควรมีช่องทางไว้บริการสำหรับผู้พิการ

ในขณะที่ประเด็นข้อเสนอแนะในลักษณะชื่นชม ได้แก่ นักเรียนยุวมัคคุเทศก์ มีมารยาทในการนำเที่ยว มีความน่ารักและบรรยากาศดี สถานที่สวยงาม มีความร่มรื่น

5.4.8 ผลการศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

จากการศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีค่าเฉลี่ยของทัศนคติระหว่าง 3.25 ถึง 4.19 หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีปานกลาง จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 45.25 ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.20 ถึง 5.00 หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 54.75

5.4.9 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 เพศของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ซึ่งสามารถสรุปสมมติฐานได้ดังนี้

จากการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างเพศของนักท่องเที่ยวกับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย พบว่า นักท่องเที่ยวเพศชายมีทัศนคติระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.67 ในขณะที่มีทัศนคติระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 53.33 ในส่วนของนักท่องเที่ยวเพศหญิงมีทัศนคติระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.26 ในขณะที่มีทัศนคติระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 55.74 และเพศของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

สมมติฐานที่ 2 นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ต่างกันมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมายไม่แตกต่างกัน สามารถสรุปสมมติฐานได้ดังนี้

จากการศึกษาความแตกต่างของแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิและนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในการพักผ่อน โดยที่แรงจูงใจในแต่ละด้านจะจำแนกคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ออกเป็น 7 คุณลักษณะ โดยให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นผู้ให้ระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1) นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม เมื่อนำข้อมูลมาพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอธิบายได้ดังนี้ คุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ในด้านอายุ อาชีพ สถานภาพ และรายได้ที่แตกต่างกันมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พimaiแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) ซึ่งมีค่า Sig เท่ากับ 0.000, 0.000, 0.000 และ 0.007 โดยที่สามารถอธิบายความแตกต่างของแรงจูงใจได้ดังนี้ (1) ด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มอายุ 15-25 ปี มีแรงจูงใจสูงสุด (4.27) โดยที่นักท่องเที่ยวกลุ่มอายุ 26-35 ปี มีแรงจูงใจสูงกว่ากลุ่มอายุ 36-45 ปี และ 56 ปีขึ้นไป แต่นักท่องเที่ยวกลุ่มอายุ 56 ปีขึ้นไป มีแรงจูงใจสูงกว่ากลุ่มอายุ 46-55 ปี แต่น้อยกว่า 36-45 ปี (2) ด้านอาชีพ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพวิชาชีพชั้นสูงมีแรงจูงใจสูงสุด (4.29) ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพมีแรงจูงใจสูงกกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพผู้บริหาร, พนักงาน เกษตรกรและพนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ แต่นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพผู้บริหารมีแรงจูงใจสูงกกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงาน, พนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือและเกษตรกร แต่น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ (3) ด้านสถานภาพ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสดมีแรงจูงใจสูงสุด (4.24) ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพอยู่ร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่มีแรงจูงใจสูงกกว่านักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรส (4) ด้านรายได้ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 20,000 บาทขึ้นไป มีแรงจูงใจสูงสุด (4.20) ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 15,001-20,001 บาท มีแรงจูงใจสูงกกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท แต่น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 5,000-10,000 บาท

2) นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการเกียรตินิยม เมื่อนำข้อมูลมาพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอธิบายได้ดังนี้ คุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ในด้านอายุและภูมิลำเนาที่แตกต่างกันมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พimaiแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) ซึ่งมีค่า Sig เท่ากับ 0.010 และ 0.001 โดยที่สามารถอธิบายความแตกต่างของแรงจูงใจได้ดังนี้ (1) ด้านอายุ พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มอายุ 56 ปีขึ้นไป มีแรงจูงใจในการเดินทางเพื่อเกียรตินิยมสูงสุด (3.63) ในขณะที่นักท่องเที่ยวกลุ่มอายุ 15-25 ปี มีแรงจูงใจสูงกกว่านักท่องเที่ยวกลุ่มอายุ 36-45 ปี และ 46-55 ปี แต่ยังมีน้อยกว่านักท่องเที่ยวกลุ่มอายุ 26-35 ปี (2) ด้านภูมิลำเนา พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้มีแรงจูงใจสูงสุด (3.53) ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาภาคกลางมีแรงจูงใจสูงกกว่านักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนา กทม. แต่น้อยกว่านักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาภาคเหนือ

3) นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการพักผ่อน เมื่อนำข้อมูลมาพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอธิบายได้ดังนี้ คุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ในด้านอาชีพที่แตกต่างกันมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (0.05) ซึ่งมีค่า Sig เท่ากับ 0.000 โดยที่สามารถอธิบายความแตกต่างของแรงจูงใจได้ดังนี้ นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ มีแรงจูงใจสูงสุด (4.97) ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพวิชาชีพชั้นสูงและอาชีพพนักงานมีแรงจูงใจสูงกว่านักท่องเที่ยวที่ไม่ได้ประกอบอาชีพและเกษตรกร แต่ยังไม่พบนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพผู้บริหาร

ผลจากการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ได้ว่า ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันทำให้เกิดแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมายแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานหลักที่ผู้วิจัยได้ตั้งเอาไว้

สมมติฐานที่ 3 แรงจูงใจที่แตกต่างกันไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและด้านการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

จากการศึกษาอิทธิพลระหว่างแรงจูงใจในแต่ละด้านกับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา โดยผู้วิจัยจะพิจารณาหาอิทธิพลระหว่างตัวแปรแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวในแต่ละด้าน โดยการใช้แรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นตัวจำแนก ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิและนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการพักผ่อน เพื่อหาอิทธิพลต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยว ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิและนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการพักผ่อน มีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย (Sig เท่ากับ 0.000, 0.047 และ 0.000) โดยที่นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อทัศนคติมากที่สุด (Beta = 0.321) รองลงมาคือ นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการพักผ่อน (Beta = 0.170) และนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิ (Beta = 0.029) ตามลำดับ

5.5 อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง แรงจูงใจและทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา สามารถอภิปรายผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

5.5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 400 คน ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เป็นเพศหญิง 235 คน และเพศชาย 165 คน ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่มีช่วงอายุระหว่าง 15 - 25 ปี รองลงมา คือ ช่วงอายุ 26 - 35 ปี, 46 - 55 ปี, 36 - 45 ปี และ 56 ปีขึ้นไป ตามลำดับ ด้านการศึกษา ส่วนใหญ่ต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมา คือ ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนมากเป็นผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ รองลงมา คือ วิชาชีพชั้นสูง (แพทย์, วิศวกร, อาจารย์, สถาปนิก ฯลฯ), เกษตรกร, พนักงาน (พนักงานสำนักงาน, พนักงานขาย ฯลฯ), ผู้บริหาร (ผู้จัดการ, เจ้าของกิจการ ฯลฯ) และพนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ (หัวหน้าคนงาน, หัวหน้าช่าง) ในขณะที่มีสถานภาพโสด รองลงมาสมรสและอยู่ร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่ ในส่วนของรายได้ส่วนมากจะมีรายได้ 5,000 - 10,000 บาทและมีภูมิลำเนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในด้านอายุนั้นจะสังเกตเห็นได้ว่าส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มอายุ 15 - 25 ปี โดยทั่วไปแล้วจะเป็นนักเรียน/นักศึกษาที่ถูغبังคับจากสถาบันการศึกษาให้เดินทางมาศึกษาเกี่ยวกับอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อาจจะไม่สามารถเรียกว่าเป็นนักท่องเที่ยวอย่างเต็มตัว ซึ่งจะมีความแตกต่างจากนักท่องเที่ยวกลุ่มอายุอื่นๆ ที่เรียกได้ว่าเป็นนักท่องเที่ยวอิสระที่มีความเต็มใจที่จะเดินทางมาท่องเที่ยว เพราะฉะนั้นข้อมูลด้านนี้จะนำสามารถนำไปอ้างอิงได้ในระดับหนึ่ง และงานวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ปวีณา ทวีวงศ์โอพาร์ (2552) ที่กล่าวว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีสถานภาพโสด ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชนและส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับวารสารวิชาการของ ดิฐวิไลซ์ อ่อนยิ้ม (2557) เรื่อง ทัศนคติและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวอุทยานเมืองเก่าพิจิตร ผลการวิจัย พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยตอบแบบสอบถามทั้งหมด 400 คนนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุดมีอายุ 18-24 ปี ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา รองลงมามีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. มีรายได้ น้อยกว่า 10,000 บาท จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็น

เพศหญิง ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาวัยรุ่น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับโครงการวิจัยของนางลักษณะ และ คนอื่นๆ (2555) ที่กล่าวว่า นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง อายุ 25-34 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีอาชีพนักศึกษา/นักเรียน มี รายได้ครัวเรือนต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท

5.5.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมา ท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายในภาพรวม

จากการสำรวจแรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยาน ประวัติศาสตร์พิมายในภาพรวมมีแรงจูงใจอยู่ในระดับสำคัญมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมายใน ด้านชมสถานที่ที่มีชื่อเสียงมากที่สุด รองลงมา คือ แรงจูงใจชมความสวยงามของปราสาทหินพิมาย และแรงจูงใจชมความสวยงามของปราสาทหินพิมาย โดยที่แรงจูงใจทั้งหมดอยู่ในระดับสำคัญมาก ที่สุด ในขณะที่แรงจูงใจที่อยู่ในระดับสำคัญมาก ได้แก่ แรงจูงใจเพื่อการศึกษาโบราณวัตถุ ในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพิมาย, แรงจูงใจเพื่อศึกษาค้นคว้าทางด้านวัฒนธรรมและโบราณคดี, แรงจูงใจท่องเที่ยวในสถานที่แปลกใหม่, แรงจูงใจเพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่ชีวิต, แรงจูงใจหลัก หนีความจำเจในชีวิตประจำวัน, แรงจูงใจพักผ่อนหย่อนใจ/เปลี่ยนบรรยากาศและแรงจูงใจเพื่อ กระชับความสัมพันธ์ในหมู่คณะหรือญาติมิตร ในส่วนของแรงจูงใจที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ แรงจูงใจ กราบไหว้ขอพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์และแรงจูงใจที่อยู่ในระดับสำคัญน้อย คือ แรงจูงใจเพื่อ ความมีหน้ามีตา ไม่น้อยหน้าผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Crompton, J.L. (1997) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจภาวะซ่อนเร้นมี 7 ประเภท ดังนี้ (1) การหลีกเลี่ยงจากสิ่งแวดล้อมที่จำเจ (2) การสำรวจและ การประเมินตนเอง (3) การพักผ่อน (4) ความต้องการเกียรติภูมิ (5) ความต้องการที่จะถอยกลับไปสู่ สภาพเดิม (6) กระชับความสัมพันธ์ทางเครือญาติ (7) การเสริมสร้างการปะทะสังสรรค์ทางสังคม

5.5.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้าน สภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย จำแนกเป็นรายด้าน

จากการสำรวจทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและ การจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้าน โบราณสถาน/โบราณวัตถุ นักท่องเที่ยวที่มีทัศนคติอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้แก่ ด้านการวางป้ายตามจุดที่สำคัญต่างๆ ให้นักท่องเที่ยวได้รู้ถึงความสำคัญของจุดนั้นๆ, ด้าน การแกะสลักลวดลายมีความเป็นเอกลักษณ์, ด้านภาพแกะสลักบนตัวปราสาทมีความน่าสนใจ, ด้าน ปราสาทหินพิมาย มีเอกลักษณ์แตกต่างจากปราสาทแห่งอื่นๆ และด้านปราสาทหินพิมายมีรูปร่างที่

แปลกตาน่าประทับใจ ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีทัศนคติอยู่ในระดับเห็นด้วย ได้แก่ ด้านบริเวณปราสาท มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ปราศจากขยะ สิ่งปฏิภูลและด้านบริเวณปราสาทมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีหญาารกรุงรัง ซึ่งสอดคล้องกับ กฎณะ เศชาสุรรัภษณ (2552) ที่ศึภษาเรื่อง พฤคัภภรณและทัศนคคัภของนัภทอภ่งเทัภวอภษระชาวต่างชาคัภที่มีต่อวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร ที่ภล่าวว่า นัภทอภ่งเทัภวชาวต่างชาคัภส่วนใหญ่มัภทัศนคคัภต่อภการทอภ่งเทัภววัดโพธิ์ ด้านโภราณสถาน/โภราณวัตถุและด้านภการภริภการและลัภ่งอำนวภความสะดวภในระดับคัภ ส่วนในด้านอื่ภๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านทรภษาภรณคคัภ นัภทอภ่งเทัภวที่มีทัศนคคัภอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยัภง ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าทัภของอุทยาภนที่นำชมให้ภความรู้แก่เข้าภเจ้าได้เป็นอยัภงคัภ, ด้านเจ้าหน้าทัภของอุทยาภนมีความสุภภาพ อภษยาศัภคัภและมึภมนุษย์สัภพันทัภที่ดี, ด้านมึภการจัภคัภภการหรือมัภคุเทศภ์ของอุทยาภนเป็นผู้อภษบายหรือนำชมปราสาทและด้านมึภเจ้าหน้าทัภของอุทยาภนคอภคุแลรภษาความสะอาดภายในอุทยาภนอย่างทัวถัภงในส่วนของนัภทอภ่งเทัภวที่มีทัศนคคัภอยู่ในระดับเห็นด้วย ได้แก่ ด้านมึภการแบ่งผู้เข้าชมเป็นกลุ่มๆ ให้เข้าชมตามรอบเวลา ซึ่งจะแสดงให้เหัภนได้ว่าภการบริหารจัภคัภภการด้านทรภษาภรณคคัภของอุทยาภนประวฒัภศาสตรภ์พึภมายนั้น มึภระบบภการจัภคัภภการที่มีคุภณภภาพจนทำเหัภนัภทอภ่งเทัภวที่เดัภนทางมาทอภ่งเทัภวนั้นมึภความพึภงพอใจ ให้ภความลัภคัภภกับนัภทอภ่งเทัภวเป็นอันดับแรก

ด้านประชาสัภพันทัภ ได้แก่ ด้านมึภการให้ภริภการข้อมูลภการทอภ่งเทัภวจากสื่อประภภอื่ภนให้ได้ศึภษาภก่อนภการเดัภนทาง, ด้านมึภการประชาสัภพันทัภให้ทรภภถัภงการจัภคัภภการด้านต่างๆ เช่น เทศกาลเทัภวพึภมาย, ด้านมึภการแ่งให้ทรภภขอภบั้งคัภ ภคุภระเบัภภ ขอภภภคัภภคัภให้ทรภภอย่างซัภคัภเจนและด้านมึภปายให้ข้อมูลรายละเอียดความเป็นมาและภความลัภคัภภของจุดต่างๆ ภายในอุทยาภน โดยทัภงหมคอภู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยัภง แสดงให้เหัภนว่าภการให้ภริภการข้อมูลขัภวสารในด้านต่างๆ ที่จะแ่งหรือประชาสัภพันทัภให้กับนัภทอภ่งเทัภวได้เตรัภมตัวภก่อนเดัภนทางมาทอภ่งเทัภวทางอุทยาภนเองสามารถภริภการจัภคัภภการได้เป็นอยัภงคัภ และมีภการคัภนัภงถัภงการเข้าถัภงแหล่งข้อมูลในด้านต่างๆ รวมไปถัภงภคุ ภระเบัภภ แนวทางประภคัภภคัภภคัภภคัภภ เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบ เรัภภเรียบร้อยสำหรับภการเดัภนทางมาทอภ่งเทัภวของนัภทอภ่งเทัภว

ด้านลัภ่งอำนวภความสะดวภ นัภทอภ่งเทัภวที่มีทัศนคคัภอยู่ในระดับเห็นด้วย ได้แก่ เจ้าหน้าทัภของอุทยาภนยัภนคัภให้ภความช่วยเหลือนัภทอภ่งเทัภวเมื่อบอภ่งการภความช่วยเหลือ ในส่วนด้านภการเดัภนทางเข้ามาของนัภทอภ่งเทัภวมึภความสะดวภ, นัภทอภ่งเทัภวขอภตัวเข้าชมไม่ซัภซอภน ยัภงยาก, และด้านภการจัภคัภภการหอภงสุขาไว้ภริภการแก่นัภทอภ่งเทัภวอย่างสะอาดและพึภงพอ ทัภงหมคอภู่ในระดับเห็นด้วย แต่ในภณะที่ด้านสถานภที่จอภครภของนัภทอภ่งเทัภวมึภความสะดวภและพึภงพอ และด้านนัภทอภ่งเทัภวมึภภความรู้ศึภภลคคัภภยัภในช่วงระหวัภงการเยัภมชม นัภทอภ่งเทัภวมึภทัศนคคัภอยู่ใน

ระดับเฉยๆ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณีรัตน์ ภาจันทร์กู (2553) ที่กล่าวว่า ที่จอดรถมีเพียงด้านหน้าของอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย สามารถรองรับได้เพียงประมาณ 30 คัน ทั้งนี้ยังไม่มีพื้นที่สำหรับจอดรถบัสขนาดใหญ่ จึงต้องนำไปจอดบริเวณประตูชัย และเนื่องจากที่จอดรถไม่เพียงพอทำให้นักท่องเที่ยวบางส่วนที่เดินทางมาด้วยรถยนต์ส่วนตัวต้องจอดบริเวณด้านข้างขอบถนนชิดกับรั้วโบราณสถาน และมีความสอดคล้องกับ ดิฐวิไลซ์ อ่อนยิ้ม (2557) ที่ทำการศึกษาเรื่อง ทักษะคติและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวอุทยานเมืองเก่าพิจิตร ผลการศึกษา พบว่า ทักษะคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่ออุทยานเมืองเก่าพิจิตรอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากอุทยานเมืองเก่าพิจิตรมีวัดมหาธาตุ ถ้ำชาลวันและเกาะศรีมามลาที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่า ทางประวัติศาสตร์และ โบราณคดี สำหรับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมากแต่ยังไม่ได้รับความสะดวกสบายในเรื่องการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานเท่าที่ควร

ด้านราคา นักท่องเที่ยวมีทัศนคติอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้แก่ ด้านอัตราค่าเข้าชม คุ่มค่าและมีราคาที่เหมาะสม และราคาของที่ระลึกมีราคาที่เหมาะสม มีความสอดคล้องกับ กฤฎ หะยะมิน (2553) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวอิสระชาวไทยต่อบริการส่วนประสมทางการตลาดและคุณลักษณะสำคัญของอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านราคาอยู่ในระดับมากและใกล้เคียงกันทุกหัวข้อ

5.5.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการปรับปรุงการจัดการในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

จากการสำรวจข้อมูลความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการปรับปรุงการจัดการในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ในภาพรวมมีความคิดเห็นต่อการปรับปรุงการจัดการที่เห็นด้วยกับประเด็นต่างๆ ที่ได้ทำการสำรวจไป และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับความคิดเห็นด้านการจัดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมปราสาทหินเป็นรอบเวลาเพื่อความเป็นระเบียบ, ด้านการจัดให้มีมัคคุเทศก์อธิบายนำนักท่องเที่ยวชมตามรอบเวลา, ด้านการจัดทำแผนที่เส้นทางเดินชมแจกนักท่องเที่ยว, ด้านการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวแต่ละรอบเพื่อความเป็นระเบียบและด้านการนำเทพบันทึกลีซง/เครื่องเล่นซีดีแบบพกพาแนะนำตัวปราสาทให้นักท่องเที่ยวชมแต่ด้านการเพิ่มค่าเข้าชมเป็นรายบุคคล นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วยจะเห็นว่านักท่องเที่ยวมีความรู้ลึกถึงความไม่เป็นระเบียบ เรียบร้อยของนักท่องเที่ยวในการเดินเยี่ยมชมอุทยานประวัติศาสตร์พิมายและการที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ทำให้ตัวปราสาทเองอาจจะรับผลกระทบจากการเดินเยี่ยมชมของนักท่องเที่ยว และอีกประเด็นก็คือ นักท่องเที่ยวมี

ความกระตือรือร้นที่จะให้ความสำคัญในการรับทราบข้อมูล ประวัติ ความเป็นมาของอุทยานประวัติศาสตร์พิมายอีกด้วย

5.5.5 ผลการจำแนกแรงงูใจในแต่ละด้านของนักท่องเที่ยวชาวไทยตามแรงงูใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

จากการศึกษาผลการจำแนกแรงงูใจในแต่ละด้านของนักท่องเที่ยวชาวไทยตามแรงงูใจในการเดินทางมาท่องเที่ยว โดยผู้วิจัยสามารถจำแนกแรงงูใจของนักท่องเที่ยวออกเป็น 3 ด้าน สามารถนำมาอธิบายได้ดังนี้ แรงงูใจในด้านการเรียนรู้ทางด้านวัฒนธรรมมากที่สุด รองลงมาคือ แรงงูใจในด้านเกียรติภูมิและแรงงูใจในด้านการพักผ่อน ซึ่งสอดคล้องกับหนังสือของ ชวัลนุช อุทยาน (2552) ที่กล่าวว่า จุดมุ่งหมายในการเดินทางของนักท่องเที่ยว มี 8 ประการ คือ (1) การท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจในวันหยุด (2) การท่องเที่ยวเพื่อวัฒนธรรมและศาสนา เป็นการเดินทางเพื่อเรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมต่างๆ เช่นการศึกษาความเป็นอยู่ การชมศิลปะ ดนตรี ละคร การนมัสการศูนย์ศาสนา เป็นต้น (3) การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา เป็นการเดินทางเพื่อการทำวิจัย การศึกษา สอนหนังสือ ฝึกอบรม หรือดูงานต่างประเทศ ซึ่งจะต้องพำนักอยู่สถานที่นั้นๆ เป็นเวลานาน (4) การท่องเที่ยวเพื่อการกีฬาและบันเทิง คือ การเดินทางไปชม หรือร่วมแข่งขันกีฬา หรือนันทนาการต่างๆ (5) การท่องเที่ยวเพื่อประวัติศาสตร์ และความสนใจพิเศษ (6) การท่องเที่ยวเพื่องานอดิเรก หมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อทำงานอดิเรก เช่น การวาดภาพ การเขียนนวนิยาย เป็นต้น (7) การท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมญาติมิตร (8) การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ เป็นการเดินทางของนักธุรกิจที่จัดเวลาบางส่วนของการเดินทางหลังจะทำธุรกิจเสร็จสิ้นแล้ว ใช้เวลาในการท่องเที่ยวก่อนเดินทางกลับ

5.5.6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความสำคัญต่อแรงงูใจในแต่ละด้าน จำแนกตามคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์

ผลการสำรวจข้อมูลระดับความสำคัญต่อแรงงูใจในแต่ละด้าน โดยการจำแนกตามคุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์ พบว่า

1) แรงงูใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม พบว่า

นักท่องเที่ยวเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยแรงงูใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่าเพศชาย ($\bar{x} = 4.12$: $\bar{x} = 4.11$)

นักท่องเที่ยวอายุ 15-25 ปี ($\bar{x} = 4.27$) มีค่าเฉลี่ยแรงงูใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่านักท่องเที่ยวอายุ 26-35 ปี ($\bar{x} = 4.15$), 36-45 ปี ($\bar{x} = 4.08$), 56 ปีขึ้นไป ($\bar{x} = 3.94$) และ 46-55 ปี ($\bar{x} = 3.76$)

นักท่องเที่ยวะระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 4.20$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่าระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 4.12$) และปริญญาตรี ($\bar{x} = 4.07$)

นักท่องเที่ยวะอาชีพวิชาชีพชั้นสูง ($\bar{x} = 4.29$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่าผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ ($\bar{x} = 4.23$), ผู้บริหาร ($\bar{x} = 4.05$), พนักงาน ($\bar{x} = 3.94$), เกษตรกร ($\bar{x} = 3.78$) และพนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ ($\bar{x} = 3.74$)

นักท่องเที่ยวะสถานภาพโสด ($\bar{x} = 4.24$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่านักท่องเที่ยวะสถานภาพอยู่/หม้าย/แยกกันอยู่ ($\bar{x} = 4.15$) และสมรส ($\bar{x} = 3.92$)

นักท่องเที่ยวะรายได้ 20,000 บาทขึ้นไป ($\bar{x} = 4.20$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่านักท่องเที่ยวะรายได้ 5,000-10,000 บาท ($\bar{x} = 4.15$), 15,001- 20,000 บาท ($\bar{x} = 4.11$) และ 10,001-15,000 บาท ($\bar{x} = 3.92$)

นักท่องเที่ยวะภูมิภาคภาคกลาง ($\bar{x} = 4.23$) มีแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมสูงกว่านักท่องเที่ยวะภูมิภาคกลาง ($\bar{x} = 4.19$), ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($\bar{x} = 4.10$), ภาคเหนือ ($\bar{x} = 4.06$) และภาคใต้ ($\bar{x} = 4.00$)

ซึ่งผลการวิเคราะห์ในข้างต้นมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีนทิพย์ คาวาโนเบะ (2554) ที่ทำการศึกษารื่อง แรงจูงใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวะชาวไทยกรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดน่าน ผลการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวะชาวไทยที่ตอบแบบสอบถาม มีแรงจูงใจในการท่องเที่ยวด้านสิ่งดึงดูดใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านเป็นแหล่งท่องเที่ยวะทางศาสนา ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ด้านความสนใจในเรื่องเอกลักษณ์ วัฒนธรรมและประเพณี ด้านความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยวะ ด้านความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยวะและด้านชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยวะมีระดับแรงจูงใจมากที่สุด

2) แรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิ พบว่า

นักท่องเที่ยวะเพศชายมีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิสูงกว่าเพศหญิง ($\bar{x} = 3.48$: $\bar{x} = 3.42$)

นักท่องเที่ยวะอายุ 56 ปีขึ้นไป ($\bar{x} = 3.63$) มีแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิสูงกว่านักท่องเที่ยวะอายุ 26-35 ปี ($\bar{x} = 3.50$), 15-25 ปี ($\bar{x} = 3.48$), 36-45 ปี ($\bar{x} = 3.31$) และ 46-55 ปี ($\bar{x} = 3.27$)

นักท่องเที่ยวะระดับการศึกษาปริญญาตรี ($\bar{x} = 3.51$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิสูงกว่าระดับสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 3.47$) และต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 3.41$)

นักท่องเที่ยวนักอาชีพผู้บริหาร ($\bar{x} = 3.65$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิสูงกว่าผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ ($\bar{x} = 3.46$), พนักงาน ($\bar{x} = 3.44$), เกษตรกร ($\bar{x} = 3.37$), วิชาชีพชั้นสูง ($\bar{x} = 3.36$) และพนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ ($\bar{x} = 3.34$)

นักท่องเที่ยวนักสถานภาพอยู่บ้าน/หม้าย/แยกกันอยู่ ($\bar{x} = 3.58$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิสูงกว่าสถานภาพโสด ($\bar{x} = 3.48$) และสมรส ($\bar{x} = 3.37$)

นักท่องเที่ยวยรายได้ 20,000 บาทขึ้นไป ($\bar{x} = 3.51$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิสูงกว่ารายได้ 5,000-10,000 บาท ($\bar{x} = 3.46$), 15,001-20,000 บาท ($\bar{x} = 3.42$) และ 10,001-15,000 บาท ($\bar{x} = 3.34$)

นักท่องเที่ยวนักภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ ($\bar{x} = 3.53$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิสูงกว่าภาคเหนือ ($\bar{x} = 3.37$), ภาคกลาง ($\bar{x} = 3.30$) และ กทม. ($\bar{x} = 3.19$)

ซึ่งผลการวิเคราะห์ในข้างต้นสอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจวาระซ่อนเร้น (Hidden Agenda) ของ Crompton (1979) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจวาระซ่อนเร้นมี 7 ประเภทดังนี้ 1. การหลีกเลี่ยงสถานภาพที่จำเจ 2. การสำรวจและการประเมินตนเอง 3. การพักผ่อน 4. ความต้องการเกียรติภูมิ 5. ความต้องการที่จะถอยกลับไปสู่สภาพดั้งเดิม 6. กระชับความสัมพันธ์ทางเครือญาติ 7. การเสริมสร้างการปะทะสังสรรค์ทางสังคม

3) แรงจูงใจในการพักผ่อน พบว่า

นักท่องเที่ยวนักชายมีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในการพักผ่อนสูงกว่าเพศหญิง ($\bar{x} = 3.48$: $\bar{x} = 3.42$)

นักท่องเที่ยวนักอายุ 36-45 ปี ($\bar{x} = 4.26$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในการพักผ่อนสูงกว่าอายุ 56 ปี ขึ้นไป ($\bar{x} = 4.23$), 26-35 ปี ($\bar{x} = 4.21$), 15-25 ปี ($\bar{x} = 4.09$) และ 46-55 ปี ($\bar{x} = 4.05$)

นักท่องเที่ยวนักระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 4.31$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในการพักผ่อนสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 4.23$) และต่ำกว่าปริญญาตรี ($\bar{x} = 4.06$)

นักท่องเที่ยวนักอาชีพพนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ ($\bar{x} = 4.97$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในการพักผ่อนสูงกว่าอาชีพผู้บริหาร ($\bar{x} = 4.47$), วิชาชีพชั้นสูงและพนักงาน ($\bar{x} = 4.18$), ผู้ไม่ได้ประกอบอาชีพ ($\bar{x} = 4.02$) และเกษตรกร ($\bar{x} = 4.01$)

นักท่องเที่ยวนักสถานภาพอยู่บ้าน/หม้าย/แยกกันอยู่ ($\bar{x} = 4.38$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในการพักผ่อนสูงกว่าสถานภาพโสดและสมรส ($\bar{x} = 4.13$)

นักท่องเที่ยวรายได้ 15,001-20,000 บาท ($\bar{x} = 4.26$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการพักผ่อนสูงกว่ารายได้ 20,000 บาทขึ้นไป ($\bar{x} = 4.25$), 10,001-15,000 บาท ($\bar{x} = 4.16$) และ 5,000-10,000 บาท ($\bar{x} = 4.08$)

นักท่องเที่ยวภูมิลาเนา กทม. ($\bar{x} = 4.28$) มีค่าเฉลี่ยแรงจูงใจในด้านการพักผ่อนสูงกว่าภาคเหนือ ($\bar{x} = 4.26$), ภาคกลางและภาคใต้ ($\bar{x} = 4.17$) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ($\bar{x} = 4.08$)

ซึ่งผลการวิเคราะห์ในข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของฉันทัทธ วรรณถนอม (2549) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวภายในประเทศ ผลการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อมาพักผ่อนเป็นเหตุผลสำคัญที่สุดและเห็นว่าประเทศไทยมีจุดเด่นและแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย

5.5.7 ผลการสำรวจข้อเสนอแนะต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

ผลจากการสำรวจข้อเสนอแนะต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวโดยมีนักท่องเที่ยวได้ให้ข้อเสนอแนะมาทั้งหมดจำนวน 11 คน พบว่า ที่จอดรถของทางอุทยานไม่เพียงพอควรเพิ่มบริเวณที่จอดรถให้มากขึ้นมีจำนวน 3 คน , อยากให้ทางอุทยานมีรั้วไว้ให้คอยบริการนักท่องเที่ยวมีจำนวน 2 คน, ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายมีจำนวน 1 คน, ควรมีป้ายบอกข้อมูลแต่ละจุดให้ชัดเจนยิ่งขึ้นจำนวน 1 คน, ควรมีแผ่นพับที่เป็นข้อมูลของอุทยานปราสาทหินพิมายฉบับภาษาไทยมีจำนวน 1 คน, ควรมีช่องทางไว้บริการสำหรับผู้พิการมีจำนวน 1 คน, ส่วนข้อเสนอแนะที่เป็นไปในเชิงบวกได้แก่ นักเรียนยุวมัคคุเทศก์มีมารยาทในการนำเที่ยวมีความน่ารักมีจำนวน 1 คน และบรรยากาศดี สถานที่สวยงามมีความร่มรื่นมีจำนวน 1 คน ซึ่งจะสังเกตเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เช่น ด้านการประชาสัมพันธ์การให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวและรวมไปถึงด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้พิการ เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานที่จอดรถนั้นค่อนข้างมีอยู่อย่างจำกัด ทำให้นักท่องเที่ยวต้องนำรถไปจอดในพื้นที่ที่ไกลออกไปจากตัวอุทยาน ดังนั้นแล้วทางอุทยานเองควรที่จะหันกลับไปมองในเรื่องการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวที่เป็นผู้พิการ เนื่องจากไม่ใช่แค่นักท่องเที่ยวที่มีสภาวะร่างกายที่ปกติเท่านั้นที่เดินทางมาท่องเที่ยว แต่ก็ยังมีนักท่องเที่ยวที่เป็นผู้พิการได้เดินทางมาท่องเที่ยวอีกด้วย ในขณะที่ด้านการประชาสัมพันธ์นั้นควรที่จะมีเสียงการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสายเพื่อแจ้งให้นักท่องเที่ยวได้ทราบข้อมูลระหว่างในการเยี่ยมชมและควรเพิ่มจำนวนแผ่นพับฉบับภาษาไทยเพิ่มมากขึ้นเพื่อการรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

5.5.8 ผลการศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อม และการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายในภาพรวม

จากการศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายในภาพรวม เพื่อความสะดวกแก่การวิเคราะห์ผู้วิจัยจึงได้ทำการจัดกลุ่มทัศนคติของนักท่องเที่ยวให้เหลือ 2 กลุ่ม โดยการนำคะแนนจากคำถามทั้ง 5 ด้าน ที่ใช้วัดทัศนคติมาหาค่าเฉลี่ยและจัดกลุ่มเพื่อหาค่าความถี่และค่าร้อยละ พบว่าจำนวนของนักท่องเที่ยวทั้ง 2 กลุ่มมีทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายมีจำนวนที่ใกล้เคียงกันมาก คือ นักท่องเที่ยวเพศชายที่มีทัศนคติปานกลางคิดเป็นร้อยละ 46.67 และมีทัศนคติดีมาก คิดเป็นร้อยละ 53.33 ในขณะที่เพศหญิงมีทัศนคติปานกลางคิดเป็นร้อยละ 44.26 และทัศนคติดีมาก คิดเป็นร้อยละ 55.74 ซึ่งสอดคล้องกับ ดิฐวิไลซ์ อ่อนยิ้ม (2557) ที่ศึกษาเรื่องทัศนคติและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวอุทยานเมืองเก่าพิจิตร ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวมีทัศนคติว่าอุทยานเมืองเก่าพิจิตรเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจมาก เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม ภายในอุทยานมีจุดท่องเที่ยวต่างๆ ที่น่าสนใจ ความคุ้มค่าจากการท่องเที่ยวและรู้สึกดีต่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 เพศของนักท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศชายและเพศหญิงไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย โดยที่มีค่า Sig เท่ากับ 0.633 ซึ่งมีค่ามากกว่านัยสำคัญทางสถิติ (0.05) ซึ่งมีความสอดคล้องกับสมมติฐานหลักที่ผู้วิจัยได้ตั้งเอาไว้ กล่าวคือ ทัศนคติที่มีต่อด้านสภาพแวดล้อมและด้านการจัดการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เป็นเพศชายกับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เป็นเพศหญิง ต่างก็มีทัศนคติ ความสนใจและการรับรู้เรื่องราวทางประวัติศาสตร์รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่มีความแตกต่างกันออกไป

สมมติฐานที่ 2 นักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ต่างกันมีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์พิมายไม่แตกต่างกัน โดยผู้วิจัยได้จำแนกแรงจูงใจของ

นักท่องเที่ยวเป็น 3 ด้าน เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานอธิบายได้ดังนี้

1) นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม พบว่า คุณลักษณะด้านประชากรศาสตร์แตกต่างกัน ได้แก่ อายุ อาชีพ สถานภาพและรายได้ มีแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมแตกต่างกัน สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ด้านอายุ นักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อย (15-25 ปี) จะมีความสนใจในด้านการเรียนรู้เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม ความสวยงามของอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย เพื่อวัตถุประสงค์ในการศึกษาหาความรู้ ศึกษาเล่าเรียน จึงทำให้มีแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มอายุที่มากขึ้นเรื่อยๆ แต่จะสังเกตได้ว่าจะมีกลุ่มอายุ 56 ปีขึ้นไปกลับเป็นกลุ่มอายุที่มีแรงจูงใจมากกว่ากลุ่มอายุ 46-55 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีน้อยมากกว่า เพราะเนื่องจากว่านักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ (56 ปีขึ้นไป) ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่ว่างงาน ไม่ได้ประกอบอาชีพ (คนเกษียณราชการ, พ่อบ้าน, แม่บ้าน ฯลฯ) เป็นเหตุให้มีเวลาที่จะตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว

ด้านอาชีพ จะสังเกตเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจสูงที่สุด คือ นักท่องเที่ยวที่ประกอบอาชีพวิชาชีพชั้นสูง (แพทย์, วิศวกร, อาจารย์ ฯลฯ) เนื่องจากเป็นกลุ่มอาชีพที่สังคมให้การยอมรับ นับถือและมีคุณวุฒิ เพราะฉะนั้นแล้วการที่นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะมีแรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่ใดนั้น แรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมจึงเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่สุดของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ที่ตัดสินใจที่จะเดินทางมาท่องเที่ยว ซึ่งจะมีแรงจูงใจที่สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพที่สังคมให้การยอมรับรองลงมา ยังมีอาชีพที่สังคมให้การยอมรับน้อยลงเท่าไร แรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในด้านก็จะลดลงไปเรื่อยๆ ตามลำดับ แต่จะมีกลุ่มนักท่องเที่ยวอีกกลุ่มหนึ่ง คือ นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ (นักเรียน/นักศึกษา) ซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีคุณวุฒิที่ต่ำกว่าอาชีพอื่นๆ แต่กลับมีแรงจูงใจในด้านนี้เป็นอันดับที่สองรองจากนักท่องเที่ยวที่ประกอบอาชีพวิชาชีพชั้นสูง (แพทย์, วิศวกร, อาจารย์ ฯลฯ) เนื่องจากเป็นนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจในเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ต้องการแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาในสถาบัน ซึ่งจะมีความสอดคล้องกับการอภิปรายผลการศึกษาด้านอายุในช่วงต้น

ด้านสถานภาพ นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสดมีแรงจูงใจสูงที่สุด เนื่องจากเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียน/นักศึกษา ซึ่งล้วนแต่เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ยังไม่มีครอบครัวทั้งสิ้น

ด้านรายได้ นักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูง (20,000 บาทขึ้นไป) และนักท่องเที่ยวที่มีรายได้น้อย (5,000-10,000 บาท) มีแรงจูงใจในด้านนี้สูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้ปานกลาง (15,001-15,000 บาท) เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่มีรายได้สูงจะหมายถึงผู้ที่ประกอบอาชีพ มีหน้าที่การงานที่ดี ทำให้มีเงินเพียงพอที่จะทำการใช้จ่ายในด้านการท่องเที่ยว ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีรายได้

น้อยก็จะเป็นนักท่องเที่ยวที่อยู่ในกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา จะมีความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้เพื่อ ด้านการศึกษาซึ่งจะต่างจากนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ปานกลาง เนื่องจากเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ค่อนข้างที่จะสนใจในการประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้มากกว่าที่จะเดินทางไปท่องเที่ยว

2) นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีคุณลักษณะด้าน ประชากรแตกต่างกัน ได้แก่ อายุและภูมิถิ่นกำเนิดมีแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิแตกต่างกัน สามารถ นำมาอภิปรายได้ดังนี้

ด้านอายุ นักท่องเที่ยวที่มีอายุมาก (56 ปีขึ้นไป) มีแรงจูงใจสูงสุด ซึ่งอาจจะ เป็นเพราะนักท่องเที่ยวที่มีอายุมากอาจจะ เป็นเพราะนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่ว่างงาน ไม่ได้ประกอบอาชีพ จึงทำให้มีเวลาที่จะหากิจกรรมทำในยามว่าง แต่จะสังเกตเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มอายุน้อย (15-25 ปี) จะมีแรงจูงใจสูงกว่านักท่องเที่ยวกลุ่มอายุวัยกลางคน (36-45 ปี และ 46-55 ปี) แต่จะมีแรงจูงใจน้อยกว่านักท่องเที่ยวกลุ่มวัยที่เป็นผู้ใหญ่ (26-35 ปี) อาจจะเป็น เพราะนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เป็นวัยที่อยากเก็บเกี่ยว เพิ่มพูนประสบการณ์ ออกเดินทางท่องเที่ยวเพื่อ หลีกหนีความจำเจ ซ้ำซาก

ด้านภูมิถิ่นกำเนิด นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจสูงสุด คือ นักท่องเที่ยวที่มีภูมิถิ่นกำเนิด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ ซึ่งมองว่าทั้ง 2 ภูมิถิ่นกำเนิดนี้เป็นภูมิถิ่นกำเนิดที่มีระยะทางที่ไกล ที่สุดและไกลที่สุด ในส่วนของนักท่องเที่ยวที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น นักท่องเที่ยว สามารถเดินทางมาได้โดยง่าย มีความสะดวกกว่าภาคอื่นๆ เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อเปิด ประสบการณ์ และนักท่องเที่ยวที่อยู่ภาคใต้นั้น จะต้องเดินทางมาท่องเที่ยวด้วยเหตุผลที่สำคัญ เพราะจะต้องเดินทางด้วยระยะทางที่ไกลและจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน เช่น การเดินทางมา เยี่ยมญาติที่อยู่ในละแวกอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย จึงได้ถือโอกาสได้แวะเข้ามาท่องเที่ยว เพื่อมา กราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ แต่ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีภูมิถิ่นกำเนิดภาคกลางจะมีแรงจูงใจสูงกว่า นักท่องเที่ยวที่อยู่กรุงเทพมหานคร แต่ยังมีแรงจูงใจน้อยกว่าภาคเหนือ อาจจะเป็นเพราะ นักท่องเที่ยวที่อยู่กรุงเทพมหานครนั้นจะไม่ค่อยสนใจที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวเท่าที่ควร เนื่องจาก สถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่โดยรอบกรุงเทพมหานครอาจจะมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจและการ เดินทางสะดวกมากกว่า

3) นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในการพักผ่อน พบว่า พบว่า นักท่องเที่ยวที่มี คุณลักษณะด้านประชากรแตกต่างกัน ได้แก่ อาชีพ มีแรงจูงใจในการพักผ่อนแตกต่างกัน สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

ด้านอาชีพ นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ มีแรงจูงใจสูงสุด เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพพนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพวิชาชีพ

ชั้นสูงและพนักงานมีแรงจูงใจสูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีอาชีพผู้ไม่ประกอบอาชีพและเกษตรกร แต่ยังไม่ค่อยกว่าอาชีพผู้บริหาร เนื่องจากเป็นอาชีพที่ใช้ร่างกาย ใช้สติปัญญา ใช้ความคิดในการประกอบอาชีพเป็นอย่างมาก จึงอาจจะทำให้เกิดความเครียด ความเหนื่อยล้าตามมา อาจจะเป็นเหตุผลที่ทำให้นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพดังกล่าวต้องการที่จะพักผ่อน โดยการออกไปเที่ยวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ/พักผ่อน ชมความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 3 แรงจูงใจที่แตกต่างกันไม่มีอิทธิพลต่อทัศนคติด้านสภาพแวดล้อมและด้านการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า แรงจูงใจทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ แรงจูงใจในการการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม, นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิและนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจด้านการพักผ่อน มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย โดยที่มีค่า Sig เท่ากับ 0.000, 0.000 และ 0.047 ซึ่งมีค่าน้อยกว่านัยสำคัญทางสถิติ (0.05) โดยที่แรงจูงใจในการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์มากที่สุด ($\beta = 0.321$) รองลงมา คือ นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในการพักผ่อน ($\beta = 0.170$) และนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิ ($\beta = 0.029$)

5.6 ข้อเสนอแนะ

5.6.1 ข้อเสนอแนะผลจากการวิจัย

1) ผลจากการสำรวจ พบว่า แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายมากที่สุด คือ ด้านชมสถานที่ที่มีชื่อเสียง เยี่ยมชมสถาปัตยกรรมของปราสาทหินพิมายและชมความสวยงามของปราสาทหินพิมาย ดังนั้นแล้วผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานในท้องถิ่น ได้แก่หน่วยงานประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวของอุทยานหน่วยงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้คนในชุมชนและรวมไปถึงการท่องเที่ยวจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นหน่วยงานใหญ่ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดนครราชสีมา ได้เข้ามามีส่วนร่วมและบูรณาการในด้านการทำงานร่วมกันและให้ตระหนักคุณค่าของทรัพยากรหลักในด้านการท่องเที่ยวแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมาและให้ความสำคัญในเรื่องการประชาสัมพันธ์ให้มากยิ่งขึ้นและเพื่อการเป็นที่รู้จักหมู่นักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

2) ผลจากการสำรวจ พบว่า ทัศนคติในภาพรวมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งและอยู่ในระดับเห็นด้วย แต่จะมีประเด็นที่นักท่องเที่ยวมีทัศนคติเฉยๆ คือ สถานที่จอดรถของนักท่องเที่ยวไม่มีความสะดวกและไม่เพียงพอ ซึ่งอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

นั้นตั้งอยู่ใจกลางชุมชนในอำเภอพิมาย ทำให้มีข้อจำกัดอย่างมากในเรื่องของขนาดพื้นที่ใช้สอย เป็นเหตุให้สถานที่จอดรถของนักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นทางอุทยานประวัติศาสตร์พิมายรวมไปถึงเทศบาลตำบลพิมาย ควรมีการประชุมร่วมเพื่อช่วยกันแก้ปัญหาและเพิ่มบริเวณพื้นที่จอดรถเพื่อรองรับการเดินทางเข้ามาของนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจจะเข้าไปขอความร่วมมือกับสถานที่ใกล้เคียงที่มีพื้นที่เช่น ลานเมรุพรหมทัต วัดเคิม เป็นต้น ซึ่งทั้ง 2 สถานที่ดังกล่าวสามารถเป็นทำให้เป็นพื้นที่จอดรถได้และมีระยะไม่ไกลจากอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

3) ผลการสำรวจ พบว่า ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการปรับปรุงการจัดการในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ประเด็นข้อคิดเห็นส่วนมากอยู่ในระดับเห็นด้วย ได้แก่

3.1 การจัดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมปราสาทหินเป็นรอบเวลาเพื่อความเป็นระเบียบ แสดงว่านักท่องเที่ยวต้องการให้ทางอุทยานมีนโยบายเกี่ยวกับการควบคุมและการจัดระเบียบ เนื่องจากในปัจจุบันนี้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ได้ในช่วงเวลา 08.30 - 18.00 น. ไม่เว้นวันหยุด ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมได้ตลอดในช่วงเวลาดังกล่าวโดยไม่มีกำหนดช่วงเวลาให้เข้าชม ทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบและการบริหารจัดการที่ไม่สะดวก ดังนั้นเพื่อเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการบริหารจัดการที่ดีและมีศักยภาพทางอุทยานควรที่จะมีการประชุมหารือเพื่อกำหนดนโยบายกรอบช่วงเวลาให้นักท่องเที่ยวได้เข้าชมเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสะดวกต่อการบริหารจัดการหรืออาจจะมีการทำแบบสอบถามไปยังนักท่องเที่ยวเรื่องการกำหนดกรอบช่วงเวลาในการเข้าชมให้กับนักท่องเที่ยวเพื่อสอบถามความคิดเห็นจากทางนักท่องเที่ยว

3.2 การจัดให้มีมัคคุเทศก์อธิบายนำนักท่องเที่ยวชมตามรอบเวลา เนื่องจากกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายนั้นมีอยู่หลายกลุ่มด้วยกัน ซึ่งนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่มจะมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความสนใจในแหล่งท่องเที่ยวและรวมไปถึงความรู้ในเรื่องราวความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยวที่มีความแตกต่างกัน เช่นเดียวกัน ดังนั้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวได้มีความรู้ ถึงเรื่องราวความเป็นมา ความสำคัญ รวมไปถึงจุดที่น่าสนใจในแต่ละส่วนของอุทยานประวัติศาสตร์พิมายเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเพื่อจุดมุ่งหมายเดียวกัน ทางอุทยานเองจึงต้องมีการจัดสรรมัคคุเทศก์เพื่อให้คำอธิบายและให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว โดยที่มัคคุเทศก์อาจจะใช้นุเคราะห์จากภายในหน่วยงานของอุทยานหรือเป็นยุวมัคคุเทศก์ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนพิมายวิทยาเพื่อฝึกประสบการณ์ความเป็นมัคคุเทศก์ที่ดีและมีคุณภาพในอนาคต

3.3 การจัดทำแผนที่เส้นทางการเดินชมแจกนักท่องเที่ยว ในปัจจุบันพฤติกรรมการเดินทางเยี่ยมชมอุทยานประวัติศาสตร์พิมายของนักท่องเที่ยวนั้น คงไม่ค่อยมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยเท่าที่ควรเนื่องจากทางอุทยานเองไม่ได้มีการระบุเส้นทางการเยี่ยมชมตัวปราสาทที่ชัดเจนว่าควรเดินทางไปไหนในเส้นทางใด ดังนั้นเพื่อให้การเดินทางเยี่ยมชมปราสาทหินพิมายเป็นระเบียบเรียบร้อย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในอุทยานควรมีการจัดทำแผนที่การเดินทางเพื่อเยี่ยมชมตัวปราสาทให้ชัดเจนเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ประพฤติ ปฏิบัติตามข้อกำหนด รวมถึงทั้งยังทำแผนที่ฉบับย่อที่เป็นลักษณะแผ่นพับเพื่อนำไว้แจกให้กับนักท่องเที่ยว

3.4 การนำเทปบันทึกเสียง/เครื่องเล่นซีดีแบบพกพาแนะนำตัวปราสาทให้นักท่องเที่ยวมีในประเด็นนี้ผู้วิจัยมองว่า การมีเทปบันทึกเสียง/เครื่องเล่นซีดีแบบพกพาให้นักท่องเที่ยวมีในขณะเดินเยี่ยมชมปราสาทนั้นทางอุทยานอาจจะต้องแบกรับภาระงบประมาณที่ค่อนข้างสูง เนื่องจากอุปกรณ์ดังกล่าวค่อนข้างมีราคาสูง และทางอุทยานเองจะต้องเตรียมอุปกรณ์ดังกล่าวให้เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวนั้นมีจำนวนมากอาจจะต้องใช้งบประมาณที่สูงมาก เพราะฉะนั้นวิธีการที่ดีที่สุดคือให้ทางอุทยานได้นำเครื่องบันทึกเสียง/เครื่องเล่นซีดีแบบพกพานำไปติดไว้ที่จุดสำคัญๆ ของตัวปราสาทในช่วงที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปถึงจุดสำคัญๆ แต่ละจุดจะได้รับฟังข้อมูลจากอุปกรณ์ดังกล่าว

3.5 การจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวแต่ละรอบเพื่อความเป็นระเบียบ ซึ่งประเด็นนี้ผู้วิจัยมองว่าตัวนักท่องเที่ยวเองมีความเห็นว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายมีจำนวนมากจนเกินไปและไม่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย อาจส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวได้รับผลกระทบจากจำนวนนักท่องเที่ยว เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบกับสภาพแวดล้อมโดยรอบและ โบราณสถาน/โบราณวัตถุเนื่องจากมีจำนวนนักท่องเที่ยวมากจนเกินไป ดังนั้นทางอุทยานควรมีการเชิญเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาประเมินด้านสภาพแวดล้อมและ โบราณสถาน/โบราณวัตถุ อาจจะเป็นในลักษณะประเมินรายสัปดาห์หรือรายเดือน เพื่อติดตามดูผลกระทบจากการเดินทางเข้ามาของนักท่องเที่ยว ซึ่งถ้าหากแหล่งท่องเที่ยวได้รับผลกระทบมากจนเกินไปจากจำนวนนักท่องเที่ยว อาจจะทำให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นเกิดความทรุดโทรม เสื่อมสภาพและอาจจะหมดความเป็นคุณค่าทางประวัติศาสตร์ได้ เพราะฉะนั้นแล้วการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการเข้าชมแต่ละรอบถือว่าเป็นวิธีการที่ดีที่สุด

3.6 การเพิ่มค่าเข้าชมเป็นรายบุคคล ประเด็นนี้เป็นประเด็นเดียวที่นักท่องเที่ยวมีความเห็นว่าไม่เห็นด้วยกับถ้าอุทยานประวัติศาสตร์พิมายจะมีการเพิ่มค่าเข้าชมเป็นรายบุคคลเนื่องจากนักท่องเที่ยวมองว่าอัตราค่าเข้าชมดังกล่าวถือว่าเป็นราคาที่เหมาะสมและนักท่องเที่ยวสามารถรับได้

4) ผลการสำรวจ พบว่า นักท่องเที่ยวให้ข้อเสนอแนะในประเด็นเรื่องสถานที่จอดรถ ไม่เพียงพอ อยากให้อุทยานมีรั้วไว้คอยบริการ ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย ป้ายบอกข้อมูลแต่ละจุดควรมีความชัดเจนยิ่งขึ้น และควรมีช่องทางไว้สำหรับผู้พิการ ซึ่งประเด็นทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสามารถพัฒนา ปรับปรุงได้ ในเรื่องสถานที่จอดรถไม่เพียงพอ เนื่องจากอุทยานประวัติศาสตร์พิมายนั้นตั้งอยู่ใจกลางชุมชนอำเภอพิมาย ทำให้มีข้อจำกัดอย่างมากในเรื่องของขนาดพื้นที่ใช้สอย เป็นเหตุให้สถานที่จอดรถของนักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นทางอุทยานประวัติศาสตร์พิมายรวมไปถึงเทศบาลตำบลพิมาย ควรมีการประชุมร่วมเพื่อช่วยกันแก้ปัญหาและเพิ่มบริเวณพื้นที่จอดรถเพื่อรองรับการเดินทางเข้ามาของนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจจะเข้าไปขอความร่วมมือกับสถานที่ใกล้เคียงที่มีพื้นที่และมีความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือให้นักท่องเที่ยวสามารถนำรถมาจอดได้ ในส่วนเรื่องอยากให้อุทยานมีรั้วไว้คอยบริการ ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านเสียงตามสาย ป้ายบอกข้อมูลแต่ละจุดควรมีความชัดเจนยิ่งขึ้นและควรมีช่องทางไว้สำหรับผู้พิการผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในรายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ ควรมีการจัดเตรียมรั้วไว้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว มีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายเป็นระยะเพื่อแจ้งข้อมูลหรือการอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ ให้นักท่องเที่ยวทราบ ป้ายที่แสดงข้อมูลในจุดต่างๆ ภายในปราสาทควรนำมาซ่อมแซม ปรับปรุงใหม่ ทำความสะอาด ทำให้อ่านง่าย มีความสะอาดตา สีสันน่าสนใจ เพื่อเป็นที่ดึงดูดใจกับผู้พบเห็นและในส่วนช่องทางไว้สำหรับผู้พิการ ควรให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ด้วย ควรมีการทำทางลาด ไม่ขรุขระ เพื่อให้ผู้พิการได้มีส่วนร่วมและสะดวกต่อการเข้าถึงในการเยี่ยมชมความงดงามของปราสาท ซึ่งไม่ควรมองข้ามอย่างยิ่งกับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ ยิ่งแหล่งท่องเที่ยวใดมีช่องทางไว้รองรับให้กับผู้พิการ แหล่งท่องเที่ยวนั้นจะสามารถเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้พิการมากยิ่งขึ้น

5) จากการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวเพศชายมีทัศนคติในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 46.67 ในขณะที่มีทัศนคติในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 53.33 ในส่วนของนักท่องเที่ยวเพศหญิงพบว่า มีทัศนคติในระดับดีปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 44.26 ในขณะที่มีทัศนคติในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 55.74 ซึ่งจะสังเกตได้ว่านักท่องเที่ยวมีทัศนคติเป็นไปในทิศทางที่ดีต่อด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยว นั้นแสดงว่าสภาพแวดล้อมโดยรวมและการจัดการการท่องเที่ยวของอุทยานมีประสิทธิภาพ เป็นที่น่าพึงพอใจในกลุ่มของนักท่องเที่ยว เพราะฉะนั้นแล้วทางอุทยานประวัติศาสตร์พิมายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักศิลปากรที่ 12 จังหวัดนครราชสีมา ควรรักษามาตรฐานด้านสภาพแวดล้อมและด้านการจัดการการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพและดำรงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สร้างความภาคภูมิใจไว้ให้กับผู้คนในชุมชนอำเภอพิมายและจังหวัดนครราชสีมาสืบไป

6) จากการศึกษาอิทธิพลระหว่างแรงจูงใจในแต่ละด้านกับทัศนคติด้านคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อทัศนคติมากที่สุด รองลงมาคือ นักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการพักผ่อน และนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิ อาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการเรียนรู้ทางวัฒนธรรม เพราะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจในด้านสถาปัตยกรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ ต้องการที่จะทำการศึกษาหาความรู้ ศึกษาเรื่องราวความเป็นมา รวมถึงการศึกษาวัฒนธรรมของผู้คนในสมัยก่อน ซึ่งจะมีความแตกต่างจากนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจในด้านการพักผ่อนกับแรงจูงใจในด้านเกียรติภูมิที่มีต้นทุนในด้านความสนใจในเรื่องราวต่างๆ ของอุทยานประวัติศาสตร์พิมายน้อยกว่า โดยนักท่องเที่ยวที่มีแรงจูงใจทั้ง 2 ด้านนี้ไม่จำเป็นที่จะต้องได้รับความรู้จากแหล่งท่องเที่ยวมากเท่าที่ควร อาจจะเพียงแค่เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนเท่านั้น

5.6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งถัดไป

1) ในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้ศึกษาควรมุ่งงานเพื่อต่อยอดงานวิจัยในครั้งต่อไป ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการศึกษาในหัวข้อเดียวกันนี้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติด้วย เพราะจากการสังเกตพบว่า ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายเพิ่มมากขึ้น เพราะฉะนั้น การศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจและทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย จึงน่าจะเป็นประเด็นการศึกษาที่มีความน่าสนใจและมีประโยชน์ต่อการพัฒนาและปรับปรุงเพื่อการรับรองนักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ เพิ่มมากขึ้น

2) ในด้านความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับศักยภาพในการรับ (Carrying Capacity) ของแหล่งท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ด้วย เนื่องจากพบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเพิ่มมากขึ้นและยังไม่มีการศึกษาในเรื่องของผลกระทบของการท่องเที่ยวอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการรองรับด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากสำหรับแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ซึ่งมองแล้วน่าจะเป็นปัญหาหลักที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวได้

3) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในด้านอื่นๆ ที่มีความคาดว่าจะเป็นส่งผลกระทบต่อความภักดีในการกลับมาเยือนซ้ำอีก เพื่อปรับปรุงแก้ไขการบริหารจัดการนักท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวจากการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย เพื่อหาข้อที่เป็นปัญหาหรือข้อที่ควรปรับปรุงที่นักท่องเที่ยวประสบพบเจอ เพื่อการสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว

PPU

ปริญญาตรี

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กนก จันทร์ทอง. (2539). *สิ่งแวดล้อมศึกษา : ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อม*. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- กฤป หะยะมิน. (2553). *การศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวอิสระชาวไทยต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและคุณลักษณะสำคัญของอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย*. (ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- กฤษณะ เดชาสุรภัยชน. (2552). *พฤติกรรมและทัศนคติของนักท่องเที่ยวอิสระชาวต่างชาติที่มีต่อวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร*. (ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โกเมศ สุคนธาโสถดี. (2554). *พฤติกรรมและความยินดีที่จ่ายค่าธรรมเนียมการเข้าชมอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ*. แบบฝึกหัดวิจัยปัญหาเศรษฐกิจปัจจุบัน. คณะเศรษฐศาสตร์. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉัตยาพร เสมอใจ. (2550). *พฤติกรรมผู้บริโภค*. กรุงเทพฯ . ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ฉันทัช วรรณถนอม. (2549). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจให้นักท่องเที่ยวชาวไทยเลือกเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว). บัณฑิตวิทยาลัย. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชม ภูมิภาค. (2516). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ชลธิชา อ่องทูน. (2554). *การศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการจัดกิจกรรมล่องแพในเขื่อนภูมิพลจังหวัดตาก* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ โรงแรมและการท่องเที่ยว). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ซัชพล ทรงสุนทรวงศ์. (2548). *มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชุบ กาญจนกร. (2506). *คำบรรยายวิชารัฐประศาสนศาสตร์*. คณะเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ชวัลนุช อุทยาน. (2552). *เอกสารประกอบการสอนวิชาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว*. สาขาวิชาการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่7). กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดิฐวิไลซ์ อ่อนยิ้ม. (2557). *ทัศนคติและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวอุทยานเมืองเก่าพิจิตร*. วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ, 10 (2), 61.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2523). *ธรรมชาติของทัศนคติกับการวัดทัศนคติ เอกสารการวิจัยขั้นสูงทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- คูสิต ทุมมากรณ์. (2556). *อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย*. สืบค้นจาก <http://student.sut.ac.th/m5320301/pimai1.html>
- นงลักษณ์ และคนอื่นๆ. (2555). *แนวทางการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันจากความคาดหวังและการรับรู้ต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนโดยใช้หลักกิจกรรมสังคม/ สาธารณะของนักท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ประเทศไทย*. โครงการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2542). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2542). *การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน*. เชียงใหม่ : คณะมนุษยศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปณิศา มีจินดา, ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และณัฏฐ์ กุณิสร์. (2551). *โครงการความจงรักภักดีของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติต่อแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดภูเก็ต*. โครงการวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ประโยชน์ สังกลิ้น. (2557). *ประชาสังคม-การบริหารท้องถิ่นและการปกครองท้องถิ่น-นโยบายของรัฐ*. วารสารการเมืองการปกครอง, 5 (1), 110-111.
- ปริญญา อภิวงศาาร. (2548). *พฤติกรรมนักท่องเที่ยววัฒนธรรมในจังหวัดเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย*. แบบฝึกหัดการวิจัยคณะเศรษฐศาสตร์. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ปวีณา ทวีวงศ์โอพาร. (2552). *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา* (ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ผ่องศรี จันท้าวและคนอื่นๆ. (2549). *หนังสือเรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

พิชิต วรรณราช. (2549). *การศึกษาทัศนคติของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในอุทยานแห่งชาติดอยหลวง*. ขอนแก่น : สำนักงานที่ 3. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พระมหาบุญพิเศษฐ์ จันทร์เมือง. (2553). *การจัดการการท่องเที่ยวในพระอารามหลวงชั้นเอกในเกาะรัตนโกสินทร์*. (ปริญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม). บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย. สืบค้น จาก http://51010115583hi.blogspot.com/2009/09/blog-post_26.html.

มนัส สุวรรณ และคณะ. (2541) ก. *โครงการศึกษาแนวทางการบริหารและจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และสภาตำบล (สต.)*. เชียงใหม่ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

มณีรัตน์ ภาจันทร์ภู. (2553). *แนวทางการปรับปรุงภูมิทัศน์อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย*. (ปริญญาภูมิสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

โมเดลองค์ประกอบทัศนคติ. สืบค้น จาก <http://thesisavenue.blogspot.com/2008/09/attitude.html>

เลิศพร ภาระสกุล. (2558). *แรงจูงใจและทัศนคติที่ส่งผลต่อความพึงพอใจโดยรวมของนักท่องเที่ยวชาวจีนต่อการท่องเที่ยวประเทศไทย* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

วสันต์ ปัญญา. (2544). “ความพึงพอใจของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดกระบี่” (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตแขนงวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์). นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วิภาพร ลาภสมบูรณ์. (2522). *การศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้แรงจูงใจที่มีต่อการทำงานของนักเรียนประถมศึกษาที่มีความวิตกกังวล* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

สมหมาย แก้วเพชร. (2556). *เรื่องเล่าเมืองไทย*. นครราชสีมา.

- สุทธิวรรณ ดันดิรจนาวงศ์. (2546). “การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา” ใน *ประมวลสารชุดวิชาการจัดการสถานศึกษา หน่วยที่ 11*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุภาพ ประภาสวัศดี. (2554). *ทัศนคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวแบบวันเดียว ๓ หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี ของประชากรเขตกรุงเทพมหานคร* (ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- อริยชยา ทับทิมทอง. (2551). *ทัศนคติของนักท่องเที่ยวต่อสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ “บ้านควาย - สุพรรณบุรี”*. (ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัศวิน แสงพิกุล. (2556). *ระเบียบวิธีวิจัยด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- Triandis. (1 9 7 1) . อ ง ค์ ป ร ะ ก อ บ ข อ ง ทัศนคติ . สืบค้น จาก <http://www.novabizz.com/NovaAce/Attitude.htm>

ภาษาต่างประเทศ

- Abraham Maslow. (1954). *Motivation and Personality*. Hew York : Harper.
- Bjorn P. Kaltenborn, Julius W. Nyahongo, & Jafari R. Kideghesho. (2011). The attitudes of tourists towards the environmental, social and managerial attributes of Serengeti National Park, Tanzania. *Tropical Conservation science*, 4(2).
- Crompton, J.L. (1979). Motivations for Pleasure Vacation. *Annals of Tourism Research*, 6 (4), p. 408-424.
- Pearce, Morrison and Rutledge. (1998). *Tourism : Bridges across continents*. Sydney : McGraw - Hill, Chapter 2, Motivational influences in tourism demand.

ภาคผนวก ข
สรุปค่า Reliability ของแบบสอบถาม
(Output จาก SPSS)

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แรงจูงใจและทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจและทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ซึ่งข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จะเก็บรักษาไว้เป็น **ความลับ** และนำไปประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอโดยภาพรวมโดยจะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการ **ตอบแบบสอบถามทุกข้อให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด** เนื่องจากคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการศึกษาวิจัย

แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 แรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 3 ทศนคติต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย จำนวน 24 ข้อ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการปรับปรุงการจัดการในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่อคุณลักษณะต่อการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือด้วยดีจากท่าน และขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ธรา สุขศิริ

นักศึกษาลัทธิศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาการจัดการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ช่องที่กำหนดไว้ที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ 1. 15 - 25 ปี 2. 26 - 35 ปี 3. 36 - 45 ปี
 4. 46 - 55 ปี 5. 56 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี 2. ปริญญาตรี
 3. สูงกว่าปริญญาตรี
4. อาชีพของท่าน 1. วิชาชีพชั้นสูง (แพทย์, วิศว, อาจารย์, สถาปนิก)
 2. ผู้บริหาร (ผู้จัดการ, เจ้าของกิจการ)
 3. พนักงาน (พนักงานสำนักงาน, พนักงานขาย)
 4. พนักงานใช้ฝีมือ/กึ่งฝีมือ (หัวหน้าคนงาน, หัวหน้าช่าง)
 5. เกษตรกร
 6. ผู้ว่างงาน (นักศึกษา, ผู้เกษียณ, แม่บ้าน ฯลฯ)
5. สถานภาพ 1. โสด 2. สมรส 3. หย่าร้าง/หม้าย/แยกกันอยู่
6. รายได้ต่อเดือน 1. 5,000 – 10,000 2. 10,001 – 15,000 3. 15,001 – 20,000
 4. 20,000 ขึ้นไป
7. ภูมิลำเนา 1. ภาคเหนือ 2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 3. ภาคกลาง 4. ภาคใต้ 5. กทม.

ตอนที่ 2 แรงจูงใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง ตามแรงจูงใจของท่านในการเดินทาง
 มาท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายมากที่สุด

แรงจูงใจ	ระดับความสำคัญของแรงจูงใจ				
	สำคัญ มาก ที่สุด	สำคัญ มาก	ปาน กลาง	สำคัญ น้อย	สำคัญ น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
M1. ชมสถานที่ที่มีชื่อเสียง					
M2. เพื่อเยี่ยมชมสถาปัตยกรรมของปราสาทหินพิมาย					
M3. เพื่อศึกษาโบราณวัตถุในพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย					
M4. เพื่อศึกษาค้นคว้าทางด้านวัฒนธรรมและโบราณคดี					
M5. ท่องเที่ยวในสถานที่แปลกใหม่					
M6. ชมความสวยงามของปราสาทหินพิมาย					
M7. เพิ่มพูนประสบการณ์ให้แก่ชีวิต					
M8. หลีกหนีความจำเจในชีวิตประจำวัน					
M9. พักผ่อนหย่อนใจ/เปลี่ยนบรรยากาศ					
M10. กราบไหว้ขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์					
M11. เพื่อความมีน้ำมีต่าไม่น้อยหน้าผู้อื่น					
M12. เพื่อกระชับความสัมพันธ์ในหมู่คณะหรือญาติมิตร					

ตอนที่ 3 ทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดไว้ที่ตรงกับความเป็นจริง ความรู้สึกและความคิดเห็นของท่านที่มีต่อคุณลักษณะด้านสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมายมากที่สุด

ทัศนคติต่อการจัดการ	ระดับการประเมิน				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	5	4	3	2	1
1. ด้านโบราณสถาน/โบราณวัตถุ					
A1. มีการจัดวางป้ายตามจุดที่สำคัญต่างๆให้นักท่องเที่ยวได้รู้ถึงความสำคัญของจุดนั้นๆ					
A2. ปราสาทหินพิมายมีเอกลักษณ์ แตกต่างจากปราสาทแห่งอื่นๆ					
A3. ปราสาทหินพิมายมีรูปร่างที่แปลกตา น่าประทับใจ					
A4. บริเวณปราสาทมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่มีหญ้ารก รุงรัง					
A5. บริเวณโดยรอบปราสาทมีความสะอาด ปราศจากขยะสิ่งปฏิกูล					
A6. ภาพแกะสลักบนตัวปราสาทมีความน่าสนใจ					
A7. การแกะสลักลวดลายมีความเป็นเอกลักษณ์					
2. ด้านทรัพยากรบุคคล					
B1. เจ้าหน้าที่ของอุทยานที่นำมาชมให้ความรู้แก่ข้าพเจ้าได้เป็นอย่างดี					
B2. เจ้าหน้าที่ของอุทยานมีความสุภาพ อธิบายดีและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี					
B3. มีการแบ่งผู้ชมเป็นกลุ่มๆ ให้เข้าชมตามรอบเวลา					
B4. มีการจัดวิทยากรหรือมัคคุเทศก์ของอุทยานเป็นผู้อธิบายหรือนำชมปราสาท					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการปรับปรุงการจัดการในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดไว้ที่ตรงกับความเห็นของท่านต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย

ประเด็นด้านต่างๆ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	เฉยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
	5	4	3	2	1
F1. การจัดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมปราสาทหินเป็นรอบ เวลาเพื่อความเป็นระเบียบ					
F2. การจัดให้มีมัคคุเทศก์อธิบายนำนักท่องเที่ยวชม ตามรอบเวลา					
F3. การจัดทำแผนที่เส้นทางการเดินชมแจก นักท่องเที่ยว					
F4. การจัดทำเทปบันทึกเสียง/เครื่องเล่นซีดีแบบพกพา แนะนำตัวปราสาทให้นักท่องเที่ยวชม					
F5. การเพิ่มค่าเข้าชมเป็นรายบุคคล					
F6. การจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวแต่ละรอบเพื่อความ เป็นระเบียบ					

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่อคุณลักษณะต่อสภาพแวดล้อมและการจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย เพื่อเป็นการส่งเสริมแรงจูงใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวและทัศนคติที่ดีให้กับนักท่องเที่ยวชาวไทย

.....

.....

.....

.....

.....

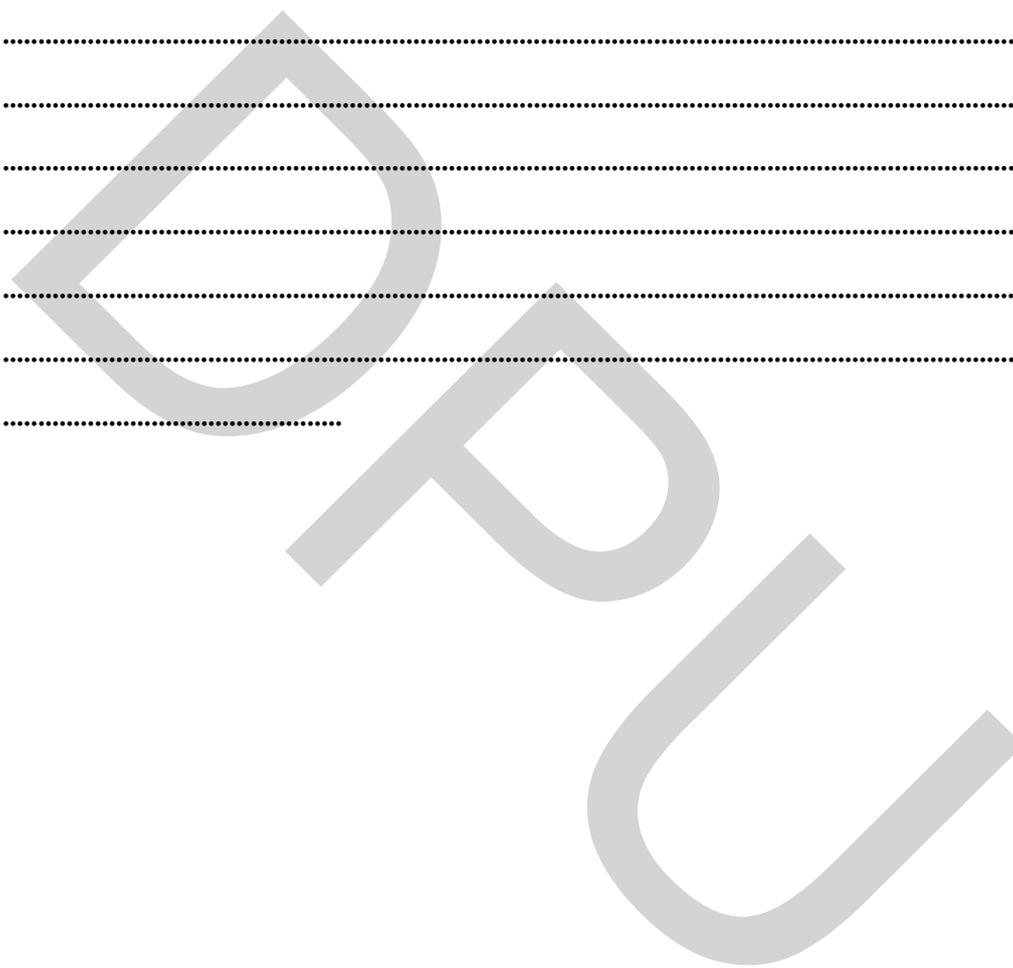
.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
สรุปค่า Reliability ของแบบสอบถาม
(Output จาก SPSS)

สรุปค่า Reliability ของแบบสอบถาม (Output จาก SPSS)

Reliability

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.959	42

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

ชรา สุขศิริ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2552 ปริญญาตรี หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานโครงการความร่วมมือระหว่าง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัย

สวนดุสิต มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ห้อง 229 เลขที่ 295

ถนนราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300